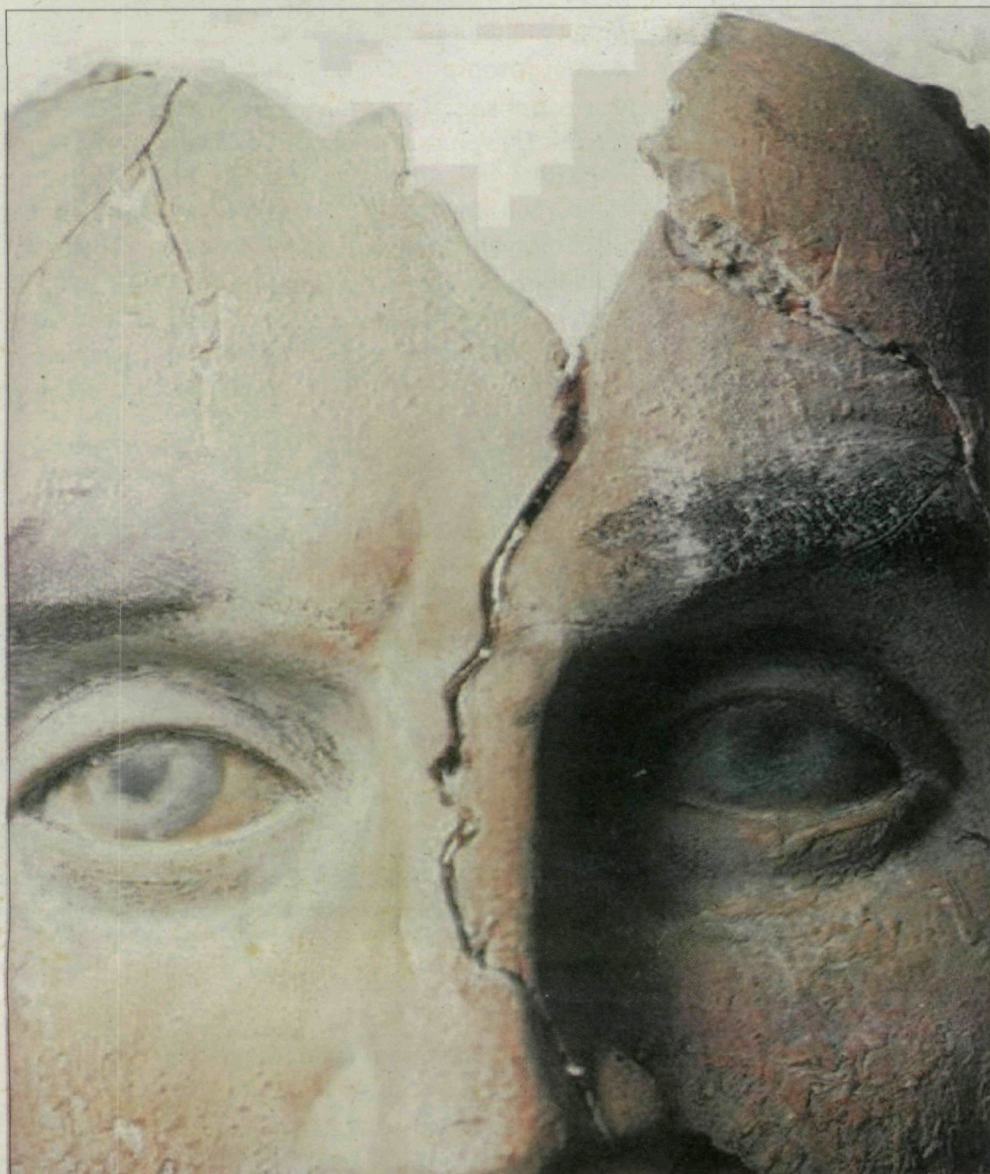

Sempre cal actuar d'acord amb el peritatge de la consciència.

Objectors a favor de la vida

Metges Cristians de Catalunya dediquen una jornada d'estudi a l'«Objecció de consciència en l'exercici professional»

Avortament, píndola de l'endemà, reproducció assistida... són actuacions emparades per la llei però que topen frontalment amb les conviccions personals de molts professionals de la salut (metges, farmacèutics, infermers, biòlegs...), ja sigui per motius religiosos o ideològics. L'objecció de consciència i aquesta nova ciència que anomenem bioètica són, en conseqüència, temes de plena actualitat ara i en el futur. És per això que Metges Cristians de Catalunya ha volgut dedicar la seva jornada d'estudi anual, que arriba ja a la tercera edició, a l'Objecció de consciència en l'exercici professional. Tindrà lloc el

19 d'octubre a la sala d'actes de l'Hospital General de Catalunya (Sant Cugat del Vallès) i comptarà amb les aportacions destacades, entre d'altres, de la Dra. M. Rutllant, directora de la Fundació Pro Vida de Catalunya; del Dr. J. Cervós, rector emèrit de la Universitat Internacional de Catalunya, i del Dr. M. Pacheco, professor d'Anestesiologia i Reanimació. El cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, també ha estat convidat a pronunciar una conferència magistral a les dotze del migdia.

Pàg. 2, 3, 4 i 5

Reaccions contra la guerra a l'Iraq

Philippe LeBlanc, o.p., és el delegat permanent de l'orde dels Dominics a les Nacions Unides i és membre destacat de Dominics per Justícia i Pau. Des del seu punt de vista privilegiat ens ofereix una explicació concisa i fidedigna de la situació humanitària a l'Iraq arran de l'embargament a què està sotmès el país des de la fi de la guerra del Golf Pèrsic. LeBlanc ens fa saber que aquestes mesures econòmiques per derrocar el règim iraquiana han estès la misèria i la gana entre la població, especialment entre la infantil; es calcula que pel cap baix han mort directament a causa de les sancions econòmiques mig milió de nens iraquians. A més les infraestructures del país estan destrossades i inservibles, per la qual cosa una nova guerra no faria més que empitjorar les condicions de vida de milions d'iraquians innocents.

Pàg. 10

Nou curs de les Facultats de Teologia i de Filosofia de Catalunya

El 19 d'octubre es va celebrar al Seminari Conciliar de Barcelona l'acte acadèmic on quedava inaugurat el curs 2002-2003 de la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC) i de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya (FEFC). Els degans van presentar les memòries del curs passat. El Dr. Josep Oriol Tuñí va destacar la presència de la FTC en activitats acadèmiques internacionals, mentre que el Dr. Jaume Aymar va presentar detalladament totes les activitats dutes a terme per la FEFC. Posteriorment, el professor

L'Aula Magna del Seminari va acollir l'acte d'inauguració.

arquebisbe Giuseppe Pittau, secretari de la Congregació per a l'Educació Catòlica, i va donar per inaugurat el curs.

Pàg. 17

Crescendo, per a un envelliment humà i cristià

Catorze organitzacions internacionals catòliques s'associen en una xarxa mundial per dignificar la vellesa

Pàg. 20 i 21

Sumari

Pàg. 7 Escrivà de Balaguer ja és sant

Pàg. 9 Tensa espera a Costa d'Ivori

Pàg. 22 Festa de Santa Teresina de l'Infant Jesús a Lleida

Pàg. 25 S'inaugura el curs al Seminari de Tortosa

Pàg. 26 Solsona: celebració de la Mare de Déu del Claustre

Editorial

Metges i cristians

El Dr. Pere Tarrés va ser un home sant, encara que no hagi estat reconeguda oficialment aquesta condició per les autoritats eclesiàstiques. Abans de ser sacerdot va exercir la professió de metge amb generositat, amb amor cristià als seus malalts i això que els temps no eren precisament fàcils, ja que li va tocar viure de ple la guerra civil espanyola.

Com el Dr. Tarrés, hi ha hagut, i continua havent-hi, molts metges que no obliden la seva condició de cristians a l'hora d'exercir la seva professió, i és que no es poden desvincular aquestes dues realitats d'una mateixa persona. Un metge no es pot oblidar del seu compromís com a cristià quan entra a la feina, no pot dir: «Una cosa és la meua fe i una altra diferent és quan poso els peus en un hospital o una consulta.»

Ser coherent amb la vivència religiosa no és fàcil per a un metge d'avui dia, la societat ha etiquetat com a «normals» i com a «molt bones» conductes i actuacions mèdiques que no són acceptables des dels principis cristians però també des de molts altres codis ètics que no tenen res a veure amb la religió.

Per això molts metges, creients o no, es veuen obligats a exercir el seu dret constitucional a l'objecció de consciència, abans de participar en pràctiques que són contràries als seus principis morals. Per això són durament criticats per altres sectors del seu mateix col·lectiu i per diverses associacions i entitats socials, però la seva valentia és exemple per a tots els altres professionals amb principis que no es deixen arrossegar per l'opinió del carrer, o les pressions populars, sinó només per la seva pròpia consciència.

Els metges i farmacèutics cristians no tan sols actuen per motius ètics o de consciència sinó convençuts que no es pot desafiar la voluntat de Déu. La nostra fe ens recorda que la vida humana està en mans del Totpoderós, i que els humans no som ningú per decidir què fer amb ella, d'una manera especial quan aquesta vida es troba en el moment de màxima indefensió com és en el si de la mare. El mateix criteri cal aplicar-lo a les persones d'avançada edat, quan han perdut la seva

capacitat de decisió i la seva salut és molt precària; ningú no pot decidir acabar la vida per ells i molt menys obligar els metges a fer-ho.

Tampoc no són acceptables els mètodes que com la píndola de l'endemà, es promocionen com a mètodes anticonceptius inofensius, i es conviden les dones a utilitzar-los per poder tenir unes relacions sexuals sense cap tipus de limitació, perquè aquest tipus de píndoles no són preventives sinó abortives perquè s'utilitzen després de l'inici de la fecundació encara que sigui en el seu primer moment. A més els que propugnen el «miracle» d'aquest mètode, no tenen en compte els consells mèdics, incloent els de la majoria dels no creients, en els quals s'alerta dels greus perills de l'ús d'aquesta píndola per a qui la pren.

A mesura que avancen els descobriments científics i mèdics, nous reptes desafien l'ètica dels metges. Així, per exemple, l'experimentació amb embrions humans o la clonació apareixen en molts mitjans de comunicació com a grans avenços per a la humanitat, però des d'un punt de vista cristià no es pot acceptar la manipulació amb matèria humana com si fossin simples productes químics o electrònics. Tot el que és humà té una dignitat per si mateix i des de la perspectiva cristiana, aquesta dignitat prové directament de Déu.

Fa anys es feien campanyes que defensaven l'objecció de consciència al servei militar o, fins i tot, l'objecció fiscal, i es qualificava aquestes iniciatives com a «progressistes» i fins i tot revolucionàries. Avui dia molts metges exerceixen legítimament la seva objecció de consciència, encara que alguns els critiquin per reaccionaris, estan col·laborant amb el progrés de la humanitat, perquè si allò que és humà perd la seva dignitat i es juga al «tot s'hi val» ens trobarem amb una societat robotitzada i manipulada, però molt poc humana, on només compta el que és «perfecte» i totes les altres coses no valen per a res. Diuen que en temps del nazisme ja es van fer experiments en aquest sentit, i tots ens posem les mans al cap, per això més que parlar de «progrés» potser hauríem de parlar de retrocés.

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Lluís Serra i Miriam Díez ROMA; Guillem Ferrer, ILLES BALEARS; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc i Roman Casanova, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Pilarín Bayés, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Joan Antoni Mateo, Francesc Nicolau, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja, Joan Manuel Gutiérrez

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

E-mail: catcris@ibernet.com

Pàgina web: www.catalunyacristiana.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Secretaria i subscripcions: Victòria Camps, Antònia Canals

Administració i comptabilitat: Isabel Giralt i Montserrat Altamirano

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 80,60 €
Reste d'Europa: 146,74 €
Amèrica i Àfrica: 178,30 €
Àsia i Oceania: 243,82 €

LA TIRA

Per Pilarín

en primer pla

Objectors per la defensa de la vida

Metges Cristians de Catalunya dediquen una jornada d'estudi a l'«Objecció de consciència en l'exercici professional»

No hi ha dubte que, en el futur, a mesura que s'accentui el pluralisme ètic de la societat, creixerà el nombre de les accions que el metge rebutjarà en consciència. De fet, l'objecció de consciència, aquest dret fonamental reconegut per la Constitució espanyola, ja ha esdevingut un gran paraigua on cada cop més professionals sanitaris

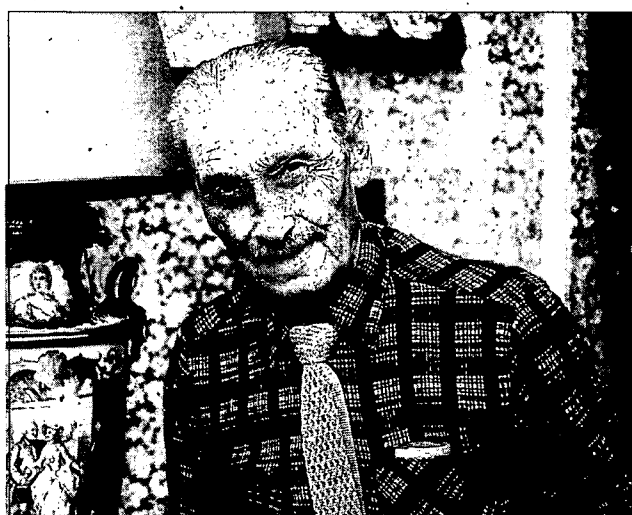
s'aixopluguen quan el xàfec els agafa de prop. Avortament, píndola de l'endemà, reproducció assistida... són actuacions emparades per la llei però que topen frontalment amb les conviccions personals de molts professionals de la salut (metges, farmacèutics, infermers, biòlegs...), ja sigui per motius religiosos o ideològics.

L'objecció de consciència i aquesta nova ciència que anomenem bioètica són, en conseqüència, temes de plena actualitat ara i en el futur. És per això que Metges Cristians de Catalunya ha volgut dedicar la seva jornada d'estudi anual, que arriba ja a la tercera edició, a l'*Objecció de consciència en l'exercici professional*. Tindrà lloc el 19 d'octubre a la sala d'actes de l'Hospital General de Catalunya (Sant Cugat del Vallès) i comptarà amb les aportacions destacades, entre d'altres, de la Dra. M. Rutllant, directora de la Fundació Pro Vida de Catalunya; del Dr. J. Cervós, rector emèrit de la Universitat Internacional de Catalunya, i del Dr. M. Pacheco, professor d'Anestesiologia i Reanimació. El cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, també ha estat convidat a pronunciar una conferència magistral a les dotze del migdia.

El Dr. Josep M. Massons, president d'honor de Metges Cristians i membre de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, havia de ser l'encarregat d'obrir la jornada a les nou del matí, però per motius personals li ha estat impossible de fer-s'hi present. Amb tot, ha preparat un escrit que el Dr. J. M. Simón Castellví, president executiu de Metges Cristians de Catalunya, s'encarregarà de llegir i en el qual el Dr. Massons no s'està de recordar

que «ara i aquí l'avortista s'empara assegurant que actua dins la legalitat, malgrat ésser ben cert que poquíssims avortaments compleixen les condicions que la llei exigeix. (...) Ara no hi ha cap jutge o cap amo que ens demani un acte contra la llei divina. Ara és el mateix client el que ens demana quelcom que el metge cristià no pot donar. (...) Dos són els manaments de la Llei de Déu: estimaràs a Déu sobre totes les coses i al proïsme com a tu mateix. Això vol dir que els metges ens devem totalment al malalt, però que, de tant en tant, hem de fer-los present que els seus desitjos topen frontalment amb el primer i més principal dels manaments.»

El Dr. Josep M. Massons i Esplugues és un metge il·lustre, nascut a Valls (Alt Camp), però resident a Barcelona, que conserva tota la lucidesa malgrat que el mes de gener farà 90 anys. La carrera de medicina, que va començar l'any 1934, es va veure ben aviat truncada per l'esclat de la guerra civil. Una experiència dura per a un cirur-

El Dr. Josep M. Massons, una llarga trajectòria en defensa de la vida.

già que pràcticament es va haver d'estrenar al camp de batalla. Un cop superat el tràngol, el Dr. Massons ha pogut exercir en hospitals com la residència de la Vall d'Hebron o l'Hospital Clínic de Barcelona, on feia cirurgia experimental.

Només una vegada recorda haver-se hagut de declarar objector de consciència en l'exercici de la seva professió. Va ser al començament de la postguerra. Un pacient que el Dr. Massons havia guarit durant la guerra es va recordar d'ell i el va visitar per demanar que practiqués un avortament a

una neboda, afillada seva, que s'havia quedat embarassada sense estar casada. «Evidentment», recorda el Dr. Massons, «m'hi vaig negar».

Violència contra la dona

La gran satisfacció per a la Dra. Montserrat Rutllant, directora de la Fundació Pro Vida de Catalunya, és veure créixer els fills de moltes mares que van ser a un pas de l'avortament però que, en trobar l'ajuda psicològica i material de l'entitat, van decidir tirar endavant el seu embaràs. «Sempre hem dit que l'avortament, tant quirúrgic com per procediments químics, és una violència contra la dona tant física com psicològica. Rebem moltes dones després d'un primer avortament que vénen buscant consol. El que podem fer és ajudar-les a superar-ho i a passar el dol, que l'han de passar», afirma la Dra. Rutllant, que parlarà de l'*Opció i objecció a favor de la vida* durant la jornada d'estudi que organitzen Metges Cristians de Catalunya. I afegeix: «Sense cap por, moltes noies prenen la píndola de l'endemà amb una absoluta falta de responsabilitat, sense saber que el que estan fent és agrair-se a elles mateixes.»

Les raons de l'actual clima de permissivitat amb certs aspectes de la condició humana com és el de la sexualitat són moltes. Per a Montserrat Rutllant, però, n'hi ha una d'evident: «La gent no viu els valors i, com que no els viu, no els transmet. Hi ha molts pares de família que han viscut frívolament la seva paternitat i que s'han limitat a inculcar als seus fills la idea que facin el que vulguin i en el moment que vulguin. A això s'hi suma el bombadeig continu dels mitjans de comunicació, que ens conviden a passar-nos-ho bé avui i a pagar-ho demà.»

O P I N I Ó

Opció i objecció de consciència

L'home és lliure per la naturalesa que li ha imprès el seu Creador. Estem fets per caminar lliurement vers la Veritat i el Bé, i evitar la ignorància i l'error. Cada persona disposa d'una eina de navegació que li indica al moment la temperatura moral de cada actuació concreta. És el seu particular servei secret o d'intel·ligència. Sempre cal actuar d'acord amb el peritatge de la consciència. La nostra llibertat pot no fer-li cas però això sempre és un error.

Aquesta eina —la consciència—, per ser eficaç, ha d'estar ben formada, ben informada i ben calibrada. Així com l'ésser humà és limitat i fràgil, la consciència pot estar mal formada o sofrir diferents patologies, com són la narcolèpsia o els escrúpols. Això, juntament amb les legítimes diferents opcions en tota la cadena d'actes intermitjos que duen a la veritat, ens obliga a no jutjar mai persones concretes.

El dret a l'objecció de consciència prové del valor

o dignitat intrínsecs en tot ésser humà. Objectar és un acte de gran dignitat si es refereix a una cosa seriosa, si és sincer i si es fa amb constància. L'objector sent un profund rebuig moral envers certs actes, de manera que si no pogués evitar-los estaria traïnt la pròpia identitat. És tan natural, per exemple, que un metge senti un rebuig absolut a participar en l'acte de destrucció física que representa l'avortament provocat!

Mai no es pot exercir violència legal contra la consciència. Això enverina les relacions humanes. A l'Estat espanyol, la Constitució garanteix el dret a l'objecció de consciència. Quan va ser redactada, l'avortament no estava permès i l'assumpte de moda era el servei militar. Avui, amb el boom de la bioètica, els conflictes s'han multiplicat.

La sentència del Tribunal Constitucional d'11 d'abril del 1985 és molt útil per ser aplicada a l'avortament i a tots els casos no regulats explícita-

ment: «Pel que concerneix al dret a l'objecció de consciència..., existeix i pot ser exercit amb independència que s'hagi dictat o no tal regulació. L'objecció de consciència forma part del contingut del dret fonamental a la llibertat ideològica i religiosa reconegut en l'article 16.1 de la C.E. i, com aquest Tribunal ha indicat en diverses ocasions, la Constitució és directament aplicable, especialment en matèria de drets fonamentals.»

No m'oposo necessàriament a més regulacions, però si aquest dret ja es pot aplicar directament de la Constitució —tot i que n'és anterior en ser de Dret natural— qualsevol futura regulació implicarà probablement una retallada del seu abast. O algun il·luminat ens vindrà a dir que l'avortament, l'eutanàsia o la clonació també són drets fonamentals que col·lisionen amb el dret a objectar...

J. M. Simón Castellví
President de Metges Cristians de Catalunya

Fernando Anguita coordina l'Associació Nacional per a la Defensa del Dret a l'Objecció de Consciència del Personal Biosanitari

—Quan i amb quin objectiu es va fundar ANDOC?

—Aquesta associació neix com una reacció necessària a l'ordre publicada al Butlletí Oficial de la Junta d'Andalusia (BOJA) el 2 de juny del 2001 per la Conselleria de Sanitat. S'hi estableix l'obligació de tenir el principi actiu Levonorgestrel 0,750 mg com a existència mínima obligatòria a les oficines de farmàcia d'Andalusia, en la quantitat de tres envasos. Aquest principi actiu i en aquesta quantitat és l'anomenada píndola de l'endemà, que es comercialitza amb diversos noms. Durant el mes de maig anterior, la Junta d'Andalusia va indicar que n'aprovaria el finançament a través del SAS (Servei Andalus de Salut), i ja va començar la polèmica, perquè hi va haver farmacèutics que van aixecar la veu demanant l'objecció de consciència. Amb aquesta ordre es pretén posar fi al dret a l'objecció de consciència dels farmacèutics, ja que ens obliga a tenir-la tant si volem com si no.

Pretenem, doncs, disposar d'un forum propi des d'on poder expressar la nostra opinió i defensar el dret del personal sanitari a la independència i la dignitat professional, mitjançant la defensa del dret fonamental a l'objecció de consciència i d'uns principis ètics orientats al respecte a la vida, a la salut i a la dignitat de la persona.

—Per qui està constituïda?

—Està constituïda per un grup de professionals sanitaris d'arreu de l'Estat (metges, farmacèutics, infermers, biòlegs...) que estem units en la defensa de la dignitat de la nostra professió, dins del marc de la llibertat ideològica i de consciència.

—Aconseguir el respecte a l'objecció de consciència és, doncs, la seva lluita més immediata?

—Aquest és, certament, el nostre objectiu més important actualment i per al qual

El març del 2001, l'Agència Espanyola del Medicament va autoritzar la comercialització a l'Estat de la píndola per a l'anticoncepció postcoital. Gairebé al mateix temps, i per defensar el dret fonamental a l'objecció de consciència de qualsevol professional sanitari, va néixer l'Associació Nacional per a la Defensa del Dret a l'Objecció de Consciència del Personal Biosanitari (ANDOC), amb seu a Granada. Fernando Anguita Quesada (Jaén, 1964) és llicenciat en Farmàcia per la Universitat de Granada i coordinador general d'ANDOC.

una formació i una capacitat específica, que li permet prendre decisions i ser-ne responsable. Impedir aquesta capacitat és negar-li no únicament el seu lloc com a professional en l'àmbit de la sanitat, sinó també un dret humà bàsic.

—En aquest sentit, els metges reben més suport?

—Caldria distingir entre metges i farmacèutics per dos motius. El primer és que els metges tenen els seus estatuts de la professió, el seu codi deontològic, i el segon és que ja tenen reconeguda una objecció de consciència en el cas de l'avortament. El problema del farmacèutic és diferent. En primer lloc, en l'espai sanitari espanyol no estan definits quines són les obligacions i els drets dels farmacèutics. Tampoc no disposem d'un codi deontològic en vigor; més aviat mai no n'hem tingut cap d'aprobat pel Ministeri de Sanitat. Això ho fa encara més difícil per als farmacèutics. Actualment s'està tramitant pel Ministeri, juntament amb els estatuts de la professió, el Codi d'Ètica Farmacèutica i Deontologia de la

regulin l'objecció de consciència, sí que hi ha jurisprudència que es basa en aquest article. La consciència només es pot defensar quan és atacada. A començaments del segle XXI, en una societat que s'anomena democràtica, encara es fan lleis que mouen les consciències a rebel·lar-se. La millor manera de defensar-se jurídicament és la declaració d'objector que es pot fer als col·legis professionals.

—Hi ha qui considera la píndola postcoital un avenç mèdic...

—La campanya feta per la Junta d'Andalusia ha estat la de vendre'ns la imatge que la píndola postcoital és un anticonceptiu. Això comporta que des dels primers dies del seu finançament se n'estigui fent la prescripció i dispensació de manera abusiva. Com a certificat d'això tenim la declaració del Dr. D. Manuel Gallo, que és el president de l'Associació de Ginecòlegs i Obstetres de Màlaga, per a *El Mundo Andalusí* del 6 de juny del 2001: «Ginecòlegs alerten de l'ús abusiu de la píndola postcoital.» En un titular de l'*ABC* d'Andalusia del 7 d'agost del 2002 es llegeix el següent: «L'Institut Andalus de la Joventut adverteix que es prenen píndoles postcoitals com caramels.» Això significa que hi ha un relaxament en l'ús dels mètodes anticonceptius

Fernando Anguita.

«S'està posant en joc el futur de la professió farmacèutica»

lluitarem amb tots els mitjans legals al nostre abast. Si cal, arribarem fins al Tribunal Constitucional. Ara és amb la píndola postcoital per a metges i farmacèutics, però en el futur es poden donar casos com són l'eutanàsia o la comercialització i recerca de medicaments o de substàncies produïdes per cèl·lules mare embrionàries, etc. Si es nega l'objecció de consciència dels farmacèutics s'està posant en joc el futur de la professió farmacèutica. La missió del farmacèutic no és només la de ser un mer dispensador de medicaments. El farmacèutic com qualsevol altre sanitari té

Professió Farmacèutica, que va ser aprovat el 14 de desembre del 2000 pel Consell General de Col·legis Oficials de Farmàcia. En l'article 28 diu així: «La responsabilitat i la llibertat personal del farmacèutic el faculta per exercir el seu dret a l'objecció de consciència tot respectant la llibertat, el dret a la vida i la salut del pacient.»

Els col·legis de metges d'Andalusia sí que estan defensant el dret a l'objecció de consciència. El que fan és considerar que la píndola és abortiva. Com que ells ja ho tenen reconegut per a l'avortament, no

solen tenir cap problema. Sí que poden tenir-ne aquells metges que treballen al SAS i no tenen una plaça en propietat, i treballen en atenció primària o urgències dels hospitals, ja que com que tenen una feina més precària pot ser que no tornin a ser contractats temporalment si manifesten la seva objecció de consciència.

Els col·legis oficials de farmacèutics andalusos han respost de forma desigual. A Andalusia hi ha un problema polític de fons, que no explicaré, i hi ha col·legis que sí que protegeixen els objectors mentre que n'hi ha que no. Quan des del Consell Andalus de Farmàcia es diu que a Andalusia no hi ha objectors, és absolutament fals. Els farmacèutics que tenen el suport del seu col·legi sí que ho manifesten, mentre que els que no, no ho fan.

—Un farmacèutic o un metge han de comunicar als respectius col·legis professionals la seva condició d'objectors de consciència?

—L'opció per l'objecció de consciència pertany a l'esfera més íntima de la persona, que és la pròpia consciència. Per exercir aquest dret no caldria res més, ja que està defensat per l'article 16.1 de la Constitució Espanyola, que defensa la llibertat ideològica i religiosa de les persones. Si bé pròpiament no hi ha lleis que

tradicionals amb tot el que això comporta com són les transmissions de malalties de tipus sexual. I finalment cal aclarir que aquesta campanya es va dur a terme sense consultar els organismes oficials sanitaris: Col·legis de Metges i de Farmacèutics a Andalusia.

—Per a la seva comercialització es va posar com a argument el gravíssim problema dels embarassos d'adolescents.

—Des del punt de vista ètic s'intenta convèncer la població que l'anticoncepció postcoital es fa amb una bona finalitat, la d'evitar un avortament, un mal tràngol per a la dona. I per a això intenta que l'anticoncepció postcoital sigui deslligada de l'avortament. Però la pura realitat és que aquesta mena de mètodes són clarament abortius, ja que en la majoria dels casos el que impedeix és la implantació de l'embrió a l'úter. A més, estic convençut que les dones que fan servir amb més freqüència la píndola postcoital són les que tard o d'hora acaben avortant, amb la qual cosa no veig que sigui un avenç mèdic.

Per definir on comença la vida les multinacionals del control de la natalitat, auspiciades per l'OMS i l'ONU, ja sabem el que diuen, que la vida només comença quan l'embrió s'implanta a l'úter. S'in-

venten el concepte de preembrió, que per a ells és una argamassa de cèl·lules sense vida, i seria l'embrió abans d'implantar-se. Davant de tot això cal afirmar que l'òvul fecundat és únic i irrepetible, té un patrimoni genètic diferent del dels seus progenitors, i és autònom, tot i que per al seu creixement necessita l'organisme de la mare. Si no defensem jurídicament i científicament l'embrió estarem justificant actuacions posteriors: la clonació, recerca amb cèl·lules mare embrionàries, etc.

—Quines alternatives proposen des d'ANDOC?

—La principal és l'educació, una educació de la sexualitat, on hi ha responsabilitats. No es poden fer campanyes incitant a la sexualitat sense preocupacions, ni responsabilitat. L'eufemisme del sexe segur no existeix. A més, reduir l'amor entre un home i una dona a només sexe és una visió ben poc antropològica de l'ésser humà. El ginecòleg americà Churchill, en el seu estudi sobre els embarassos d'adolescents als EUA, dona les dades següents (*Opin obstet, gynecol 2000*): la gran majoria de les adolescents que es quedaven embarassades precoçment ja havien acudit, l'any anterior, als serveis sanitaris per rebre informació anticonceptiva; i entre les adolescents que més avortaven, era més freqüent haver rebut la píndola postcoital amb anterioritat.

També és important estudiar altres característiques, com el fet que un adolescent, tot i que estigui preparat biològicament per tenir relacions sexuals, no

L'objecció de consciència dels farmacèutics és la principal lluita d'ANDOC.

necessàriament ho està des del punt de vista psicològic, de la maduresa cognitiva i de la interacció social. Davant d'aquestes campanyes cal recordar que diferents organitzacions sanitàries internacionals advoquen per l'abstinència de relacions sexuals entre els joves com a primera mesura per evitar embarassos entre adolescents.

—Ha viscut personalment cap situació de conflicte en l'exercici de l'objecció de consciència?

—Personalment, no. Però com a coordinador general de l'associació no pensem de rebre trucades, faxos, correus electrònics, demanant assessorament. És una batalla que està guanyada, ja que la societat espanyola és tolerant. En la gran majoria

de les enquestes fetes a Andalusia, la població, majoritàriament, es mostra a favor de l'objecció de consciència dels farmacèutics. A banda de les grans mostres de suport que hem rebut des de diferents punts del país, també n'hem rebut des de llocs tan dispars com Washington i Xile. El cas que més em va remoure va ser el d'un zelador d'un hospital, posem que de qualsevol lloc del país, que estava obligat a portar la píndola postcoital al metge i que es va declarar objector. Ell no volia cooperar

en un avortament tot i que fos de la manera més indirecta.

—Experimenta la sensació d'anar contra corrent del parer majoritari social, polític i mèdic?

—Gens ni mica. El parer majoritari de les persones sempre sol ser positiu. Som una gran majoria. El problema és que som una gran majoria però a voltes massa silenciosa, mentre que, en canvi, hi ha una gran minoria que sempre sol ser molt sorollosa. Posem com a exemple el tema de l'experimentació amb cèl·lules mare embrionàries, sobre el qual som bombardejats contínuament pels mitjans de comunicació. La gran majoria dels científics espanyols hi estan en contra. I sembla

justament el contrari. També hi ha una plataforma en contra que ja ha rebut la signatura de 12.000 ciutadans, dels quals més de 1.100 són científics investigadors. I, això no obstant, continuen apareixent notícies que tota la comunitat científica espanyola està a favor de l'experimentació. Es veu que alguna cosa no casa, i és el soroll d'aquesta minoria.

Sempre hem de donar la cara. No podem tenir por del que pensarà la gent o que un mitjà de comunicació ens titlli d'integristes o de passats de moda. És la manera que aquesta minoria té de defensar-se.

—Tem que cada cop siguin més els casos en què s'hagin d'emparar en el dret a l'objecció de consciència?

—Per a això s'ha creat ANDOC: per aconseguir que aquesta majoria que a voltes és un xic silenciosa sigui escoltada. I, efectivament, en el tema biosanitari, mentre els que fan soroll estiguin en contra del reconeixement d'uns principis ètics orientats al respecte a la vida, a la salut i a la persona humana, serem allí.

Reportatge:
Carme Munté

ANDOC
C/ Almona del Campillo,
3, 3r dreta G
18009 Granada
Telèfon i fax
958 228 411

O P I N I Ó

El nou repte de l'objecció de consciència

Molts, quan es parla d'objecció de consciència, creuen que es parla d'una reglamentació especial que dispensa de fer el servei militar obligatori. Però l'objecció de consciència és alguna cosa més que això.

Per objecció de consciència, en sentit ampli, entenem la resistència que la consciència oposa a la pràctica d'una llei general en considerar que les conviccions personals n'impedeixen el compliment (cf. Rafael Gómez, *Problemas de la existencia humana*, 1990).

La resistència al compliment personal d'una llei per motius de consciència ja ve d'antic. Un exemple d'això el contemplem en la història del cristianisme. Els màrtirs cristians de l'Església naixent s'oposaven radicalment al sacrifici d'animals o a l'ofertament de presents davant dels déus romans o davant de la mateixa imatge del Cèsar. El que l'ànima és al cos això eren els primers cristians al món (cf. *Carta a Diogneto*, 6).

Però abans d'endinsar-nos en el tema m'agradaria analitzar breument què és la consciència i quin significat té per a nosaltres. Segons Rahner, la consciència és el moment del coneixement vivencial de la llibertat de l'home en què aquest s'adona de la seva

responsabilitat. Així, quan parlem de consciència també ens hem de referir a la llibertat i a la responsabilitat. L'ésser humà actua regit per la seva consciència, des de la llibertat que li atorga la seva condició de persona humana i sota uns criteris de respon-

sabilitat davant d'ell mateix i davant dels altres.

Com s'aplica això en el camp de l'objecció de consciència? Des del plantejament de la moralitat objectiva es considera que hi ha una llei moral natural, inscrita en la natura humana, que ens obliga. I, com ens recorda Aristòtil, l'ésser humà és social per

naturalesa (animal social), la llei moral inclou deures i drets respecte de la societat i de l'Estat.

Si les lleis de l'Estat són justes, això és, si estan d'acord amb la llei moral natural, els individus tenen el deure moral de complir-les. Així mateix, si la llei és injusta, l'objecció de consciència no només és un dret, sinó un deure. Si la llei és justa no cal l'objecció de consciència (cf. AA.DD., *La consciència moral*, Saurí 1995).

La llei injusta deixa de ser llei, precisament perquè contradiu la moral natural. I és que l'existència de la llei pot provocar en molts individus conflictes greus de consciència. Com bé

ens recorda Edith Stein al seu *Assaig sobre l'Estat*, el deure de solidaritat davant de la comunitat on es viu en el compliment necessari de les normes jurídiques s'enfronta a l'actuar en contra de la pròpia consciència.

L'objecció de consciència en les professions és el tema a tractar en aquestes III Jornades de Metges Cristians de Catalunya. Com pot un metge, una infermera, practicar avortaments traïnt la pròpia consciència, que veu aquest acte com un crim?

En aquest cas es parla de la necessitat de posar en pràctica l'anomenada clàusula de consciència, on es reconegui al professional l'objecció de consciència davant de determinats casos. I això és així perquè malauradament augmenten les lleis promulgades en contra de la moralitat privada i pública.

A més del cas de l'avortament, podem veure que la problemàtica també concerneix el tema de l'eutanàsia, l'esterilització, l'experimentació humana, la fecundació *in vitro*... No únicament es dona en les professions relacionades amb la medicina, sinó també en moltes altres: les relacionades amb el Dret, la Farmàcia, l'Educació, etc.

Les III Jornades de Metges Cristians de Catalunya prometen ser interessantíssimes. No únicament pels po-

nents en les diferents conferències i taules rodones, sinó també pel tema a tractar, de summa importància en la societat democràtica que ens toca viure. Però una democràcia on l'individualisme ètic augmenta cada dia més, juntament amb situacions on es permeten legalment certes actuacions immorals (màniga ampla a la pràctica abortiva, fecundació *in vitro*, recerca genètica sense respectar la dignitat dels embrions humans...).

Als cristians i als que sentim de prop la nostra fe i la pràctica d'aquesta en la societat, ens convé reciclar-nos en temes del debat públic d'actualitat candent. So-

bretot, si som professionals cristians, hem de ser llum del món i sal de la terra enmig de la nostra professió, de la nostra feina quotidiana com a professors, advocats, metges, infermers, etc., santificant la nostra vida mitjançant el treball fet amb rectitud d'intenció i buscant la salvació de les ànimes i la tan desitjada nova evangelització d'occident. Cada laic ha de ser davant del món un testimoni de la resurrecció de Crist i difondre en el món l'esperit de l'Evangeli (cf. *Lumen gentium*, n. 38)

Joan Manel Gutiérrez Delgado
Advocat i expert en biodret

«Si la llei és injusta, l'objecció de consciència no només és un dret, sinó un deure»

Demana'l Compra'l Ofereix-lo Subscriu-te!

**Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)**

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

- ☐ Amb un únic pagament de 80,60€ per any
- ☐ Amb dos pagament semestral de 40,30€
- ☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)
- ☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat	Oficina	DC	Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

www.catalunyacristiana.com

Vaticà

església en el món

Escrivà de Balaguer ja és sant

■ La canonització del fundador de l'Opus Dei va aplegar 300.000 persones

ROMA.— «Aquesta no és una festa de l'Opus Dei sinó de tota l'Església.» Amb aquestes paraules del postulant de la causa de canonització d'Escrivà de Balaguer es va viure diumenge passat la proclamació del nou sant a Roma. L'eufòria dels membres de la prelatura personal fundada pel nou sant era evident. En l'audiència als participants a la canonització, el Papa va dir que «sant Josepmaria va ser escollit pel Senyor per anunciar la crida universal a la santedat i per indicar que la vida de cada dia és un camí de santificació».

El Papa va dir que el sant fundador de l'Opus Dei volia «elevant el món vers Déu i transformar-lo des de dins». Joan Pau II va presentar Escrivà com a model de santedat quotidiana, i va dir que el seu exemple recorda «la necessitat de no atemorir-se davant d'una cultura materialista que amenaça dissoldre la identitat més genuïna dels deixebles de Crist». En aquest sentit, el Papa va convidar els presents a esforçar-se en ser sants ells mateixos en primer lloc, «cultivant un estil evangèlic d'humilitat i servei, d'abandonament a la Providència i escolta constant a la veu de l'Esperit».

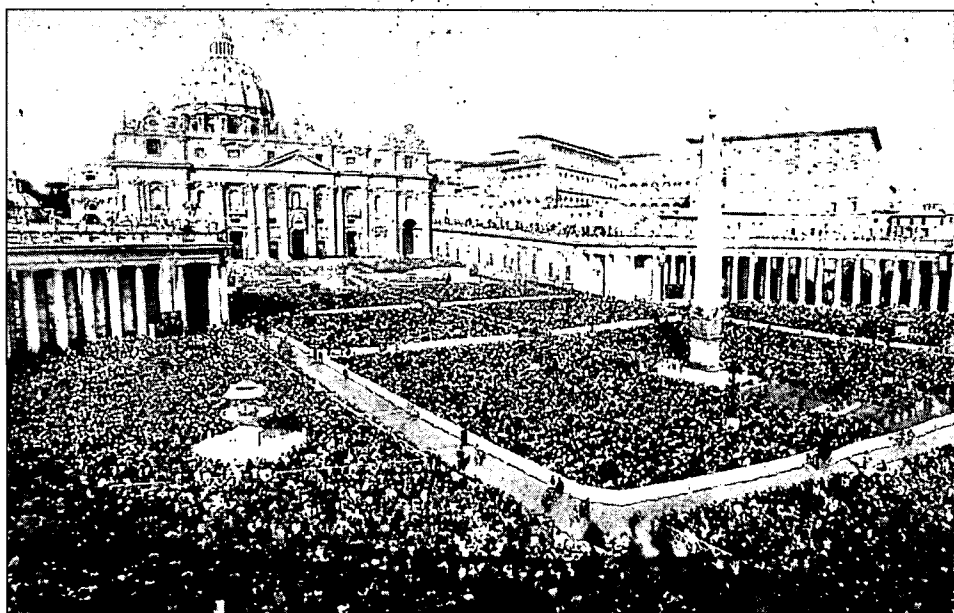
Joan Pau II va assenyalar que «no falten incomprendiments i dificultats per a qui intenta seguir amb fidelitat la causa de l'Evangeli», referint-se a les crítiques que sovint sofreix l'Opus Dei —l'Obra, com es coneix a l'Estat espanyol— o la figura del seu fundador, ara ja sant.

80.000 espanyols a la festa

La participació espanyola es xifra en

unes 80.000 persones, una xifra similar al nombre de membres de l'Opus Dei a tot el món. A part de tots els representants de l'Obra a Espanya, una cinquantena de bisbes espanyols es van voler afegir a la festa, entre els quals els cardenals Álvarez, Carles, Rouco i Suquía, així com el bisbe Mons. Asenjo, secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola o Moisés Sebastián, arquebisbe de Pamplona i vicepresident de la Conferència Episcopal Espanyola. També hi va ser present el bisbe auxiliar de Barcelona Mons. Sáiz Meneses i els superiors de diferents ordes religiosos.

El govern espanyol va enviar una delegació oficial presidida per la ministra d'Afers Estrangers, Ana Palacio —que va ser rebuda en audiència privada pel Papa—, i el ministre de Justícia, José María Michavila. El Govern de la Generalitat va estar representat pel conseller de Justícia, Josep-Delfí Guàrdia, i per Ignasi García-Clavel, secretari general de la Secretaria de Relacions

300.000 fidels van assistir a la canonització.

amb les Confessions Religioses. També hi va ser present l'esposa del president de la Generalitat, Marta Ferrusola.

La canonització d'Escrivà va reunir sobretot famílies i molta gent jove. Malgrat les crítiques a la riquesa dels membres de l'Obra que han fet alguns rotatius italians, cal dir que visualment no hi havia mostres d'opulència sinó molta normalitat en el vestir i en l'actuar. Encara que hi havia molts espanyols, va ser un acte universal, d'acord amb la idea original d'Escrivà de Balaguer, que no va

fundar un grup espanyol catòlic sinó una organització sense fronteres. Entre els seguidors de la cerimònia es podien veure membres d'altres confessions cristianes que coòperen amb l'Opus Dei a través de la pregària.

Exposició de les relíquies del sant

Durant una setmana s'han pogut veure les relíquies de Josepmaria Escrivà, situades a la basílica de Sant Eugeni a Villa Giulia; on també hi ha instal·lada una exposició sobre la vida del nou sant de Barbastro. Després de l'exposició pública, les relíquies ja descansen novament a l'església prelatícia de Santa Maria de la Pau, a la seu central de l'Obra a Roma.

Dilluns dia 7 hi ha haver una celebració eucarística d'acció de gràcies presidida pel prelat de l'Opus Dei, monsenyor Javier Echevarría, i la ja tradicional audiència amb el Papa. El Papa va dir, en castellà, que «Escrivà va ensenyar a contemplar el rostre tendre d'un Pare en el Déu que ens parla a través de les més diverses vicissituds de la vida. Un Pare que ens estima, ens segueix pas a pas i ens protegeix, ens comprèn i espera de cadascú de nosaltres la resposta de l'amor».

La plaça de Sant Pere es va tornar a omplir gairebé tant com el diumenge. A part d'aquestes dues grans celebracions, s'han organitzat altres misses d'acció de gràcies en diferents idiomes que han tingut lloc a diverses basíliques i esglésies romanes, moltes d'elles presidides per cardenals.

El Papa va recordar que la festivitat de sant Josepmaria Escrivà —de memòria obligatòria— serà el 26 de juny.

Miriam Díez Bosch

IMMA MOLAS ÉS RELACIONS PÚBLIQUES I SUPERNUMERÀRIA DE L'OPUS DEI

«Viu el dia a dia de cara a Déu i seràs feliç»

Si més no durant un dia, Imma Molas i Verdaguer va deixar de banda tots els compromisos laborals per poder ser present a Roma en un moment tan especial com era el de la canonització de Josepmaria Escrivà de Balaguer. «Tinc moltes coses per agrair-li», assegura aquesta jove de 25

anys, nascuda a Barcelona, que després d'estudiar publicitat i relacions públiques a la Universitat Ramon Llull treballa en una agència de relacions públiques de Barcelona. Imma Molas és supernumerària de l'Opus Dei des de fa cinc anys.

—Com viu en el seu àmbit laboral la santificació del treball que proposava Escrivà de Balaguer?

—Doncs veient les relacions públiques com el meu camí per agradar a Déu. Santificar la feina, sigui quina sigui, no és altra cosa que treballar bé i de cara a Déu.

—Com fa efectiu el servei als altres?

—A vegades amb coses tan senzilles com fent bona cara després d'haver tingut una reunió maratoniana que ha acabat a les deu de la nit o recordant que aquell dia és l'aniversari d'una companya de feina. Amb aquestes coses petites es desaccelera una mica el ritme frenètic que es porta en el món de les relacions públiques.

—En una professió com la seva, marcada fortament per la competència, ha topat amb situacions que entraven clarament en contradicció amb la seva fe?

—Sí, en el món de la comunicació s'ha de saber molt bé per on es va. M'he trobat en situacions que com a cristiana, evidentment, he hagut d'apartar, o, amb mà esquerra, solucionar per una altra banda. Però això és com tot, quan hi ha amor sempre hi ha renúncies, a vegades costen més i a vegades

Imma Molas.

—Tot es resumeix amb «Viu el dia a dia de cara a Déu i seràs feliç». El que he après durant aquests anys de Josepmaria Escrivà és que si les coses que fas les ordenes correctament seràs feliç i faràs feliç els qui tens al costat. Aquest ordre és Déu, la família, els amics, la feina... (C.M.)

menys, però a la llarga valen la pena.

—Quines armes publicitàries empraria per «vendre» l'espiritualitat del fundador de l'Opus Dei?

—De convencionals, no crec que n'hi hagi cap. Jo, com a membre de l'Opus Dei i sobretot com a cristiana, el que intento és acostar els meus amics a l'Evangeli, i aleshores que cadascú, amb les seves circumstàncies personals, vegi quin és el seu camí, de vegades serà en l'Opus Dei, però de vegades no. A mi, per exemple, qui em va fer entendre l'Opus Dei va ser una amiga meua que, amb el seu exemple i la seva amistat, em va fer veure la importància de viure les coses de cada dia però comptant sempre amb Déu. Així de senzill...

—Un lema publicitari...

Vaticà

Domund 2002, pel relleu missioner

■ La Jornada Mundial de les Missions recorda enguany sant Francesc Xavier

ROMA.— El Domund 2002, que se celebra el 20 d'octubre, tindrà enguany un protagonista d'excepció: sant Francesc Xavier. En el 450è aniversari de la seva mort, l'Església ha volgut recordar aquest gran sant jesuïta, un missioner exemplar que amb el testimoni de la seva vida continua encoratjant tants i tants religiosos i laics que ho han deixat tot per proclamar l'Evangeli de Crist arreu del món, especialment per les terres no cristianes.

Enguany la Jornada Missionera Mundial se celebra amb un missatge molt clar: la missió és una cosa que afecta tots els cristians. Per això ara més que mai, en el nou context mundial en què ens trobem, Joan Pau II ha insistit en el seu missatge amb motiu del Domund que l'Evangeli de Crist només pot ser proclamat a través del diàleg i del perdó. «Només l'amor de Déu, capaç d'agermanar els homes de tota raça i cultura, podrà fer desaparèixer les doloroses divisions, els contrastos ideològics, les desigualtats econòmiques i els violents atropellaments que encara oprimeixen la humanitat», assenyalava el Pontífex.

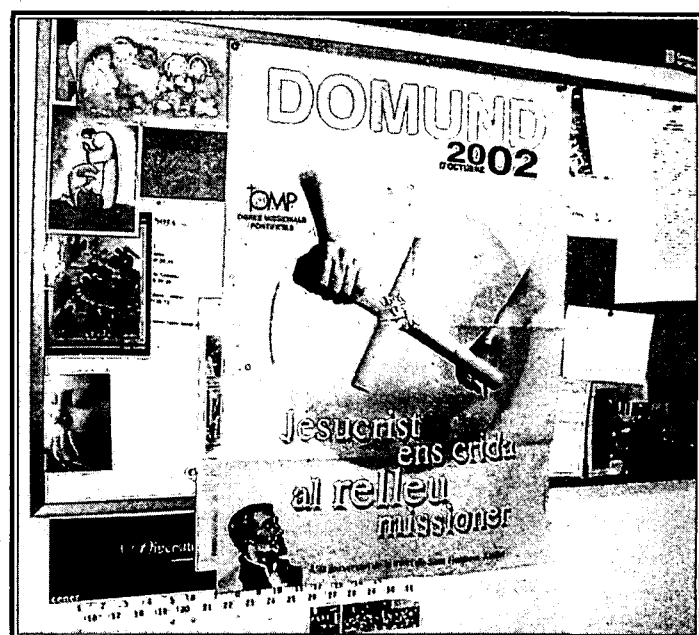
El Papa ha insistit molt enguany en el tema del diàleg, tot i que deixant ben clar que no es tracta d'un fi en ell mateix, sinó

d'un mitjà per a un fi: «El diàleg fa parlar l'altre amb estimació i comprensió, tot afirmant els principis en què es creu i anunciant amb amor les veritats més profundes de la fe, que són alegria, esperança i sentit de l'existència». I és que per al Pontífex, el diàleg és condició *sine qua non* per donar testimoni de l'amor de Déu.

Sota el lema «la missió és anunci de perdó», Joan Pau II ha volgut enguany de manera particular convidar tots els cristians a «no avergonyir-se de l'Evangeli» i a «continuar parlant, eixamplant els espais de l'anunci de la salvació, perquè Jesús ha promès romandre sempre i en tota circumstància present enmig dels seus deixebles».

A Espanya, com cada any, el Domund es viurà amb especial intensitat. Amb

motiu de la jornada d'enguany, les Obres Missionals Pontificies han preparat fins i tot una pàgina web dedicada especialment a informar sobre l'activitat missionera: www.domund.org. L'objectiu és oferir eines que permetin aprofundir més en l'esperit missioner. En aquest sentit, la sensibilitat missionera és aquí tan gran que, després dels Estats Units, Espanya és el segon país quant a donacions a l'Obra missionera i aporta el 10% dels missioners d'arreu del món —uns 20.000. Això no obstant, com recorda Mons. Francisco Pérez, bisbe d'Osma-Sòria i director d'Obres Missionals Pontificies, «calen cristians en l'Església que prenguin el relleu missioner; però han de ser "autèntics", vivint d'acord amb el desig de Crist i l'exemple que van deixar tants missioners que ens han precedit o que actualment són a l'avantguarda lliurant la seva vida per Crist i els germans».

El cartell del Domund convida al relleu missioner.

El record de Francesc Xavier, en el 450è aniversari de la seva mort, serà un altre dels eixos de la jornada. Aquest missioner jesuïta, segons assenyalava Mons. Pérez, «ens ensenya amb la seva vida i les seves paraules les condicions que ha de tenir el que vulgui treballar en la missió de Jesús: generositat, desprendiment, trobada profunda i sincera amb el Senyor, amor fins a donar la vida, zel profund per les ànimes, bona formació i testimoni de vida». (C.C.)

MIQUEL MP PRAT

MOBLES PER A L'ESGLÉSIA

Pressupostos sense compromís:

BANCS, RECLINATORIS, SEUS, PRESBITERIS, AMBONS, CONFESSIONARIS, PILES BAPTISMALS, FARISTOLS, TAULES PER A DONATIUS, SAGRISTIES, PORTES I CANCELLS

Models i materials clàssics i moderns.

BANCS DE TOTES LES MIDES

Donem referències d'instal·lacions realitzades en diferents esglésies.

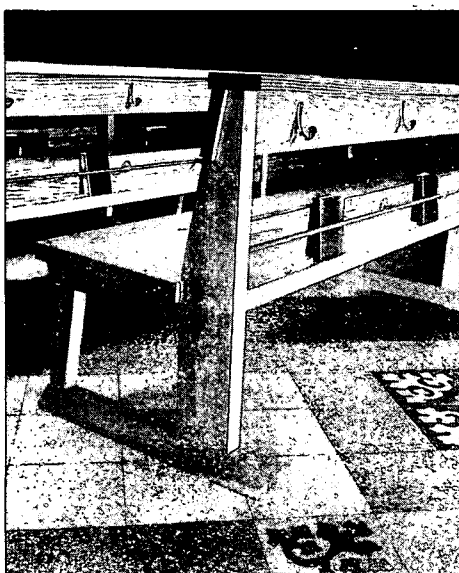
Especialistes en mobiliari i bancs per a esglésies.

Models propis i per encàrrec en fustes nobles: teka, melis, flandes, etc.

Atenció al client:

Antoni Pérez Sabaté
Tel. i fax: 933 882 743
mòbil 670 217 310
Fàbrica: c/ Jaume Guinovart, 16
08540 Centelles Tel. 938 810 753

DISSENY, FABRICACIÓ I RESTAURACIÓ FUSTERIA I EBENISTERIA D'ENCÀRREC

El Papa podria venir a Espanya la primavera del 2003

ROMA.— La ministra d'Afers Estrangers, Ana Palacio, després d'encapçalar a Roma la delegació espanyola que va acudir a la canonització de Josep Maria Escrivà de Balaguer, va reconèixer en declaracions a TVE que «la visita del Papa a Espanya la primavera vinent és una possibilitat que existeix». Això no obstant, també va deixar clar que en la seva audiència privada amb el Papa aquest tema pràcticament no es va tractar.

Aquesta possibilitat es considera des de fa un quant temps a Espanya. La visita del Papa s'emmarcaria en la cerimònia de canonització de la mare Meravelles de Jesús, cèlebre monja carmelita, reformadora de l'orde, morta el 1974. (C.C.)

El Patriarca de Romania visita el Papa

ROMA.— Joan Pau II va acollir el 7 d'octubre passat Sa Beatitude Teoctist, patriarca de l'Església ortodoxa romana, davant de 200.000 pelegrins d'arreu del món —presents a Roma amb motiu de la canonització de Josep Maria Escrivà—, a l'acabament de l'audiència general celebrada aquest dilluns a la plaça de Sant Pere.

Aquest ha estat el primer acte oficial d'una visita amb la qual el patriarca correspon al viatge que va fer el Sant Pare al seu país, el maig del 1999, la primera visita d'un bisbe de Roma a terres ortodoxes. En el marc d'aquesta visita, tots dos van signar una declaració comuna important que implica un nou pas en el camí vers la unitat plena

d'aquestes dues Esglésies, separades des del 1504.

«Beatitud i estimat germà: vós feu aquesta visita animat pels meus mateixos sentiments i les meves mateixes expectatives —va dir el Sant Pare en donar-li la benvinguda—. Trobar-nos al costat de la tomba dels sants apòstols Pere i Pau és signe de la nostra voluntat comuna de superar els obstacles que encara impedeixen el restabliment de la plena comunió entre nosaltres.»

La visita del patriarca de l'Església ortodoxa romana va acabar el 13 d'octubre, dia en què el Papa va presidir la Litúrgia Eucarística en presència de Sa Beatitude Teoctist a la basílica vaticana. (Zenit)

Costa d'Ivori

Tensa espera a Costa d'Ivori

■ El Papa fa una crida per la pau al país

ABIDJAN.— La situació a Costa d'Ivori, després de la insurrecció armada del 19 de setembre passat, és de gran incertesa. Al tancament d'aquesta edició els rebels continuaven controlant gairebé la meitat nord del país, tot i que una de les ciutats sotmeses, Bouaké, era a punt

de ser recuperada per l'exèrcit governamental. La por ara és que els rebels, davant de la pressió de l'exèrcit nacional, es repleguin sobre Korhogo i que allí, on han decidit romandre un gran nombre de missioners espanyols i catalans, es produeixi un bany de sang.

Una tensa espera acompanya aquests dies la colònia espanyola a Costa d'Ivori, especialment els que romanen a Korhogo, una de les ciutats controlades pels rebels des del 19 de setembre passat. En les darreres hores l'exèrcit era a punt de recuperar Bouaké, una altra de les ciutats en mans dels rebels, i tot feia preveure que aquests s'acabarien replegant sobre Korhogo. La por ara és que s'hi pugui produir un bany de sang.

En els darrers dies, a més, la comunicació telefònica amb Korhogo s'ha tornat a tallar indefinidament. El P. Lluís M. Oliberas, provincial dels salesians a l'Oest d'Àfrica, reconeixia des d'Abidjan que «tot i la tranquil·litat viscuda fins ara, comencem a tenir una mica de por i a viure una certa tensió pel que pugui passar». «El que cada dia sembla més clar —agrega Oliberas— és que es tracta d'un conflicte intern, en què afloren rivalitats entre antigues elits polítiques, com la pugna habitual entre el nord musulmà i el sud cristià.»

El president del país, Laurent Gbagbo, va pronunciar el 8 d'octubre passat un

El president Gbagbo ha cridat a la calma i ha demanat als rebels que depolin les armes si volen negociar.

discurs per televisió en què cridava a la calma i proposava l'obertura de les negociacions: «Si els agressors depolen les armes, tot és possible. Però mentre avancin contra nosaltres empujant les armes, ens obligaran a defensar-nos.» Aquest discurs ha calmat una mica la situació, sobretot pel que fa als nombrosos estrangers africans que hi ha al país, que eren vistos per molts ivorians com els causants de la revolta. Pel que ha donat a entendre el president Gbagbo

bo i tal com es desenvolupa la insurrecció, es tractaria d'una revolta interna, d'arrel ètnicopolítica, tot i que encara no se sap del cert qui hi ha darrere. En el discurs del president aquest va ordenar també el cessament de la destrucció dels barris perifèrics d'Abidjan, habitats majoritàriament per estrangers.

Per ara la insurrecció ha causat milers de desplaçats i més de 300 morts, entre ells el ministre d'Interior i exdictador Robert Guei. Amb vistes a la gravetat de la situació i a la gran presència de religiosos i de religioses que es troben al terreny, Joan Pau II va llençar el 9 d'octubre passat una crida a la reconciliació i al diàleg al país africà. «Us convido —demanava el Papa en acabar l'audiència general— que us uniu a la meua pregària perquè el Senyor inspire en tothom propòsits de reconciliació i sostingui els esforços de la comunitat internacional, particularment els de la Unió Africana, inclinats a afavorir el diàleg.»

Tot esperant el que pugui passar els dies vinents, un bon nombre de religiosos i de religioses espanyols i catalans continuen a la zona controlada pels rebels. La seva intenció és romandre al costat de la població, i només en cas de màxima gravetat fugirien juntament amb els ivorians a zones pròximes més segures. (C.C.)

ISRAEL

Els cristians de Terra Santa s'oposen a la llei dels EUA sobre Jerusalem

JERUSALEM.— Els representants de les Esglésies i comunitats cristianes de Jerusalem van enviar el 7 d'octubre passat un «missatge urgent» al president George Bush en què protesten contra la llei pressupostària de l'any 2003 que reconeix unilateralment Jerusalem com a capital de l'estat d'Israel.

Els líders de les diferents Esglésies i comunitats cristianes de Terra Santa (catòlics, ortodoxos, luterans, anglicans) consideren en el seu missatge conjunt que aquesta mesura no respecta els laboriosos acords de pau entre israelians i palestins ni les resolucions de les Nacions Unides.

«Estem profundament amoïnats en veure que vostè va signar en dies passats la nova llei, especialment pel que fa a la secció 214 de l'Acta sobre les Relacions Exteriors relacionades amb Jerusalem», confessen els patriarques, bisbes i líders

religiosos.

«En un moment en què es fan tants esforços per posar fi al bany de sang i de violència en aquesta terra i en què es treballa per la pau, ens sembla una provocació que el seu Congrés sembli condicionar la negociació curosa i la llei que ja han estat considerades com a necessàries en particular pels acords d'Oslo i per les resolucions de l'ONU 242 i 338», afegixen.

«Jerusalem Est és un territori sota ocupació i hauria de ser protegit constantment per la llei internacional», recorden els líders religiosos. «Hi ha àrees de la ciutat que són sagrades per a jueus, musulmans i cristians —continua recordant el missatge—. Per aquest motiu, aquestes àrees necessiten estar obertes lliurement i se n'ha de salvaguardar l'accés als creients en aquestes religions.»

«Agraïm profundament la infinita paciència, atenció i bona voluntat que cal per resoldre la qüestió de l'estatut final de la Ciutat Santa de Jerusalem i li fem una crida a no posar en perill els futurs esforços de pau, ja que si no és així augmentarà el sofriment en aquesta àrea que tant pateix», conclouen els líders cristians. (Zenit)

EL SALVADOR

Un salesià, premiat per un projecte de voluntariat

SAN SALVADOR.— El P. José Moratalla, salesià, acaba de rebre el premi Gabriel de la Universitat José Matías Delgado de San Salvador. El guardó li ha estat atorgat com a reconeixement per un projecte de voluntariat entre els estudiants destinat a servir les persones més necessitades d'assistència. Sota el nom d'«Àngels voluntaris», l'organització s'ha difós ràpidament.

El P. Moratalla és un religiós salesià que fa més de trenta anys que és a El Salvador dedicat a la gent que viu a la caòtica perifèria de la capital. Així va néixer el Polígon Don Bosco, un conjunt divers de petites empreses dirigides pels mateixos habitants. Al voltant d'aquest polígon sorgeixen iniciatives encaminades a satisfer les necessitats més urgents.

La Universitat José Matías Delgado ha volgut premiar el P. Moratalla «per la seva dedicació tenaç durant molts anys a la defensa, protecció i educació de la joventut salvadorenca més necessitada». (VID)

ROMANIA

Obertura d'un nou centre d'assistència a refugiats

BUCAREST.— El Servei Jesuïta per als Refugiats ha obert recentment a Bucarest un nou centre d'assistència sota el nom de pare Pedro Arrupe. El centre és el primer d'aquesta mena a Romania per assistir refugiats i emigrants. El Servei Jesuïta per als Refugiats pretén desenvolupar els seus projectes d'ajudes humanitàries, ocupant-se també de tots els que demanen asil i dels apàtrides.

Entre les activitats previstes, a més de l'assistència d'emergència, es duran a terme funcions de suport psicològic i cursos d'anglès i d'informàtica. En el comunicat que anunciava l'obertura del centre, els jesuïtes manifestaven que la seva finalitat era la de «prestar solidaritat i donar esperança a les persones que estan obligades a abandonar els seus països d'origen i cercar un indret on poder viure en pau i tolerància». (VID)

ROMA AET ERNA

CONSOCIATIO CULTURALIS

(FOEDERATIONI INTERNATIONALI "UNA VOCE" ADIVNCTA)

CURS DE LLATINITAT I

(iniciació a la llengua llatina)
matrícula oberta

Inici: 22 d'octubre del 2002

Informació: Laforja, 21 - Barcelona
Tel. 934 153 857

a/e: romaeterna@terra.es

O P I N I Ó

«Més 500.000 nens iraquians han mort a causa de l'embargament»

■ Una anàlisi aguda de la tragèdia iraquiana a càrrec del dominic Philippe LeBlanc

L'orde dominic va crear l'organització no governamental Dominics per Justícia i Pau, que des de l'any 2000 segueix molt de prop tot el problema humanitari de l'Iraq. Philippe LeBlanc, o.p., és el delegat permanent de l'orde dels Dominics davant les Nacions Unides i ens ha facilitat aquest text, en el qual parla de la situació en aquell país, des del punt de vista privilegiat d'aquesta ONG religiosa.

En una declaració pública el mes d'agost passat a Ginebra, davant la subcomissió per la Promoció i la Protecció dels drets de l'home de l'ONU, Dominics per Justícia i Pau es va manifestar especialment amoïnada davant la possibilitat d'una incursió important a l'Iraq, incloent-hi atacs preventius, que podrien destruir encara més aquella societat, causar un mal cataclísmic a les dones i els nens i comprometre seriosament tota esperança de pau justa i duradora a la regió. Aquesta declaració va ser feta conjuntament amb Càritas Internacional, Pax Christi Internacional i Franciscans Internacionals, en sintonia amb l'esperit de les crides del papa Joan Pau II i del sínode dels bisbes d'Àsia del 1998 a posar fi a les sancions contra l'Iraq. Els quatre grups insten la comunitat internacional a resoldre la crisi humanitària dels més vulnerables a l'Iraq, amb mitjans pacífics que incloguin la fi de les sancions que continuen debilitant el país i causant un nombre considerable de morts entre les dones i els infants. Demanen a la comunitat internacional el respecte per les regles del dret humanitari i la garantia dels drets humans fonamentals pensant en dones i nens. Recomanen fortament a la comunitat internacional i a tots els governs competents que busquin solucions pacífiques i justes abans de recórrer a la guerra, que només aportarà horror i causarà un mal irreversible als més vulnerables.

Quan es vegi l'estat de devastació del país des de la imposició de les sancions el 1991 i quan la veritat sigui revelada pel que fa a la destrucció de la vida dels infants i de les dones, la comunitat internacional haurà de donar explicacions d'aquests actes i

haurà de prendre responsabilitats en la reconstrucció massiva d'una societat devastada. El 9 d'agost passat va marcar el 12è aniversari de l'embargament i de les sancions de les Nacions Unides contra l'Iraq. Aquesta dotzena d'anys tancarà per sempre més la reputació de l'ONU en matèria d'activitat humanitària i de protecció dels drets de l'home.

Accions de Justícia i Pau

Dominics per Justícia i Pau s'ha compromès públicament, des de l'any 2000, en la lluita per posar fi a les sancions contra l'Iraq, que han provocat milers de morts en els deu darrers anys. A més, en el Capítol general de l'orde, que ha tingut lloc a Providence, Rhode Island, s'ha votat una resolució demanant la fi de l'embargament i de les sancions contra el poble de l'Iraq. El desastre humanitari és tal que la UNICEF suposa que només entre el 1991 i el 1995 més de 500.000 nens de menys de cinc anys han mort a causa de les sancions i l'embargament. Encara avui, segons UNICEF, 5.000 nens moren cada mes a l'Iraq. Des de l'entrada en vigor de les sancions ara fa 12 anys, el nivell de vida de la població i les infraestructures del país s'han degradat fins a tal punt que caldrà decennis per recuperar-ho. D'altra banda, els avions americans i britànics continuen bombardejant el país regularment.

Violacions greus dels drets dels infants

Per l'article 38 de la convenció relativa als drets de l'infant de l'ONU els estats es

comprometen a respectar i a fer respectar les regles del dret humanitari aplicables als infants. El mateix article de la convenció constata, a més, l'obligació que incumbeix els estats a «prendre totes les mesures possibles perquè els nens afectats per un conflicte armat es beneficiïn d'una protecció i d'atencions».

Les greus violacions d'aquestes disposicions humanitàries, a causa dels efectes

de l'embargament econòmic, han estat comprovades, tant pels informes dels òrgans competents de les Nacions Unides, com per les informacions recollides en les nostres escoles i clíniques durant tres visites a l'Iraq dels promotors dominics de Justícia i Pau del EUA, els anys 1999, 2000 i 2001.

Aquestes violacions de les regles més elementals del dret humanitari també han comportat la dimissió de tres alts responsables del programa humanitari de l'ONU a l'Iraq.

Factors inquietants i alarmants

La malnutrició que predomina a l'Iraq, en els nens de menys de cinc anys, és alarmant i pel cap baix s'ha doblat entre el 1991 i el 1997. Un de cada cinc nens pateix malnutrició, cosa que representa un increment del 73% des del 1991. La situació sanitària de la població s'ha degradat d'una manera inquietant. La taxa de mortalitat dels infants s'ha triplicat des del 1990.

Malgrat els informes aclaparadors i repetits de la Comissió internacional de la Creu Roja, d'UNICEF, de l'Organització Mundial de la Salut, de l'Alt Comissari per als Refugiats, del programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament i de nombroses organitzacions no governamentals, no s'ha fet res per posar fi a les violacions dels drets humans més essencials dels infants de l'Iraq. En deu anys, tota una generació de nens, nascuts després de la guerra, ha estat privada del dret d'accedir a una nutrició suficient i equilibrada que els permetés un desenvolupament normal de les seves capacitats. Segons els testimonis dels nostres membres sobre el terreny, nombroses famílies s'han vist obligades a vendre el seu habitatge; els mobles i a vegades fins i tot la pròpia roba per poder menjar. La durada de la crisi, d'altra banda, fa trontollar els fonaments de les estructures tradicionals d'ajuda mútua familiar. Un nombre creixent de dones es troben soles per educar i cobrir les necessitats dels fills. Les sancions econòmiques també han tingut un efecte devastador, no només sobre la vida dels infants, sinó també sobre el seu equilibri familiar, social i psicològic, violant

així l'article 18 de la convenció relativa als drets dels infants.

La major part d'aquests nens encara no havia nascut durant la guerra del Golf. Aquests nens no han estat morts pels combats. Aquests infants innocents són assassinats per un seguit de mesures decretades per una organització que té com a missió garantir-los la pau i la seguretat. Pel fet de durar tant, les sancions decretades contra l'Iraq ja no són econòmiques i se situen en l'àmbit humanitari. Tot colpejant els infants durant deu anys consecutius, les sancions posen greument en perill el mateix esdevenidor del poble iraquí. Tal com reconeixia Kofi Annan, secretari general de l'ONU, encara som a temps d'invertir el procés.

En la seva intervenció el 24 de març del 2000, el mateix Kofi Annan transmetia al

Consell de Seguretat la seva viva preocupació sobre la legitimitat moral del paper exercit per les Nacions Unides en aquesta crisi: «La situació humanitària a l'Iraq constitueix un dilema moral seriós per a aquesta organització. L'ONU sempre ha estat al costat dels més febles i dels més vulnerables i sempre s'ha esforçat per alleugerir el patiment, però d'altra banda som acusats de fer patir un poble sencer.»

Informe aclaparador preparat per l'ONU

L'informe del professor i especialista en drets de la persona en l'àmbit internacional, el belga Marc Bossuyt, que va ser presentat a la subcomissió de drets humans de l'ONU l'agost del 2000 va causar una forta commoció entre els estats presents. L'informe, titulat *Conseqüències nefastes de les sancions econòmiques en l'ús dels drets de la persona* dirigia la qüestió, entre d'altres, a les sancions contra l'Iraq. En l'informe, Bossuyt afirmava que «el règim de sancions contra l'Iraq és indiscutiblement il·legal tenint en compte el dret internacional humanitari i les normes relatives als drets de l'home en vigor. Alguns fins i tot formularien l'acusació de genocidi. L'article II de la convenció per la prevenció i la repressió del crim de genocidi, que va entrar en vigor el 12 de gener del 1951, defineix el *genocidi* amb els termes següents: qualsevol dels actes empresos, comesos amb la intenció de destruir, totalment o en part, un grup nacional, ètnic, racial o religiós, com ara: a) assassinat dels membres del grup; b) atac greu a la integritat física o mental dels membres del grup; c) submissió intencionada del grup a condicions d'existència amb l'objectiu de destruir-los físicament, ja sigui total o parcial...»

Bossuyt va concloure dient «que està clar que el règim de sancions contra l'Iraq cerca infligir deliberadament al poble iraquí condicions de vida dirigides a la seva destrucció física total o parcial. Importa ben poc que aquesta destrucció física deliberada tingui oficialment per objectiu la seguretat de la regió.»

Philippe LeBlanc.

Ajuda'ns a salvar una vida!

- Centres d'acolliment de mares amb problemes.
- Ensenyament de planificació familiar natural.
- Grups de joves PRO-VIDA que promouen una cultura de la vida.

TELEFONS DE LA VIDA
932 047 111 i 932 805 683

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA
BONAPLATA, 42, 1º, TEL. 204 71 11 08034 BARCELONA

COL-LABORA FENT-TE'N SOCI

☐ SÍ A LA VIDA, DESITJO REBRE EL BUTLLETÍ INFORMATIU PRO-VIDA

NOM

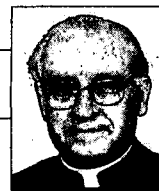
Adreça

Població

Província

ASSOCIACIÓ PRO RESPECTE A LA VIDA HUMANA- BONAPLATA, 42, 1R, TEL. 204 71 11 08034 BARCELONA

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Desviure's, vida espiritual autèntica

El començament de la vida espiritual és veure's tocat per Crist. La trobada amb Crist, al lloc i moment que menys s'espera, fins i tot en el pecat, és el descobriment sorprenent del Déu Amor, és un do que omple d'admiració i gratitud cap al Salvador, que ve personalment a alliberar l'estimat. La vida espiritual comença amb el reconeixement de l'acció concreta de Déu dins un mateix i marca el final del coneixement abstracte i teòric d'ell. Com diu Rupnik, el començament de la vida espiritual coincideix amb la presa de consciència de l'amor de Déu que per l'Esperit Sant tracta de penetrar tot el nostre món psíquic i corpori per arribar també al món que ens envolta. En això consisteix el misteri de la voluntat de Déu i de la vocació cristiana: la voluntat de Déu és que el món es vegi estimat per ell i que torni a ell. La vocació cristiana és la resposta a aquesta paraula, conformar-se a aquesta voluntat. Respondre vol dir buscar la manera que l'amor de Déu penetri la persona més fàcilment, més completament, més radicalment i s'expandeixi al·l'exterior de forma que els altres el puguin sentir.

Viure la pròpia vocació significa viure segons el principi de morir continuament a tota afecció, autoafirmació i egoisme. És al que es refereix la paraula desviure's. Desviure's és com morir, perquè quan diem que algun es desvia per algú o per alguna cosa no volem dir que mor tràgicament sinó que s'està entregant i desviant, sense notar que amb això està donant la seva vida. Així doncs, viure la pròpia vocació significa, amb el poder de l'amor que se'n dona en l'Esperit Sant, arrancar el propi cos i la pròpia persona de la mort. Tot el que és envaït per l'amor es transforma en la resurrecció. Deixar que l'amor clavi la pròpia persona significa enregistrar en el cos, fet per mans d'home, els senyals que després de la resurrecció el faran recognoscible. Crist, clavat en el moment de l'amor absolut, és reconegut pels seus deixebles pels senyals dels claus. Quants cristians no sabem identificar com a claus de creu, amb sentit sobrenatural, les dificultats que tenim.

Una vida espiritual autèntica és una vida per a la resurrecció. És una vida serena i pacificada, perquè una

vocació viscuda espiritualment porta a un humor sa respecte d'un mateix i dels esdeveniments de la vida. El sentit de l'humor necessitaria un tractament específic, i no ha de ser infravalorat com a signe de la maduració espiritual. Ens referim a l'humor en el sentit de prendre's a si mateix i les coses amb aquesta distància típica de l'amor que hi és però que és com si no hi fos.

D'altra banda, qui pensa segons la lògica formal creu que la vida espiritual és un ideal per realitzar. No obstant això, es tracta d'un procés que no apunta a una meta formalment abastable, sinó a un organisme viu i personal que no es pot convertir en quelcom abstracte. Recordem la cèlebre pregunta d'Unamuno: «La veritat, es posseeix o es viu?». Es tracta d'un dinamisme que com més radical més perfecte és. Aquí no s'entén la radicalitat en el sentit d'un gest dràstic o heroic, sinó d'una orientació radical a Crist, amb tot l'impuls de l'Esperit. Això vol dir que les realitzacions de la vida espiritual poden ser moltes i concretament diferents.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Comunitats missioneres

Es missioners són necessaris en l'Església; i això perquè tota l'Església és missionera, puix existeix per evangelitzar, és a dir, per anunciar la bona nova de Jesús a tots els homes i dones de la humanitat. Així, doncs, tots els cristians portem en la nostra identitat una viva exigència missionera.

La missió evangelitzadora de l'Església és essencialment l'anunci de l'amor, de la misericòrdia i del perdó de Déu, que es manifesta mitjançant la vida, la mort i la resurrecció de Jesucrist. És la proclamació de la joiosa notícia que Déu ens estima i vol que tots estiguem units en el seu amor misericordiós, perdonant-nos i demanant que ens perdonem mútuament.

Aquest és el missatge que els missioners i les missioneres van proclamant de moltes maneres i en totes les llengües als diversos països del món; és un missatge que incideix de ple en la vida de les persones i de la convivència social, perquè l'evangeli conté una força transformadora dels cors i de les ments i, per tant, és llevat que fa fermentar les masses.

El lema de la Jornada Mundial de la Propagació de la Fe d'enguany és aquest: «La missió és anunci de perdó.»

És un lema molt actual i molt urgent, puix a l'inici del tercer mil·lenni continuen encara les divisions, els odis, les guerres, les violències i els terrorismes. El perdó avui és molt necessari perquè el camí que porta a l'autèntica pau entre els pobles és el perdó i la reconciliació. Només l'amor de Déu, capaç d'agermanar els homes de qualsevol raça i cultura, podrà fer que desapareguin les doloroses divisions, els contrastos ideològics, les desigualtats econòmiques i les conculcacions dels drets fonamentals de la persona humana.

Jesucrist ressuscitat donà reiteradament la pau als seus deixebles. Mitjançant l'evangelització, els cristians són portadors de pau i ajuden els homes a reconèixer-se germans. Joan Pau II, parlant del Domund del 2002, afirma que «el camí real de la missió és el diàleg sincer», i continua dient que «el diàleg porta a parlar al proïsme amb estimació i comprensió, afirmant els principis en què hom creu i anunciant amb amor les veritats més profundes de la fe, que són l'alegria, l'esperança i el sentit de l'existència».

És necessari desvetllar en el si de les comunitats cristianes l'esperit missioner. El nombre dels qui encara no coneixen Crist ni formen part de l'Església augmenta

constantment. Per a aquesta humanitat immensa, tan estimada pel Pare que per ella envià el seu propi Fill, és evident la urgència de la missió. Així mateix, en la història de l'Església l'impuls missioner ha estat sempre signe de vitalitat, així com la seva disminució és signe de crisi de fe.

No hi ha dubte que la missió renova l'Església, reforça la fe i la identitat cristiana i dona nou entusiasme i noves motivacions. La fe s'enforteix donant-la. Són colpidores les paraules de l'apòstol Pau: «Predicar l'evangeli no és per a mi cap motiu de glòria; és més aviat un deure que em pertoca: i ai de mi si no predico l'evangeli!»

Totes les persones tenen dret a escoltar la bona nova de Déu que es revela i es dona en Crist, i, d'aquesta manera, a poder realitzar plenament la seva vocació. L'anunci de Jesús és el primer servei que l'Església pot prestar a cada home i a cada dona de la humanitat. Els cristians no poden deixar de proclamar que Crist va venir a revelar el rostre de Déu i a aconseguir, a través de la creu i de la resurrecció, la salvació per a tots els homes.

El Domund és motiu per agrair la generositat dels missioners i missioneres que estan anunciant les riqueses de Jesús arreu del món.

La pàgina

del nostre setmanari

www.catalunyacristiana.com

opinió

Punt de vista

Isabel Esteban

Genoma inhumà?

És cert que els avenços de la ciència són necessaris i poden ser magnífics, però la seva aplicació i desenvolupament posteriors coneix un rumb diferent del que va motivar els científics. Perquè les seves ments i les d'uns quants poderosos explotadors del món són diferents.

La meua generació va conèixer en viu i en directe la fusió de l'àtom, considerada com l'avenç principal de la ciència del segle i que es va acabar materialitzant en la bomba atòmica.

El científic alemany Braun, creador de la U2 se'n va anar als Estats Units i va contribuir a les tasques del descobriment que va desestructurar la física establerta. Va ser un avenç científic sense precedents que tenia, en principi, una finalitat positiva, dominar la matèria, i extreure'n la força potencial.

Però l'home va desviar l'aplicació de l'invent i el va convertir en l'arma més destructiva de la història. Per això i per moltes altres raons sorgeixen els recels que experimenten no tan sols els intel·lectuals, sinó la gent del carrer: els lectors de diaris, davant de les informacions que apareixen relacionades amb experiments determinats concretament amb la manipulació del genoma humà.

No podem, ni hem de tancar les portes a la ciència, però malauradament és ben cert que poc més del 30% dels descobriments s'ha utilitzat per al bé comú i, a vegades, només a favor d'uns quants privilegiats. N'hi ha prou de reflexionar una mica per adonar-nos que les civilitzacions més avançades poden ser més cruels que les primitives. Tenen més poder i més mitjans i els apliquen massivament.

Seria fantàstic que tot el coneixement del genoma humà servís només per eradicar les malalties. Fantàstic pot equivaler a utòpic. És possible que moltes persones de bona voluntat confonguin els seus desitjos nobles amb la realitat objectiva. Naturalment, som molts els que compartim aquests bons desitjos, però ens hem d'atenir a la realitat que ens envolta i que ens

diu que un percentatge elevat dels objectius aconseguits per la ciència i la tecnologia no arriben a beneficiar universalment.

Per a milions d'éssers humans, Edison encara no ha nascut, ni Pasteur tampoc; possiblement no coneixen la roda, no han tingut l'oportunitat de veure'n cap, tot i que mig planeta viatgi per Internet. Pateixen totes les malalties infeccioses que haurien d'estar (es coneixen, hi ha vacunes) totalment eradicades, com la malària, el còlera o la febre groga.

D'altra banda, fabricar a partir del mateix ésser humà, en un laboratori, una mena de peces de recanvi per substituir òrgans danyats no deixa de ser la utilització de l'home per l'home, una mena exquisida de canibalisme científic.

De tothom és coneguda la pràctica il·legal d'extracció d'òrgans per a trasplantaments. Fa uns quants anys, es van poder llegir uns quants anuncis per paraules de persones necessitades econòmicament, estudiants amb bona salut (*sic*) que oferien en venda un ronyó.

En aquest àmbit, no hi havia res legislat. Ara les vies poden ser unes altres, al marge de les feines que es porten a terme a tots els hospitals. Hem llegit a la premsa casos de rapte i de mutilació i s'ha descobert en diferents ocasions l'existència de xarxes que trafiquen amb òrgans d'adolescents o nens que es converteixen en desapareguts. Es comercia com si es tractés de droga o de qualsevol altra mercaderia al marge de la llei.

Des del punt de vista del respecte que mereix la dignitat humana, qualsevol manipulació de cèl·lules, embrions i òrgans d'un home és repugnant. Pot conduir, sens dubte, com a primer pas a la fabricació en un laboratori d'uns éssers que no podran ser humans, perquè no són fruit de la unió natural de l'home i de la dona.

Seran el que sigui, però una altra cosa. I jo prefereixo no veure-ho.

Un percentatge elevat dels objectius aconseguits per la ciència no arriba a beneficiar universalment.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Un acudit amb dues vinyetes

Trobo, en la pàgina d'una revista, un acudit. Consta de dues vinyetes. A la primera, hi ha un home —més o menys grotesc— que està de cara al lector i diu: «És difícil conviure amb tants milions d'éssers humans!» A la segona, el mateix personatge està de cara a la paret amb els braços estesos i afegeix: «Gairebé tant com conviure amb un mateix...»

L'acudit —irònic com la mateixa vida— recorda la dificultat de la convivència humana. El món és, com se dol dir ara, tan plural! Cadascú s'hi passeja amb la seva pròpia manera de ser, el seu tarannà, l'educació rebuda, les seves qualitats... Al seu costat hi camina un altre amb el mateix fardell. I, així, hi ha una immensa filera d'éssers dotats de llibertat... La gràcia rau en el fet de fer convergir el lliure albir d'una persona amb les altres. És el terme de l'educació: educar per a la llibertat. La llibertat és la major prerrogativa humana que ens ha estat donada amb l'existència. Una tasca que ningú no pot defugir. La troca de la llibertat, però, s'enreda. I les llibertats tossudes o ferides es converteixen en agressives. L'espectacle de la llibertat desbocada esdevé un embolic. Embolic que destrueix famílies, amistats i nacions. Podem concloure que la convivència humana és un art. Un art tan difícil o més que el de l'equilibrista del circ.

L'acudit, a la segona vinyeta, ens posa davant d'una gran

realitat: la de saber acceptar-se a si mateix. Vaig llegir, fa temps, aquesta dita: «La primera persona objecte de la nostra paciència som nosaltres mateixos!» I és ben cert. Hi ha moments amb tanta sorpresa, que no aconseguim domar les nostres passions d'odi o de revenja. Ocasions en les quals la maledicència s'oposa per damunt de la discreció. Oportunitats de fer el bé que es perden per causa de les nostres tossaderies i complexos. O el propi jo ferit! I el ridícul de no voler ser ridícul! I el meu jo com a rei de tot! I com agrada que els altres ens tinguin en bon concepte!

Encara més, hi ha persones que no accepten la seva estatura, la forma del seu propi cos... I que s'enfonsen en experimentar que veuen clarament el bé i tanmateix no el segueixen, realitat experimental comuna. Se sol sofrir, de vegades, per donar la talla d'acord amb el concepte que ens tenen o de no actuar segons la imatge —falsa— que ens hem fet de nosaltres mateixos... Conviure amb un mateix és un art. Una malla teixida amb l'acceptació de la nostra realitat —defectes inclosos— i amb la humilitat que és la peanya de l'autoestima.

Viure és difícil. És un risc. La convivència és una aposta en la qual cal jugar fort. L'acceptació d'un mateix és una condició per tal que la vida social pugui ser amable i pacífica.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà (ynaraja@eresmas.net)

Ballet

Un dels entreteniments inofensius que tinc al meu abast és el zàping, per la televisió, a través del satèl·lit. No em refereixo a cap plataforma comercial, sinó a les emissions lliures que envien les diferents nacions o entitats. Diverses vegades he parlat de TELEPACE o SAT2000 (totes dues en llengua italiana) que em permeten estar cada dia informat del que passa a l'Església.

He dit que aquest entreteniment no és gens perillós, perquè cada nació emet en la seva llengua, gairebé sempre inintel·ligible per a mi, de manera que el joc és frenètic i dura ben poc. Ara bé, l'altre dia, quan vaig sintonitzar la televisió Síria, feien el ballet *El llac dels cignes*. He de dir que tant l'argument, com la música i la coreografia d'aquest ballet, els conec de fa temps. Podia, doncs, lliurar-me a l'espectacle, sense cap curiositat, sense pretendre analitzar moviments, ni descobrir continguts.

Si se'ns ha concedit contemplar cap meravella humana, aquesta és el ballet. No hi ha res de tan excels, entre tota la creació, com el cos humà. Però, aquest sempre és esclau dels inconvenients derivats de la seva materialitat. Ara bé, a la dansa, ens imaginem que aquests desapareixen. La docilitat del cos a la melodia, des de la punta de la sabatilla, fins a cadascun dels dits de les mans, passant pel gest de la cara i la seva actitud, és sublim. Hi ha moments que sembla que la força de la gravetat no existeix i que el cos sura, lliure de lligams còsmics. N'hi ha d'altres, concretament en alguns *pas à deux*, que ens sentim traslladats al *Càntic dels Càntics* i, com al text bíblic, ens sorprenem de la sublimitat i de l'elegància de l'amor, que pot sentir la parella humana. En altres passatges, el ball és una exhibició de bellesa pura i és aleshores quan pensem que alguna cosa semblant deu ser el cos humà ressuscitat i evoca aquells que ha estimat en aquesta vida, que eren bones persones, que potser no van gaudir ni d'una bellesa extraordinària, ni de gran talent; ni d'agilitat atlètica, però que ara, per la seva condició glorificada, gaudeixen de les qualitats més extraordinàries. Si en la pregària demano pels difunts, durant el ballet m'extasio i em deixo transportar a la vida eterna, on albiro els meus éssers estimats. Per això sovint ploro d'emoció. Al ballet, amb una gran evidència, intueixo que l'home està destinat a ressuscitar.

En aquesta obra destaca un altre aspecte. L'autor, Txaiovsky, era rus, els mites de la composició literària, germànics, alguna dansa inclosa, espanyola, i a mi, el senyal televisiu, m'arriba des de Síria. Era una cosa semblant a una paràbola ecumènica, expressada en llenguatge estètic. O una crida a viure en horitzons oberts, sense deixar-me encadenar per fronteres desfasades.

La reflexió està en sintonia amb realitats cristianes actuals. El moviment Comunió i Alliberament, reunit a Rímíni, va reflexionar sobre el tema *El sentiment de les coses, la contemplació de la bellesa*. Un organitzador recalava: «La bellesa existeix i és necessària per a tots. La bellesa comunica la veritat i, a l'inrevés, la veritat comunica la bellesa.» A més, també se celebra el 7è centenari de Santa Brígida, una de les patrones d'Europa. Al congrés inaugurat a Roma pel Papa, també parlen del mateix tema. «La via de la bellesa és un dels camins que santa Brígida indica... mostra el rostre atraient de la humanitat del Verb Encarnat», diu una de les responsables.

Notes insignificants

Germà Adrià

No a la guerra

No entenc gaire, Senyor, la manera com ens vas fer.

Tots i cadascun som una meravella de les teves mans; el món és la suma de meravelles infinites; els sentiments, meravella profunda i tan especial, que sembla que liben de Tu totes les teves bondats i endevinalles.

Però, per què portem a dins, com a l'arrel de les nostres entranyes l'afany de matar, de venjar-nos, de cobrar els deutes al cent per un?

Hi ha hagut, hi ha i hi haurà terroristes. És inconcebible que uns quants homes basin el seu goig més gran i la seva «salvació» en el fet de matar.

I aquesta allau de terrorisme ens porta a destruccions i crims inconcebibles.

Però, per què esperem i desitgem esclafar aquest territori amb més terrorisme per part nostra?

Per què responem amb milers de bombes a unes poques que ja van fer tant de mal?

I es parla d'una guerra llampec, per aniquilar un enemic encimbellat a dalt de tot, el cim de tots els enemics.

Sí. Per acabar amb el terrorisme, farem servir el terrorisme més absurd i més «criminal» que ens puguem imaginar. Una guerra.

I milers d'avions nostres, dels homes bons, dels països més civilitzats, llançaran milers i milers de bombes sobre un país dolent, que acull i fomenta terroristes.

No, no es vol matar el cap dels terroristes, ni tan sols els terroristes més selectes.

No. Els nostres avions s'enlairaran, aniran al país seleccionat i vomitaran mort i mort i més mort.

I vomitaran mort per a milers, molts milers de persones, que no tenen res a veure amb el terrorisme ni amb la preparació de cap guerra.

El gendarme del món civilitzat, decreta la guerra. Tant se val que morin els innocents i aquells que més odien i temen la guerra?

Treballadors que gairebé no aconsegueixen guanyar ni per al sosteniment de la seva família; família sempre amb fam; dones que ho donen tot per als seus fills; nens que comencen la vida; avis que només voldrien rebre la mort en pau i amb una abraçada; tots aquests innocents seran els primers a rebre la pluja de bombes i els primers que cauran víctimes del nostre terrorisme pacíficament venjatiu.

No més guerra. No més guerres de cap mena i a cap escala.

Crec que els que vam haver de fer i de viure una guerra tan assoladora com la nostra, tenim més dret a cridar contra la guerra. Vam veure tanta mort! Vam veure tants innocents que pagaven els afanys de victòria!

Recordo que tres dies abans de caure presoner, el nostre batalló va acampar en un poblet de Tarragona. I a venir l'aviació enemiga, i ens va bombardejar a plaer. I, d'aquell bombardeig van morir ben pocs soldats, perquè no van descobrir les nostres trinxeres. Però sí que van morir més de la meitat de les persones que encara quedaven al poble. I encara sento els seus crits i les seves llàgrimes.

Prou terrorisme de cap mena. Ni terrorisme civilitzat, que potser és pitjor, o almenys serà més sanguinari.

Prou venjances, Senyor.

Zoom

Eduard Brufau

El proper diumenge 27 d'octubre el brasiler triaran entre aquests dos homes, Luiz Inácio Lula da Silva i José Serra, el futur president del país. El Brasil arrossega un munt de problemes greus i que han esdevingut endèmics, com ara la marcada desigualtat social, l'alt índex de pobresa, la situació dels pagesos sense terra, la marginació dels indígenes, la desforestació, la violència urbana i les cada cop més poderoses sectes. Tot un repte per al guanyador.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana (lluis.serra@fms.it)

El santcríst

Letizia Moratti, ministra d'Educació a Itàlia, el 18 de setembre va iniciar un debat quan va afirmar que el santcríst constitueix «un patrimoni irrenunciable per al nostre país», ja que el cristianisme ha estat un factor decisiu en la configuració de la cultura italiana. Segons la seva opinió, el santcríst pot estar a les aules de classe sense violar la separació entre Església i Estat. La Lliga del Nord encara pretén anar més lluny quan va proposar que el santcríst estigui a totes les escoles, com a factor d'unitat al país.

Per què aquesta proposta de la ministra italiana? Es tracta d'una resposta a la catequesi que el Papa, tres dies abans a Castelgandolfo, havia dedicat abans de la pregària de l'Àngelus al misteri de la creu? Per quines raons hauria d'afrontar les crítiques dures que li van fer els representants de la comunitat musulmana i jueva així com grups polítics que veuen en aquest projecte una violació del principi de separació entre Església i Estat? La mateixa Església, a través del cardenal Roberto Tucci, president del Consell d'Administració de Radio Vaticana, ha reaccionat d'una manera ambivalent quan va reconèixer que «l'exposició del santcríst no és ofensiva per a ningú que tingui un mínim d'obertura cultural. És cert, com va subratllar el Sant Pare a l'Àngelus del 15 de setembre passat, que el santcríst és el símbol principal del cristianisme, però ja forma part integrant de la cultura occidental: això ho reconeixen moltes persones que fins i tot no són creients o almenys que no són cristianes practicants». No obstant això, afegeix: «El santcríst com a símbol d'oposició no és una cosa acceptable.» La seva funció no és contrarestar el fonamentalisme islàmic.

La distinció del santcríst com a símbol religiós per al cristianisme i com a element configurador de la cultura italiana, en aquest cas, presenta fronteres subtils. Hi ha qui considera que tot això és el mateix. Si es volgués proposar un Estat absolutament aconfessional, on no es poguessin advertir ni les més mínimes empremtes d'una religió concreta, ens trobaríem profundament bloquejats. La radicalitat en aquest àmbit és inviable. L'arrel del descans dominical és cristiana. Per què no es fa el descans el dijous, per exemple? Com és que, des d'aquesta perspectiva, el 25 de desembre és festiu per a la societat civil així com altres dates ben significatives del calendari cristià? Però hi ha més, el pensament, la filosofia, el llenguatge, el calendari de tants països... també tenen arrels d'un inequívoc caràcter cristià. Cultura i fe tenen moltes relacions però no són el mateix. La mitologia grega és suggeridora i bellíssima, però ningú no dona la vida per ella com continuen donant-la avui per la creu homes i dones als cinc continents.

Ens trobem davant la complexitat d'un fenomen important. Potser hi ha un sector que veu en la creu un element d'identitat que pot frenar la creixent presència musulmana a Europa, amb tots els elements no tan sols religiosos sinó també culturals que comporta. Com resoldre la convivència, la interculturalitat, la multiculturalitat, la llibertat religiosa, la separació de poders entre Església i Estat perquè no hi hagi discriminacions? Existeix el dret de protegir la pròpia identitat cultural d'un país davant la cultura diversa de nombrosos emigrants? Es pot aconseguir aquest objectiu sense malmetre el principi de la justícia i el respecte? Es tracta més aviat de postures defensives mancades del mínim exercici de diàleg interreligiós? A Israel, molts agnòstics s'aferren als valors que propugna el judaisme com a mitjà per assegurar la seva identitat com a poble i la seva diferenciació amb els pobles veïns.

Hi ha un desafiament, que el cardenal Tucci resumeix així: «Cal explicar què és el santcríst, què expressa aquest senyal sobre el qual està construïda la nostra cultura.» Treure el santcríst, basats en l'argumentació que espanta els nens musulmans que no estan acostumats a veure'l, no és cap solució. Per això, s'hauria de tancar la televisió durant la majoria de telenotícies així com en altres nombrosos programes. Es tracta especialment d'una tasca pedagògica. Portar-la a terme d'una manera oberta i responsable és una tasca, en primer lloc, dels cristians que creiem en el signe de la creu, com a signe de salvació per a tothom.

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent

24 hores

Ens desplaçem a domicili

Tramitació
d'enterramentsEn cas de defunció,
què s'ha de fer?

Truquen al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

Una missa per Verdager

Vull fer un suggeriment sobre Mn. Cinto Verdager i tots els actes que s'organitzen aquest any, en honor del gran poeta. Penso que, a més a més, valdria la pena organitzar-ne algun recordant-lo també com a sacerdot i místic. Que hagués estat ofuscat en determinada època de la seva vida no treu que fos un bon, un sant sacerdot. I, per exemple, una missa concelebrada, en memòria seva, a l'església de Betlem, últim lloc on va servir com a capellà — i on, em sembla, encara es conserva la seva signatura en algun dels llibres de registre —, no seria també un bon homenatge al sacerdot-poeta i, en ell, exaltar també el sacerdoti ministerial?

CARME BENRIC
Barcelona

Santa Teresa de Calcuta

Sobre la futura beatificació d'Agnes Gonxha Bojaxhiu —més coneguda com la mare Teresa de Calcuta— he de confessar que m'omple de satisfacció i de força positiva en el meu interior. Aquella mateixa força positiva que aquesta dona senzilla i generosa tan bé va saber transmetre a tot el seu voltant.

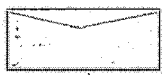
MARTÍ MANCILLA MUNTADA
Granollers

Des del cim: gràcies i esperança

Si en Quaresma em convertia i en Pasqua exultava...

Si per l'Advent dejava el perfum del Messies

Cartes del lector

com flor de Maria...

Si tot l'any tenia l'ànima oberta com una magrana o com un jardí que es beu la rosada de Jesús cada dia...

Aleshores, rebo la dolça abraçada del Ressuscitat, cap de la fillada, i el poble combrega l'hòstia, per mi consagrada.

Avui, des del cim de les nocces d'or us dic, oh Crist!: Sigueu Llum en la boira de la caminada d'aquest pelegrí que ja albira el sol de l'eterna trobada. Amén. Al·leluia!

Mn. JOAQUIM BLANC i BAHIMA
Tortosa

Concelebrar a les misses

Aquests dies estic llegint l'Ordenació General del Missal Romà corresponent a la tercera edició, que s'està traduint al vernacle. En el número 114 hi ha un paràgraf nou que recomana que els sacerdots presents en una concelebració no es limitin a participar en la missa com si fossin un laic més, sinó que concelebrin l'Eucaristia exercint l'ofici que els correspon i significant, així més clarament, la diversitat de membres en l'únic Cos de Crist.

Per dues vegades m'he trobat en una parròquia gran del bisbat de Girona amb motiu de l'enterrament d'una persona amiga, i no se m'ha permès de concelebrar. També a la missa comunitària de l'Escola Interdiocesana de Catequistes m'han posat dificultats per fer-ho. A través de *Catalunya Cristiana* m'agradaria que es tingués en compte la nova directiva. Comprenc que en el cas dels funerals alguns pensin que, suprimint la concelebració, se suprimeixen les classes en els enterraments, però s'equivoquen perquè la concelebració no és un signe de solemnitat, sinó de veritable comunió eclesial.

IGNASI SEGARRA, pvre.
Barcelona

Tirem mar endins

Qui és Crist avui per a nosaltres? Per a nosaltres, ho és tot. Procurem amb la vida interior sentir la seva presència, complir la seva voluntat, a vegades feixuga, i entregar el nostre petit testimoni diari. Què veiem al món? Tota la creació és de Déu. Què ens diu el món? Que tots som de Déu. Què ens espera en el futur? Que tot el que passa ve de Déu. Judicar el món es cosa temerària. Mirem les clarors de la llum de la Paraula. Vivim en gràcia. Submergint-nos en el seu amor.

GASPAR SALA
Sant Andreu de Llavaneres

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

Començar un curs amb esperit de servei

El mes d'octubre convida novament a establir els lligams d'amistat amb totes les persones que formen part del cercle de la teva vida: a la parròquia, als llocs de trobades socials i principalment als àmbits que t'ajuden a continuar i participar en els grups que amb il·lusió caminen en la formació permanent. Són unes dates tardorenyes, en què la il·lusió, l'alegria i sobretot l'amor brollen.

Tota la nostra projecció s'ha de dirigir amb il·lusió, ella ens il·luminarà el camí que necessita la claror. Amb joia, un mitjà imprescindible per establir la comunicació amb el germà per saber transmetre el missatge evangèlic. I sobretot amor, que encendrà el foc en el cor dels fills de Déu.

Com ens costa d'obrir els ulls per veure les necessitats i posar en marxa el que ens cal a la nostra parròquia! Els ulls de la cara en la majoria de les ocasions no veuen, o no volen veure o no diuen el que veuen, s'acomoden al

conjunt del pensament del grup per evitar enfrontaments i accepten, al final, les persones com són. Però els ulls de la fe traspassen els entorns que la visió humana no pot. Els ulls de la fe són il·luminats a través de la pregària que reposa en els nostres sentiments i d'una forma ordenada; la paraula bondadosa ajudada per l'Esperit Sant et transforma en missatger de pau.

La pregària és permanent i no hi ha espais en la vida sense pregària. L'obra de Déu és eterna i misericordiosa i sempre ens acompanya en els nostres desitjos i que bonics si tots estiguessin plens de pregària.

Seguim amb el bon esperit posat al servei de l'Església de Catalunya, al de l'Església Universal; és un nou curs que iniciem amb l'esperança d'assolir els objectius de la concòrdia, l'amistat, la comprensió i molt especialment la unió que en definitiva és d'on surt la força. El laic i el clergue estan cridats a treballar i a pregar per al bé, la pau i la unitat de tota la humanitat.

Mn. PEDRO LARRAD PÉREZ, diaca
Barcelona

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL,
pel Dr. Joan
Antoni Mateo

Hem de confessar-nos?

—Per què l'Església insisteix tant en la confessió dels pecats en el sagrament de la Penitència? No creu que Déu no en té cap necessitat i de la mateixa manera que sap el que ens convé abans que li demanem també sap, i fins i tot més bé que nosaltres, els nostres pecats? No n'hi hauria prou amb una acusació genèrica dels pecats, reconèixer-se pecador i evitar la vergonya de dir a algú altre els pecats?

—El Sant Pare Joan Pau II en la carta apostòlica, en forma de *motu proprio*, *Misericordia Dei* aborda i respon a les preguntes que vostè em formula. Per tant, la primera recomanació per a una adequada resposta és una lectura atenta d'aquest document que recull i actualitza la doctrina de l'Església sobre el sagrament de la Penitència. Hem de servir Déu no com a nosaltres ens agradaria, sinó com Ell ho desitja. Pel que fa al sagrament de la Penitència, crec que les disposicions de Jesucrist tal com les interpreta autènticament l'Església són força clares. La Tradició ens diu que hi ha tres elements constitutius del sagrament de la Penitència: la contrició, la confessió i la satisfacció. El segon element, la confessió; s'anomena en grec *exomologesis*. És una paraula complexa i rica en significats. No és una pura manifestació externa. Crec que la podríem traduir així: «Treure cap enfora una dificultat íntima mitjançant la reflexió i la paraula.»

En aquest procés de discerniment necessari per a la conversió, cal una llum especial de l'Esperit Sant. Santa Teresa de Jesús recomana abans de fer l'examen demanar la llum de l'Esperit Sant. Sense aquesta llum no és fàcil reconèixer el pecat. Aquesta llum la trobem confrontant-nos amb l'Evangeli, Paraula de Déu per excel·lència. També hi ajuda el diàleg amb el confessor sobretot si és assenyat i experimentat. En aquesta perspectiva de veritable conversió i de possible reparació, la confessió no és cap vergonya; més aviat és un procés alliberador. Qui no recorda alguns salms que canten l'experiència de llibertat quan el pecador reconeix i manifesta la culpa comesa que corseca el cor? La «vergonya» de mostrar les nafres al metge que ens guareix és una vergonya altament saludable i positiva. Aquest procés és constitutiu del sagrament i ho serà sempre. El Concili de Trento va afirmar: «...entengué sempre l'Església Universal que va ser també instituïda per Jesucrist la confessió íntegra dels pecats, i que és necessari per dret diví a tots els caiguts després del baptisme... És clar que els sacerdots (vicaris de Jesucrist) no podrien exercir aquest judici sense conèixer la causa, ni tindrien equitat en la imposició de les penes si els fidels declaressin el seus pecats només de manera general, i no específicament, un per un; després d'un diligent examen de consciència...» És clar que parlem de pecats mortals i no de faltes venials o quotidianes. Sovint cal ajuda per discernir la gravetat encara que ordinàriament una consciència saludable adverteix de manera força clara. Aquesta és la doctrina que ha recordat Joan Pau II. Cal afirmar sense mena de dubte que les absolucions de pecats mortals sense confessió específica són absolutament invàlides, constitueixen un gran engany al penitent i manifesten una irresponsabilitat i lleugeresa alarmants per part dels ministres que les imparteixen.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com -
catcris@ibernet.com - www.balmesiana.org -
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Quan la missa queda sola

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Una situació nova

Si, tot d'una, tornéssim a viure als anys quaranta, per exemple, ens adonaríem més vivament dels canvis que ha viscut l'Església en moltes coses, des d'aleshores. Penso ara especialment en la litúrgia, i més concretament en la missa. Cal donar-ne gràcies a Déu, i ho fem.

No fa gaire, en una conversa entre amics, evocàvem les primeres experiències ministerials. La missa en veu baixa i en llatí, la distribució de la comunió abans i després de la missa i rarament en el seu moment propi després de la comunió del sacerdot, misses solemnes de pontifical en les quals era «normal» no distribuir l'eucaristia als fidels, distribució de la comunió eucarística als fidels cada quart d'hora durant bona part del matí, etc. L'exhortació de sant Pius X sobre la comunió freqüent havia estat entesa d'una manera reductiva: donar la comunió eucarística, deixant a part la participació a tota la missa.

Actualment no és aquest el proble-

ma. En certa manera, és a la inversa: si no es tracta de celebrar la missa hi ha qui pensa que no cal obrir l'església. D'aquesta manera les esglésies s'obren o es tanquen pràcticament depenent de les celebracions eucarístiques. S'ha creat, de fet, una situació nova.

La comunió fora de la missa i culte eucarístic

Distribuir la comunió fora de la missa no és quelcom il·lícit i sense sentit. Hi ha un ritual publicat oficialment per aquesta pràctica, prevista per quan no hi ha celebració eucarística. Això pot succeir, per exemple, en esglésies que celebren missa vespertina, però a la qual hi ha fidels que no poden acudir; aleshores és bo oferir al fidels la possibilitat d'escoltar la Paraula i combregar al matí. No cal dir les esglésies en les quals no hi pot celebrar cap sacerdot; la comunió eucarística no hi ha motiu perquè falti als fidels, àdhuc cada dia, si hi ha una persona que estigui encarregada de distribuir-la com cal.

Hi ha un altre aspecte del culte eucarístic: l'adoració, o, si es vol, la visita al Santíssim. És una pregària especialment qualificada, en la qual els fidels alimenten la seva fe en la presència de Crist entre nosaltres, com l'Emmanuel, ple de gràcia i de veritat. Aquesta pregària condueix a una actitud d'intimitat amb el Senyor, que és un camí de renovació espiritual, de discerniment vocacional, de consol i d'enfortiment.

Heus aquí, doncs, dues coses que sense ser la celebració eucarística mateixa, condueixen a valorar-la més encara, i a viure'n aspectes importants. Són pràctiques que acompanyen benèficament la missa, i fan que no quedi sola en la vida de l'Església.

La litúrgia de les hores i la pregària silenciosa

La santificació del temps de cada dia correspon a la litúrgia de les hores. El seu nom mateix evoca aquesta vinculació «a les hores»; una de les normes bàsiques de la seva recitació és precisa-

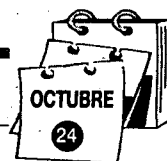
ment la *veritatis horarum*, és a dir, que la recitació de la pregària s'esdevingui a l'hora del dia per la qual està prevista. Aquesta pregària pot fer-se, sens dubte, individualment i en el secret de la pròpia cambra; però és coherent amb una acció litúrgica, i amb la naturalesa mateixa de la pregària de l'Església, que la litúrgia de les hores sigui celebrada per l'Església, és a dir, per l'assemblea reunida dels pastors i dels fidels. Un text de la litúrgia de la dedicació d'esglésies diu així: «Aquest lloc és sant, en el qual prega el sacerdot.»

La litúrgia de les hores rodeja, en el millor cas, la celebració de l'eucaristia, que és el centre de la litúrgia cristiana. La missa, per tant, no és l'única celebració a la qual els cristians poden i han de ser convidats. Quan la missa queda sola en la vida d'una comunitat hi ha el perill que perdi per als fidels el seu caràcter culminant, per manca d'un relleu en relació amb les altres pràctiques.

(Article publicat al núm. 1.100 de *Catalunya Cristiana*)

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ☐ Va néixer a Sallent el 1807
- ☐ Religiós català fundador dels pares claretians
- ☐ Arquebisbe de Santiago de Cuba i gran apòstol de la paraula de Crist
- ☐ Va morir al monestir de Fontfreda, al Lluenguadoc, el 1870
- ☐ Canonitzat el 1950

Un cop acabats els estudis al seminari de Vic i ordenat sacerdot amb 28 anys, Antoni Maria Claret sentia la necessitat de dedicar-se a les missions. No va poder anar a evangelitzar terres llunyanes, però va satisfer el seu impuls missioner predicant per diferents pobles de Catalunya i també de les Canàries. Però la seva tasca evangelitzadora va començar a ser coneguda sobretot mitjançant la multitud d'escrits que va fer, molts dels quals veien la llum a través de Llibreria Religiosa, una editorial creada per ell mateix amb la finalitat de difondre l'evangeli. El 1849 funda a Vic, amb la intenció d'estendre la predicació popular a Catalunya, la Congregació dels Missioners Fills de l'Immaculat Cor de Maria, més coneguts com a claretians.

Antoni Maria Claret va insistir sempre que tota aquesta tasca missionera s'havia de fer en la llengua del poble, en català doncs,

Sant Antoni Maria Claret

cosa que no sempre va ser entesa. Però els problemes de debò li van venir de l'encès anticlericalisme de l'època, que en més d'una ocasió va estar a punt de costar-li la vida, però que no va aconseguir frenar els seus propòsits. El 1850 és nomenat arquebisbe de Santiago de Cuba, on entre altres activitats funda les religioses de Maria Immaculada, o claretianes, dedicades a l'educació. El sant de Sallent, però, torna a Espanya cridat per la reina Isabel II, que el tria com a confessor particular. A Madrid sant Antoni Maria Claret s'encarrega de dotar el monestir d'El Escorial d'una gran biblioteca i de fer-hi un col·legi i continua escrivint per a la difusió de la paraula de Crist. Com a reacció, també van continuar els atacs de liberals i anticlericals. Al final, amb l'expulsió d'Isabel II el 1868 d'Espanya, Claret la va seguir a l'exili a París, però poc després es va instal·lar al sud de França, concretament a l'històric monestir cistercenc de Fontfreda, per ser més a prop de Catalunya.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial II)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 1)

OCTUBRE

20. Diumenge

XXIX de durant l'any. Verd. Lectures: Isaïes 45,1-4-6 / Salm 95 / 1 Tessalonicencs 1,1-5b / Mateu 22,15-21

ALTRES CELEBRACIONS: Nostra Senyora de la Bonanova. Sants, Andreu de Creta, monjo; Artemi, mr.; beat Contard Ferini, laic; Santes, Irene, vg. i mr.

Festa Major: a Alcover, Cabanelles i Santa Fe del Penedès.

21. Dilluns

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 2,1-10 / Salm 99 / Lluc 12,13-21

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Hilarió, ab.; Caius, mr.; Santes, Úrsula, vg. i mr.; Celina.

22. Dimarts

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 2,12-22 / Salm 84 / Lluc 12,35-38

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Marc, b. i mr.; Santes, Salomé, viuda; Nunila i Alòdia, vgs. i mrs.

23. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 3,2-12 / Isaïes 12,2-6 / Lluc 12,39-48. Si es vol: Sant Joan de Capestrano (MLI), Blanc. URGELL: Dedicació de la Catedral (catedral, S / diòcesi, F), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Servand i Germà, mrs.; Santes, Oda, vg.

24. Dijous

Sant Antoni M. Claret (MO), Blanc. Lectures: Efesis 3, 14-21 / Salm 32 / Lluc 12,49-53

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Martirià, mr.

Festa Major: a Banyoles i Colldejou.

25. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 4,1-6 / Salm 23 / Lluc 12,54-59. VIC i TARRAGONA: Sant Bernat Calbó (MO), Blanc. GIRONA: La Mare de Déu del Collell (MO), Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Crisant i Daria, mrs.; Crispí i Crispinià, mrs.

26. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Efesis 4,7-16 / Salm 121 / Lluc 13,1-9. VIC ciutat: Sant Llucià i Sant Marcià (MLI), Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Rústic, b.; Viril, ab.; Evarist, p. i mr.

Festa Major: a Bellvís.

Lectures bíbliques

Diumenge XXIX de
durant l'any

Lectura primera

Is 45,1-4-6

Condueixo Cir, agafat per la mà dreta
per sotmetre-li les nacions

Lectura del llibre d'Isaïes:

El Senyor pren Cir, el seu ungit, per la mà dreta, i el condueix per sotmetre-li les nacions i deixar desarmats els reis, per obrir-li les ciutats, perquè no trobi tancades les portes.

El Senyor li diu: «Per amor de Jacob, el meu servent, d'Israel, el meu elegit, et crido pel teu nom, et dono un títol honorós, tot i que no em coneixes. Jo sóc el Senyor, no n'hi ha d'altre. Fora de mi no hi ha cap Déu. Sense que em coneguessis, t'he fet prendre les armes perquè sàpiguen de llavors fins a ponent que no hi ha ningú fora de mi. Jo sóc el Senyor. No n'hi ha d'altre.»

Salm responsorial

95

Canteu al Senyor un càntic nou,
canteu al Senyor arreu de la terra.
Conteu a les nacions la seva glòria,
conteu a tots els pobles els seus prodigis.

R. Doneu al Senyor honor i majestat.

El Senyor és gran, és digne d'ésser lloat,
és més temible que tots els déus;
perquè els déus dels pobles són no-res,
però el Senyor ha fet el cel. R.Doneu al Senyor, famílies dels pobles,
doneu al Senyor honor i majestat,
tributeu al Senyor l'honor del seu nom.
Entreu als seus atris, portant-li ofrenes. R.Adoreu el Senyor, s'apareix la seva santedat.
Que tremoli davant d'ell tota la terra.
Digueu a tots els pobles: «El Senyor és rei!». Sentència amb raó les causes dels pobles. R.

Lectura segona

1Te 1,1-5b

No deixem mai de recordar la vostra fe,
la vostra caritat, la vostra esperança

Comença la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica:

Pau, Silvà i Timoteu, a la comunitat de Tessalònica, reunida per Déu Pare i per Jesucrist, el Senyor. Us desitgem la gràcia i la pau.

Sempre donem gràcies a Déu per tots vosaltres i us recordem en les nostres pregàries. No deixem mai de recordar davant Déu, Pare nostre, com la vostra fe treballa per propagar-se, la vostra caritat no es cansa de fer el bé, i la vostra esperança en Jesucrist, el nostre Senyor, aguanta les adversitats. Germans, estimats de Déu: sabem cert que ell us ha elegit, perquè quan us anunciàvem l'evangeli, no predicàvem només de paraula, sinó amb obres poderoses, amb dons de l'Esperit Sant, i amb molta convicció.

Al·leluia

Fil 2,15-16

Vosaltres que porteu la paraula de vida
resplendiu com estrelles en un cel de nit.

Evangeli

Mt 22,15-21

Retorneu al Cèsar això que és del Cèsar,
i a Déu allò que és de Déu

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:

En aquell temps, els fariseus planejaren la manera de sorprendre Jesús en alguna paraula comprometedora, i li enviaren alguns dels seus i dels partidaris d'Herodes a dir-li: «Mestre, sabem que dieu sempre la veritat, i que ensenyeu de debò els camins de Déu, sense miraments per ningú, sigui qui sigui, ja que no obreu per complaure els homes. Digueu-nos, doncs, ¿què penseu d'això? ¿És lícit o no de pagar tribut al Cèsar?» Jesús, que s'havia adonat de la seva malícia els respongué: «Hipòcrites, ¿per què proveu de comprometre'm? Ensenyeu-me la moneda del tribut.» Ells li ensenyaren una moneda romana, i Jesús els preguntà: «De qui és aquesta figura i el nom que hi ha escrit?» Li ditien: «Del Cèsar.» Jesús els respon: «Doncs, retorneu al Cèsar això que és del Cèsar, i a Déu, allò que és de Déu.»

Barcelona

diòcesis

Les Facultats de Teologia i Filosofia de Catalunya inicien nou curs

■ El cardenal Carles va inaugurar el curs acadèmic acompanyat per l'arquebisbe Giuseppe Pittau

BARCELONA.— El 9 d'octubre el cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, va inaugurar el curs 2002-2003 de la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC), de l'Institut de Litúrgia, de l'Institut de Teologia Fonamental i de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya (FEFC). L'acte es va celebrar a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona i va comptar amb la presència del secretari de la Congregació per a l'Educació Catòlica, P. Giuseppe Pittau.

La jornada es va iniciar a les deu del matí amb la celebració d'una solemne Eucaristia presidida pel cardenal Carles i tot seguit va tenir lloc l'acte acadèmic al qual van assistir el P. Giuseppe Pittau; Mons. Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Tarragona i vicegran canceller de la FTC; Mons. Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona i director de l'Institut Superior de Litúrgia, i els degans de les facultats de Teologia i Filosofia, Drs. Josep Oriol Tuñí i Jaume Aymar, respectivament.

També van assistir a l'acte altres bisbes de les diòcesis catalanes, el P. abat de Montserrat, Josep M. Soler, personalitats eclesiològiques i civils i una nombrosa representació de professors i alumnes.

El Dr. Tuñí va ser l'encarregat de presentar la memòria del curs 2001-2002 de la FTC i del l'Institut de Teologia Fonamental. En la seva intervenció, va fer esment de la presència de la Facultat en activitats acadèmiques internacionals i de les gestions que es fan per al seu adequat reconeixement civil. Així mateix, el Dr. Tuñí va lloar la persona i l'obra del biblista Dr. Frederic Raurell, en la seva jubilació com a professor de la FTC.

Mn. Nicolau va ser l'encarregat de llegir la lliçó inaugural.

L'acte acadèmic va continuar amb la memòria del curs passat de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya. El degà, Dr. Jaume Aymar, va destacar la proposta acceptada pel Parlament per tal que la filosofia i la història de la filosofia siguin considerades al batxillerat com a matèries comunes, amb les mateixes condicions que qualsevol altra assignatura teòrica, amb una càrrega lectiva de tres hores setmanals per a l'alumnat del batxillerat.

Seguidament, Francesc Nicolau, sacerdot i professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya, va impartir la lliçó inaugural del curs, *Origen de la vida. Implicacions filosòfiques*. El problema de l'origen de la vida, que va assegurar que s'ha de plantejar sobre la Terra, ha estat estudiat per molts científics a partir del bioquímic rus Alexander Oparin, que va fer un tractat l'any 1936. Aquest estudi va generar moltes discussions sobre com s'han anat formant tots els ingredients de la vida per fer la primera cèl·lula viva. «La ciència diu que l'origen de la vida s'ha de considerar que va ser sobre la Terra, encara que hi ha hagut autors que han expressat la possibilitat que hagués vingut de meteorits dels espais còsmics.» D'aquesta manera, Mn. Nicolau va afirmar que el «sol atzar no pot explicar l'aparició

L'acte es va desenvolupar a l'Aula Magna del Seminari Conciliar.

Cursos d'extensió universitària

La Facultat de Teologia de Catalunya (FTC) té sis departaments: Teologia Sistemàtica, Sagrada Escripura, Teologia Moral, Litúrgia, Dret Canònic i Història de l'Església. Incorporat a la FTC hi ha l'Institut Superior de Litúrgia, que enguany compleix 15 anys, motiu pel qual ha estat convidat el P. Giuseppe Pittau; i l'Institut de Teologia Fonamental, que atorga els títols de llicència especialitzada en teologia fonamental i el doctorat —i que té la seu al Centre Borja de Sant Cugat del Vallès. Els alumnes matriculats el curs 2001-2002 han estat prop de 200: 126 del primer cicle, 62 del segon cicle i 4 de doctorat. D'aquests, el 30% són seminaristes; el 17%, religiosos; el 28%, laics, i el 25% són sacerdots; el 15% del total són dones.

Cada any, la FTC ofereix cursets breus, que són una síntesi de qüestions fonamentals de teologia. Aquests cursos d'extensió universitària han comportat un creixement notable d'alumnes respecte de l'any anterior: Formació Permanent —més de 200 alumnes, entre Barcelona i Sant Cugat del Vallès—, curs de pastoral per a la preparació al ministeri —17 alumnes—, curs de capacitació teològica per a la DEI —46 inscrits—, curs de formació bíblica —30 alumnes—, la Setmana de Teologia —40 assistents—, escola de llengua grega, llatina i hebrea —més de 50 matriculats—, crèdits de lliure configuració i els instituts superiors de ciències religioses —que reuneixen més de 1.600 alumnes—, a més dels centres afiliats —46 alumnes—, com el Centre d'Estudis Teològics de Mallorca i els estudis teològics del Seminari diocesà de Tortosa.

Audiència del Sant Pare al cardenal Carles

BARCELONA.— El dilluns 7 d'octubre, Joan Pau II va rebre en audiència el cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, que havia viatjat a Roma, acompanyat per Mons. Josep Àngel Sáiz, per assistir a la canonització de Josepmaria Escrivà de Balaguer. L'audiència va durar vint minuts i, un cop acabada, el cardenal va presentar al Sant Pare tres sacerdots de la diòcesi que actualment estudien a Roma: Mn. Homer Val, Mn. Cristóbal Robledo i Mn. Oriol Pallàs. (C.C.)

La llicenciatura d'Humanitats

Amb l'entrada en funcionament d'un grup del primer cicle de la llicenciatura d'Humanitats, els alumnes arriben pràcticament a quaranta, segons dades de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya (FEFC) per al curs 2002-2003 —que encara no ha tancat la matriculació. L'any passat en van ser 18, cosa que suposa doblar la xifra. Pel que fa al total d'alumnes matriculats a la FEFC, el 2001-2002 eren 132, 114 dels quals segueixen estudis de Filosofia i la resta, d'Humanitats.

Cal destacar enguany que el 27 de desembre del 2001, el DOGC va fer públic el Decret 333/2001 de 18 de desembre, en virtut del qual el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació «autoritza la implantació dels estudis conduents a l'obtenció del títol de llicenciat o llicenciada en Humanitats a la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull».

de la vida»; però es pot dir que «la vida pot haver aparegut naturalment a partir de les potencialitats que té la matèria pel seu intern dinamisme finalista —que exigeix una causa eficient que l'hi hagi donat—, que l'ha fet arribar a la vida i a l'evolució subsegüent fins als éssers vius actuals i a l'espècie humana; perquè Déu actua a partir de les causes segones».

Francesc Nicolau es va formular una pregunta que té implicacions filosòfiques: pot la vida haver sorgit de la matèria inorgànica espontàniament? La resposta que hi va donar és que «la filosofia no té cap inconvenient a acceptar-ho, ni tampoc la teologia, si parlem del fet que en la matèria hi hagi una orientació cap a la vida, posada pel mateix Creador».

En acabar la lliçó inaugural, Mons. Pittau va recordar els seus tres anys d'estudis a Barcelona i la pròxima celebració del 40è aniversari de l'inici del Concili Vaticà II. Va felicitar la FTC i la FEFC pel seu treball així com l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona en el seu 15è aniversari i pel seu esforç de presència tant al nostre país com a Llatinoamèrica. Finalment, el cardenal Carles va agrair a Mons. Pittau la seva presència i va declarar inaugurat el curs 2002-2003.

Núria Naval

Barcelona

Mons. Miserachs obre el curs de la Maragall

■ La formació i la difusió del pensament cristià, eixos de treball per al curs 2002-2003

BARCELONA.— El dimecres 2 d'octubre va tenir lloc la inauguració oficial del curs 2002-2003 de la Fundació Joan Maragall (FJM). L'acte, que va ser presidit pel cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, va tenir lloc a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona i es va iniciar amb la intervenció del president de la FJM, Antoni Matabosch, que va desvetllar els aspectes «que més importen actualment» a la Fundació, tot «tenint en compte el moment sociopolític que estem vivint».

El president de la Fundació Joan Maragall va apuntar els quatre eixos en què girarà el treball de l'entitat en aquest curs 2002-2003. La FJM pretén reflexionar sobre «els temes que ens preocupen», que són, entre d'altres, credibilitat del cristianisme, eutanàsia, transmissió de la fe, biotecnologia i diàleg interreligiós.

La formació serà un punt important. Antoni Matabosch va destacar que la FJM «ha d'ajudar a formar-se la gent jove», raó per la qual es concedien les beques de formació, a més del Premi Joan Maragall i dels seminaris —com ara el que es farà sobre *Cristianisme i romanticisme. Cultura i religió al voltant del 1800*.

Una de les preocupacions de la FJM és també «la presència del pensament cristià en la nostra societat, en la nostra cultura». Per aquesta raó, un dels propòsits de la FJM és la realització d'actes i d'activitats amb altres entitats, per tal de donar a conèixer «la gran tradició cristiana». Antoni Matabosch va recordar la col·laboració de la Fundació en l'Any Gaudí, en l'Any Verdader o la relació amb la Coordinadora Catalana de Fundacions. En el futur hi ha prevista la presència en esdeveniments com el Fòrum 2004.

El darrer dels punts que té present la FJM és l'obertura de l'entitat «més enllà de Barcelona». En aquest sentit, va posar l'exemple de la 2a trobada d'intel·lectuals cristians, que l'any passat va tenir lloc a Madrid i que enguany se celebrarà a Montserrat; el projecte de fer una xarxa catalana d'entitats cristianes o la trobada de centres culturals catòlics de la Mediterrània, que es farà a la ciutat comtal del 7 a l'11 de maig del 2003.

«Església i música sacra: present, passat i futur»

Després de l'exposició del president de la FJM, el musicòleg i sacerdot Valentí Miserachs va iniciar la lliçó inaugural del curs sobre *Església i música sacra: present, passat i futur*, en què es va preguntar si actualment la música sacra necessita una reforma. Mons. Miserachs va fer un repàs

representatiu de la història de la música litúrgica, en el context general de la història de l'Església i de la nostra societat europea.

El president de l'Institut Pontifici de Música Sacra va analitzar quatre moments, amb les seves particularitats: la laïcització a què va conduir, gairebé de forma necessària i espontània, el desenvolupament del drama litúrgic en la litúrgia medieval; la reforma musical propiciada pel Concili de Trento contra els abusos d'una polifonia de caire «exhibicionista», que havia reduït la temàtica del cant sacre gregorià a un pur pretext i a una instrumentalització poc res-

pectuosa; la reforma que va ser consagrada pel *motu proprio* de sant Pius X *Inter sollicitudines* (1903) contra la profanació de què havia estat objecte la música sacra amb l'onada de músiques de tipus teatral italià que havia envaït els temples, i el postconcili —de quaranta anys—, partint sobretot de la realitat italiana.

En aquest punt, Mons. Miserachs va examinar la doctrina del Concili Vaticà II referent a la música sacra continguda en el capítol VI de la constitució *Sacrosanctum concilium* sobre la Sagrada Litúrgia (1963), i va dir fins a quin grau d'actuació posterior ha estat fidel a la voluntat del Concili. Finalment, Mons. Valentí Miserachs va presentar algunes perspectives de futur de la música sacra.

Beques de la FJM

Acabada la conferència, el president de la FJM va fer públic el nom de les persones

Valentí Miserachs conversa amb el cardenal Carles sota l'atenta mirada d'Antoni Matabosch.

L'acte va tenir lloc a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona.

lisch-Theologische Fakultät (Alemanya); Pablo Bujosa. Beca de formació per al projecte *Secularización, pluralización y desinstitucionalización. Una mirada cinéfila*; la investigació de la qual es farà a la Universitat Ramon Llull, i Jordi Collet. Beca de formació per al projecte *Els (nous) processos de socialització de la fe*; la investigació de la qual es farà a la Universitat Autònoma de Barcelona.

L'objectiu d'aquestes beques és establir ponts entre un sector de la cultura (que pot ser en el seu vessant científic o en el social) i el cristianisme, fent veure les repercussions religioses i les implicacions humanístiques o ètiques de la temàtica estudiada. Les beques són concedides per un any acadèmic a persones que no superin —preferiblement— els 30 anys. (C.C.)

Francesc d'Assís al temple de la Sagrada Família

BARCELONA.— El dia 5 d'octubre, davant d'una multitud de dos mil fidels, va ser beneïda una imatge de sant Francesc d'Assís, que havia estat col·locada el dia abans a l'absis del temple expiatori de la Sagrada Família.

El motiu va ser recordar l'any del centenari de dos grans il·lustres catalans: d'Antoni Gaudí, creador del l'original temple, i del prevere i poeta Jacint Verdaguer, terciari franciscà. El projecte i posterior realització ha estat obra de tota la Família Franciscana de Catalunya.

La bellíssima imatge en pedra, que passa de tres metres d'alçada, és de l'escriptor Montserrat García Rius, que ha guanyat nombrosos premis internacionals. «He volgut reflectir i plasmar —va manifestar l'artista— la humilitat, la pobresa i el semblant pacífic d'aquest sant, que gaudeix d'una estimació universal.»

Abans de la benedicció va tenir lloc una Litúrgia de la Paraula a la cripta del temple, presidida pel general dels Caputxins, fra John Corriveau; pels provincials dels franciscans i caputxins de Catalunya, Francesc Vilà i Jacint Duran, respectivament, i pel dels conventuals d'Espanya, fra Nicasio Ibáñez.

Van assistir a la celebració un grup molt nombrós de frares menors, de religioses de diversos instituts femenins franciscans i de membres de l'Orde Tercer Seglar. Es van llegir textos de sant Francesc i diverses poesies al·lusives al *Pobret* del poeta Verdaguer, alhora que s'alternaven amb himnes i càntics. Seguidament, ja al carrer, es va procedir a la benedicció, a la qual es van sumar grups de pelegrins i turistes arribats d'arreu del món que visitaven el famós temple. (Francesc Gamisans)

Bon dia!

Compren materials d'enderroc (teules, radiadors, fàbriques en desús, reixes, portals, etc.) i material antic (llibres, biblioteques, botigues velles, etc.).

Truqueu a en Raimon o en Pau al
972 645 262

COSM PRIMERA AGÈNCIA MATRIMONIAL DE CATALUNYA

La cerca de parella requereix les màximes garanties.

Més de 25 anys d'experiència.
Dirigida per Psicòloga col·legiada.
Garantia JAC Generalitat de Catalunya.
Informi-se'n gratuïtament i sense compromís, el nostre equip de psicòlegs li dirà si pot ajudar-lo/la.

COSM, c/ Balmes, 64, 3r 2a (xamfrà c/ Aragó)
08007 Barcelona
Tel. 934 877 180 - Fax 934 877 148
http://www.agenciamatrimonial.com

Barcelona

Comunicart 2002

■ Sisena trobada de música i art cristià a Sant Boi de Llobregat

SANT BOI DE LLOBREGAT.— El col·legi Pedagogium Cos de Sant Boi de Llobregat acollirà els dies 26 i 27 d'octubre la sisena trobada de música i art cristià, Comunicart. És un festival artístic i religiós organitzat pels joves de les parròquies de la ciutat que aplega prop de 300 persones de Sant Boi, de Catalunya i d'arreu de l'Estat espanyol.

Comunicart ofereix una gran diversitat de tallers.

Hi participaran tant grups de parròquies o d'esplais cristians que mostraran les seves habilitats encara incipients, com artistes cristians que fa més temps que s'hi dediquen. La trobada pretén donar recursos i animar els joves cristians a expressar la seva fe a través de l'art, intercanviar experiències amb altres joves i posar en contacte la fe i la cultura del temps que vivim.

És en aquest sentit que Vicky Guzmán Bosch, organitzadora de la trobada, reconeix que «per als joves cristians no és el mateix sentir parlar de Déu en la catequesi que sentir un grup de rock on canten que Déu és vida. Són llenguatges actuals que ajuden els joves a creure en un Déu més proper a la seva realitat i a les seves vivències. Per a la majoria dels participants aquesta és una de les primeres experiències que tenen de Déu, mentre que per a d'altres ja es tracta d'un retrobament capaç d'impulsar la pròpia vida».

«Comunicart va néixer l'any 1996 fruit de l'experiència que alguns joves cristians de Sant Boi havíem tingut en festivals d'àmbit espanyol: Jesús entre els Joves (Saragossa i Terol), Jove Apòstol Avui (Madrid), Krisart (País Basc) i Multifestival David (Catalunya)», recorda Vicky Guzmán. «D'aquestes trobades, en treiem dinàmiques, músiques, amistats, idees per muntar jocs, o sigui, recursos que ens ajudaven a créixer en la fe. D'aquí va sorgir aquest festival com a punt de trobada de joves que creuen en Déu i que mitjançant l'art comparteixen experiències de fe.»

Servei de guarderia

El programa es renova cada any i inclou tallers de llenguatge de signes, manualitats, dansa creativa, cants de missa, rondallaires, relaxació, percussió, malabars, guitarra, maquillatge, gospel, mim, oració, etc. Aquests tallers tindran lloc dissabte i diumenge al matí. D'altra banda, cal destacar també les xerrades sobre temes com el voluntariat, els concerts a la tarda i a la nit (Mabuc, Héctor Gilberto, Anawim, etc.), la gimcana que els esplais cristians de Sant Boi organitzen al Parc de la Muntanyeta, així com el servei de guarderia disponible per als més petits de la família (de 0 a 8 anys).

Vicky Guzmán destaca que cada cop són més les persones que s'acosten al Comunicart, fins al punt «que ha esdevingut una trobada de persones i una manera de compartir experiències que ajuda a carregar piles de fe a les parròquies i als esplais on els joves estan compromesos».

Aquesta trobada compta amb molts voluntaris en l'organització, alhora que reben la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Boi, de les parròquies, dels esplais cristians, del col·legi Pedagogium Cos i de l'arxiprest de la zona, Mn. Lluís A. Armengol. «El grau de compromís és molt alt. No hi ha cap preu establert per a la gent que participa en la trobada, i la providència no ens ha fallat», indica Vicky Guzmán.

Quan del que es tracta és de posar la mirada en el futur, Vicky Guzmán somia que el Comunicart no

sigui només una trobada d'un cap de setmana l'any, sinó que esdevingui durant el curs moments de trobada, de pregària, de celebració, de concerts, de solidaritat, etc. I afegeix: «També ens agradaria que d'altres poblacions

fessin el seu Comunicart i ens alternéssim en les trobades, per així moure'ns una mica i arribar més a prop de la gent.»

Carme Munté

Ajuda a l'Església Necessitada

Associació Pública Universal dependent de la Santa Seu

JA EL PODEU SOL·LICITAR!

el vostre

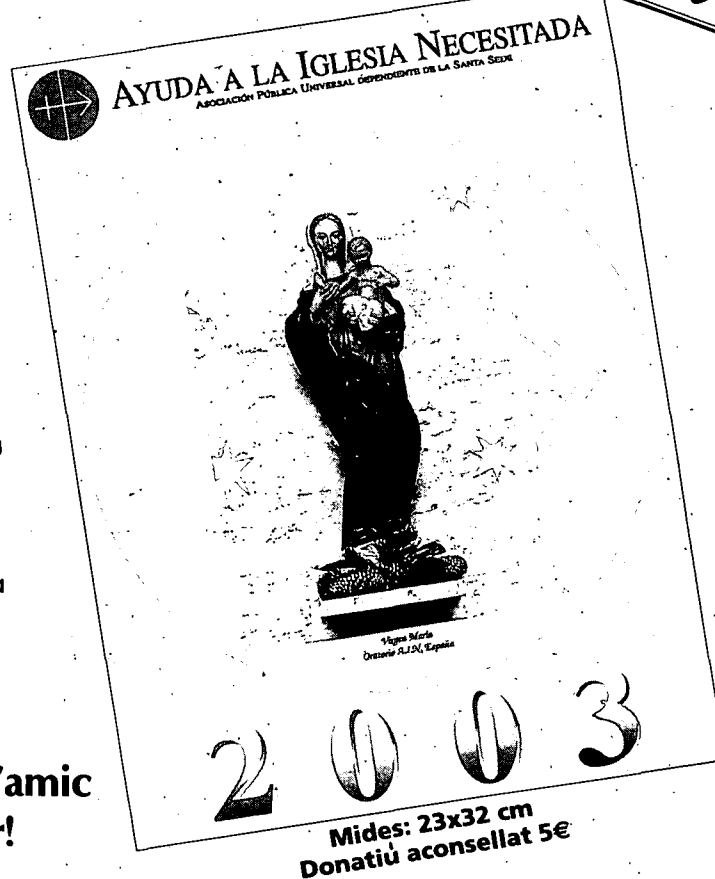
Calendari

Com cada any us oferim el nostre calendari familiar. El tema gràfic de l'any 2003 continua sent **Advocacions Marianes**. Enguany, patrones de diferents autonomies.

Al calendari trobareu els cicles litúrgics, el santoral actualitzat i les oracions marianes més comunes, al costat d'accions concretes d'ajuda i pregària per a cada mes.

A més, amb el vostre donatiu fareu possible l'**Ajuda Pastoral** a l'Església necessitada d'Europa de l'Est i del Tercer Món.

Obsequieu-ne un altre a l'amic o familiar més proper!

Mides: 23x32 cm
Donatiu aconsellat 5€

Ajuda a l'Església Necessitada

Associació Pública Universal dependent de la Santa Seu

Filial: Luis Antúnez, 24, 2n 2a - 08006 Barcelona - Tel. 932 373-763
BSCH: C.C.C.: 0049-1806-91-2110636317
a/e: ain@ain-es.org • www.ain-es.org

Vull rebre..... Calendaris.

Envio..... euros per: ☐ Gir ☐ transferència ☐ Xec ☐ Reemborsament

Nom i cognoms:

Carrer: Núm:

Codi postal, població:

Província:

CRESCENDO, per un envelliment humà i cristià

Catorze organitzacions internacionals catòliques s'associen per dignificar la vellesa

La visió que es té actualment de l'envelliment està molts cops marcada pel pessimisme i la desesperança. En la cultura actual, buida de valors transcendentals i humans, es menysprea i es té por de la vellesa, un període de la vida que sovint és vist com de decadència. És la gran paradoxa que hi ha en una època en què un dels grans èxits de la ciència és haver aconseguit que les persones visquin més anys i en més bon estat.

Tenint en compte aquest problema en què s'ha tornat l'envelliment, han sorgit en els darrers anys un bon nombre d'associacions i entitats que lluiten per dignificar la vellesa, sobretot des de la perspectiva cristiana. Catorze d'aquestes organitzacions d'àmbit internacional s'han aliat en una xarxa mundial que el juliol del 2001 va néixer sota el nom de Crescendo.

«Cada ésser humà és una vida en creixement constant, des de la primera espurna de la seva existència fins al darrer sospir.» Aquestes paraules de Joan Pau II, que la societat actual tendeix a oblidar tan fàcilment, constitueixen el pilar fonamental i la raó de ser de la Xarxa Mundial Crescendo, una coalició d'ONG internacionals d'inspiració catòlica que aspiren a un envelliment més humà i cristià.

Per als membres de Crescendo la dignitat de tota persona, fins i tot les més dèbils i fins aquelles que arriben al final de la seva vida, és inviolable i no pot dependre només, com sol passar avui dia, de consideracions d'ordre econòmic. És urgent, doncs, i per això treballen, promoure una visió més humana de l'envelliment, que integri els valors ètics i espirituals reconeguts en la Declaració Universal dels Drets Humans i en els principis de l'ONU per a les persones grans. En aquest sentit, tenen a més molt clar que tot el que es fa a favor de la gent gran té conseqüències sobre tota la humanitat.

Cadascuna de les catorze organitzacions internacionals que constitueixen aquesta xarxa mundial ja treballa des de fa anys, segons la seva disciplina, en la

La vellesa conté una gran riquesa humana per explotar.

dignificació de la vellesa. Ara, no obstant això, s'han unit perquè el seu crit a favor de la gent gran sigui més fort i

d'una vegada per totes sigui escoltat en el conjunt de la societat. I és que, com també ha dit en diverses ocasions Joan Pau

II, «la forma en què la societat considera els seus ancians és signe del seu grau d'humanitat».

INSPIRADA DURANT EL JUBILEU

Crescendo va ser fundada a París el 9 de juliol del 2001, fruit de l'evolució del Grup de Treball Tercera Edat de la Conferència de les Organitzacions Internacionals Catòliques (OIC). La seva idea es gesta a finals del segle XX i durant el Jubileu es proposa com a iniciativa urgent a dur a terme. D'aquesta manera, pretén estimular els llaços creatius i interactius entre organitzacions de disciplines diverses interessades en la promoció d'un envelliment més humà i cristià.

La xarxa vol actuar a diversos nivells: mundial, nacional i local. El seu gran desig es difondre una imatge positiva de l'envelliment, que escapi dels tòpics, inspirada en la visió bíblica de la persona i de la vida. Cal sensibilitzar l'opinió pública i els governs davant la importància d'aquest fenomen i la seva repercussió sobre les generacions futures. Per això és imprescindible no reduir la persona a criteris de rendibilitat o utilitat econòmiques, cosa molt comuna avui dia. La persona té valor

Membres de Crescendo

- Apostolat Militar Internacional (AMI)
- Associació Catòlica Mundial per a la Comunicació (SIGNIS)
- Associació Internacional de Caritats (AIC)
- Caritas Internationalis
- Comitè Internacional Catòlic d'Infermeres i Assistents Mèdico-Socials (CICIAMS)
- Congregació Religiosa Internacional Germanetes dels Pobres
- Federació Internacional d'Associacions Mèdiques Catòliques (FIAMC)
- Federació Internacional de Farmacèutics Catòlics (FIPC)
- Federació Internacional d'Universitats Catòliques (FIUC)
- Fòrum Internacional d'Acció Catòlica (FIAC)
- Moviment Internacional d'Apostolat dels Mitjans Socials Independents (MIAMSI)
- Unió Internacional Cristiana de Dirigents d'Empresa (UNIAPAC)
- Unió Internacional d'Organitzacions Femenines Catòliques (UMOFOC)
- Vida Creixent Internacional (VCI)

Les persones grans posseeixen creativitat i empena.

Tot el que es faci a favor de la gent gran repercuteix en tota la humanitat.

Una nova mena de relacions s'estableixen a la tercera edat.

per ella mateixa i a mesura que passen els anys el seu valor creix, més per allò que és que no pas per allò que produeix. Per descobrir aquest tresor, cal suscitar la participació activa dels jubilats i persones grans a la vida de la societat i de l'Església i promoure la solidaritat familiar i intergeneracional. Des de Crescendo s'està convençut de la importància que tenen els valors

espirituals en aquesta etapa de la vida.

Altres objectius de la xarxa són fer conèixer les orientacions de l'ONU i de l'Església sobre el tema, recollides en dos documents de referència: *Dignitat i missió de les persones grans en l'Església i el món* i *Principis de les Nacions Unides per a les persones grans*; i el d'elaborar una estratègia comuna en la perspectiva de la

Cimera de l'ONU sobre l'envelliment.

La clau d'una xarxa com Crescendo és el convenciment que la vellesa conté una gran riquesa per explotar, una cosa que no es pot quantificar econòmicament, però que ofereix uns beneficis socials i humans que no tenen preu.

Samuel Gutiérrez

RED MUNDIAL CRESCENDO

Plaça de Titus, 4
28223 Pozuelo de Alarcón
Madrid (España)
Tel: 33 (91) 715 07 91
Internet: www.rcrescendo.net
C/e: vie_montante_int_am@hotmail.com

ALBERTO MARXUACH ÉS EL PRESIDENT ACTUAL DE LA XARXA MUNDIAL CRESCENDO

«Les persones grans posseeixen un gran tresor: la seva experiència de vida»

—Com són els primers passos de Crescendo?

—Crescendo és un acord entre 14 organitzacions internacionals catòliques. Aquesta relació és oficial i totes són reconegudes per la Santa Seu, són ONG amb estatut consultiu de Nacions Unides i totes estan federades dins de la Conferència d'Organitzacions Internacionals Catòliques. Totes elles, d'alguna manera, s'interessen per les persones grans i pel problema de l'envelliment al món, cadascuna segons la seva vocació i disciplina.

Hi ha organitzacions de base, moviments professionals, organitzacions assistencials... Hem decidit treballar en comú i s'ha format aquesta xarxa «per un envelliment humà i cristià». En la seva primera fase funciona a escala de dirigents catòlics i el seu primer pas ha estat la intervenció a l'assemblea general de Nacions Unides per a l'envelliment de la població celebrada el mes d'abril passat a Madrid. Allà es va entregar un missatge oficial, de presa de posició cap al document de treball que s'està preparant des de Nacions Unides. També forma part de la vocació de Crescendo desenvolupar-se en dos eixos. El primer consisteix a formar coalicions amb altres xarxes internacionals que treballen amb la mateixa finalitat per tal que units tinguem més força a instàncies internacionals. El segon implicaria la regionalització de la xarxa. Intentarem, en aquest sentit, fer xarxes nacionals i progressivament anar fins a les diòcesis i les paròquies.

—Per què és tan important treballar avui el tema de l'envelliment?

—La importància del tema es pot apreciar en l'esforç que està fent en aquest sentit Nacions Unides, que arriba fins i tot a dedicar una assemblea general a l'envelliment. O a l'Església, que des del 1982 està desenvolupant una nova pastoral per a la gent gran. Fins llavors la pastoral de la gent gran partia d'una concepció merament assistencial, i associava la persona gran a malalta. La nova pastoral abraça tot un ampli sector de la població amb un estat de salut més bo que continua prenent part activament en la societat.

Avui dia el fenomen de l'envelliment de la població per l'allargament de la vida, en haver-hi també menys naixements, és una cosa completament nova

en el món. És un dels grans èxits de la ciència, però al mateix temps és un problema i un gran repte. Al mateix temps canvia totalment la situació socioeconòmica, ja que es tracta d'un sector que no és econòmicament productiu.

Actualment hi ha tres grans fenòmens que canvien la vida de la humanitat i potser el més transcendent és el de l'envelliment. És un fenomen nou, sense precedents, que planteja multitud de canvis i problemes.

—Descobreixi'ns el costat positiu de l'envelliment, si és que en té.

—La cultura actual menysprea tot allò vell, paraula que ja ni es fa servir. En arribar al període final de la vida, que a vegades ja comença als 55 anys —en deixar el món laboral—, la persona sol perdre l'estructuració, passa més temps a casa i s'estableixen una nova mena de relacions interpersonals a les quals estava poc acostumada. Aquesta situació és vista normalment de forma negativa, sorgeix una certa desesperança, tedi i fins i tot amargor. Això no obstant, des de Crescendo estem convençuts que les persones grans han de ser vistes des d'una altra perspectiva, en la seva dignitat com a fills de Déu i col·laboradors del Creador en la construcció del Regne. Les persones grans tenen un tresor: la seva experiència de la vida. Podem oferir un testimoni insubstituïble. A més tenen un discerniment especial de valors ètics i transcendents. La persona gran està capacitada per donar un testimoni de fidelitat cap a l'altra persona i cap a un mateix.

Un altre dels elements destacats dels ancians és la seva propensió al do d'ells mateixos, a la generositat, a viure per als altres. Aquest és un do immens. I curiosament, com més pobre és el país, més es percep aquest sentit profund de la solidaritat. Moltíssimes persones grans estan discretament i humilment

compromeses en voluntariats de tota mena. És extraordinària la creativitat i l'empenta d'aquestes persones treballant naturalment amb altres generacions.

L'ancià val molt més per allò que és, pel testimoni de vida, que per allò que produeix. I a mesura que augmenta la debilitat, la mena de testimoni de fe és molt més autèntic i enriquidor. No obstant això, cal reconèixer que també hi ha elements negatius, no s'han d'idealitzar, però es tracta de ressaltar i reforçar els positius.

—És aquesta la visió cristiana de l'envelliment?

—Cristiana i humana perquè allò més cristià és allò més humà. Jesús deia que per viure de veritat cal néixer de nou en l'Esperit. Aquesta és la gran visió cristiana sobre la vida, sempre creixent en un procés ascendent, i no com s'entén en el món d'avui. La vida és un creixement constant, un anar a la trobada del Senyor, omplir-se d'Ell i viure segons aquesta presència cada cop més intensa de Jesús ressuscitat. Per tot això fa

falta una nova evangelització de la gent gran, que deixi de banda el sentit de culpabilitat i de por, i que ofereixi una imatge més evangèlica d'aquesta fase de la vida.

—Tot això que diu es podria personificar molt bé en Joan Pau II, oi?

—Nosaltres, els grans, estem molt agraïts a Joan Pau II. Ell ha tingut una visió profètica en aquest sentit i ha posat les bases de l'actual pastoral de la gent gran. Ja el 1982 va proclamar a València la necessitat d'una nova pastoral per la gent gran, amb participació activa en la vida de l'Església, i des de llavors no ha parat de treballar i treure documents sobre el tema.

Aquest agraïment que sentim a Joan Pau II ha pogut fins i tot ser expressat personalment durant el Jubileu de les persones grans. Agraïment no només pel seu ensenyament sinó pel seu exemple viu. (S.G.)

Lleida

Festa de Santa Teresina de l'Infant Jesús

■ Prop de 4.000 fidels d'arreu de Catalunya i d'Aragó van visitar el santuari

LLEIDA.— Prop de 4.000 fidels van visitar el santuari de Santa Teresina de l'Infant Jesús, del pares Carmelites de Lleida, amb motiu de la festa de la patrona de les missions i doctora de l'Església, que va tenir lloc l'1 d'octubre.

Molts d'aquests fidels van arribar de diversos indrets de Catalunya i també d'Aragó, per tal d'assistir el diumenge 29 de setembre, tot aprofitant el cap de setmana, als actes organitzats en honor de santa Teresina i assistir alhora a la trobada fraterna de pelegrins, zeladors, zeladores i subscriptors de la revista *Lluvia de Rosas*. Aquesta publicació, de caràcter bimensual, s'edita al santuari com a òrgan difusor del pensament de santa Teresina i té actualment 13.000 subscriptors.

Una vintena van ser els pelegrinatges que es van fer presents al santuari, amb pelegrins vinguts en autocar i vehicles particulars, procedents de poblacions properes a Lleida com Aitona, l'Albagés, Soses, Verdú i Vilanova de Bellpuig; així com de

la resta de Catalunya: Berga, Cerdanyola, Gavà, Gironella, Granollers, Manlleu, Moià, Montcada, Prat de Llobregat, Ripoll, Torelló, Vic i Vinyols d'Orís. També l'Aragó va peregrinar a Santa Teresina amb diversos grups. Cal destacar el vingut de la ciutat de Barbastro, així com els pelegrins vinguts en autocar procedents de Logronyo.

L'estada al santuari va començar per a tots els grups amb l'acollida i tot seguit la participació en l'Eucaristia dels pelegrins, celebrada a les 11.30 h pel P. Jesús Sans, que recentment s'ha incorporat a la comunitat carmelitana de Lleida. Altres pelegrins van assistir a l'Eucaristia de les 12.30h, presidida pel prior, P. Àngel Briñas.

Després de cada Eucaristia, els pelegrins es van apropar als peus de la imatge de la santa, per homenatjar-la i ofrenar-li flors, fruits i ciris. Amb l'avinentesa d'aquesta jornada a l'entorn de santa Teresina, va tenir lloc una trobada anual de zeladors i zeladores, per acabar amb una dinar de germanor on van assistir més de 200 pelegrins. La jornada va finalitzar ja a la tarda, amb la projecció del vídeo sobre la vida i l'espiritualitat de santa Teresina de Lisieux.

La Festa Major del santuari va tenir lloc, però, el dimarts 1 d'octubre, festa de la santa, amb tres eucaristies solemnes. A les 19.30 h, el bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, va presidir una solemne concelebració eucarística amb la comunitat carmelitana i diversos preveres diocesans, cantada pel cor parroquial i a la qual van assistir nombrosos fidels que omplien a vessar la cripta del santuari.

El bisbe Ciuraneta es va referir en la seva homilia a l'espiritualitat de santa

Un dels nombrosos grups de pelegrins davant de la porta del santuari.

El bisbe de Lleida va presidir la solemne concelebració eucarística.

Teresina, la santa de la senzillesa i de la humilitat, que es va fer com un infant abandonat i confiat a les mans de Déu. La celebració va acabar amb el cant dels *Goigs en lloança de santa Teresina de l'Infant*

Jesús, amb la seva popular tornada: «Teresa de Déu Infant, / ateneu el nostre prec, / escolteu el nostre cant.» Les festes de la santa van tenir, però, un pròleg ja tradicional i solemne com va ser la novena de preparació, que enguany va predicar el P. Gabriel Isal, carmelita de la comunitat de Barcelona.

El carmelita Pere Martorell ha manifestat la seva satisfacció per la nombrosa presència de fidels al santuari durant les festes teresianes d'enguany: «Durant tot el dia de la santa, el santuari va rebre contínues visites de devots. Tothom ha participat en les celebracions amb molta seriositat i devoció. Hem comprovat que els pelegrins i els fidels en general busquen santa Teresina per les seves obres, per la història d'una ànima.»

Jordi Curcó

«Pregària i sants del Carmel»

Pregària i sants del Carmel és el títol del curs-temari d'espiritualitat que té lloc cada dissabte al matí, des del 19 d'octubre fins al 10 de maig, al santuari de Santa Teresina dels pares Carmelites de Lleida. El cicle, que va iniciar-se ja el curs 2000-2001, consta de tres anys i cada any es treballen dos temes. Per a aquest curs, que és ja el darrer, es tractarà la *Pedagogia de la pregària*, a càrrec del P. Àngel Briñas, i l'*Espiritualitat de santa Teresa de l'Infant Jesús*, a càrrec del P. Lluís Noguero. El curs té el suport de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida i pretén donar una iniciació als elements fonamentals de la pregària cristiana, i oferir exemples i ensenyaments dels personatges bíblics sobre la pregària, l'experiència i la doctrina de Teresa de Jesús, de sant Joan de la Creu i de Teresa de l'Infant Jesús.

Sant Francesc d'Assís amb poesia de Mn. Cinto Verdager

LLEIDA.— Els frares Franciscans del convent de Sant Antoni de Lleida van celebrar el 3 d'octubre una jornada singular per commemorar el trànsit del seu fundador, sant Francesc d'Assís, i homenatjar-lo amb la poesia de mossèn Jacint Verdager, en commemoració alhora de l'Any Verdagerià, amb ocasió del centenari de la seva mort.

A les 19.00 h va tenir lloc l'Eucaristia de commemoració de la mort de sant Francesc, anomenada del «Trànsit», que se celebra el vespre del 3 d'octubre, vigília de la seva festa, a tots els convents franciscans d'arreu del món. Va presidir la celebració el P. Joan Badia, carmelita lleidatà, que en la seva homilia es va referir a la pobresa de sant Francesc, que va donar tot el que tenia: «Només li faltava donar el que més valor té per a tot home, la vida, i la va lliurar a la germana mort. Una germana que li donarà la vida en plenitud.»

Finalitzada l'Eucaristia, es va iniciar l'acte religiós-cultural que, amb el títol *Homenatge a sant Francesc dins de l'Any Verdagerià*, va voler fer present en aquella jornada tan franciscana la poesia de mossèn Cinto Verdager dedicada a sant Francesc, que és molta, ja que li va dedicar tot un llibre i va ser el sant més cantat per l'immortal-capella i

poeta. Un total de disset poesies van ser recitades per diversos rapsodes lleidatans, tots ells components del grup Toar de Lleida, amb el suport i la col·laboració dels Armats de Lleida i sota la direcció d'Enric Castells. L'acte va gaudir de l'acompanyament musical a l'orgue pel P. Francesc Gamissans i a la guitarra per Adrià Acosta.

Una imatge de sant Francesc va presidir l'acte, tota ella il·luminada per un raig de llum, mentre la resta del temple va romandre en penombra. Amb intensitat i emoció van anar ressonant amb força i sentiment poemes com *Lo violí de sant Francesc*, *Sant Francesc s'hi moria*, *Follia santa*, *Les llagues de sant Francesc* o un himne: «Del cel en lo viatge, / feu-nos de guia, oh Serafi encarnat; / feu-nos a vostra imatge, / oh imatge de Jesús crucificat.»

El dia de Sant Francesc va tenir lloc al vespre una eucaristia solemne concelebrada per tota la comunitat de frares de Lleida, en honor del seu fundador, que va presidir mossèn Ramon Prat, director de l'Irel. Finalitzada la celebració els fidels van venerar, com és ja tradició, la relíquia del *Poverello d'Assís* que es conserva al santuari.

Sens dubte que enguany la celebració de Sant Francesc ha tingut a Lleida ressò franciscà i verdagerià. (J.C.)

BALCLI'S

SALA DE SUBHASTES

DES DEL 1979

COMPREM AL COMPTAT

ANTIGUITATS, PINTURA S. XIX I XX

MOBLES, OBJECTES

JOIES, ARGENT I RELLOTGES

PISOS SENCERS

VISITES A DOMICILI

932 175 607 C/ROSSELLÓ, 227 BARCELONA

Tarragona

Formació permanent del professorat a l'Insf

■ La inauguració oficial del curs 2002-2003 va tenir lloc el 16 d'octubre

TARRAGONA.— Per a aquest curs 2002-2003, l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós (Insf) de Tarragona ofereix un seguit de cursos de formació permanent del professorat, reconeguts pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. N'hi ha que ja van començar els dies 30 de setembre i 2 i 3 d'octubre.

El dia 30 de setembre va començar el curs titulat *Les sectes*, impartit pel professor Josep J. Ponce (Insf), i el mateix dia es va iniciar el referit a *Diàleg interreligiós*, a càrrec del Dr. Ignasi Boada (Universitat Ramon Llull). El dia 2 d'octubre, la Dra. Isabel Miró (Universitat Rovira i Virgili) va obrir el curs sobre *Judaisme*, i el dia 3 ho va fer el Dr. Gaspar Mora (Facultat de Teologia de Catalunya) sobre *La consciència moral*. Tots aquests

cursos (de quinze a trenta hores lectives) s'imparteixen en horari de tarda (la majoria a partir de tres quarts de set de la tarda). L'import de la matrícula oscil·la entre els 45 i els 90 euros, segons el curs. Cal afegir que properament hi ha programats altres cursos que portaran per títol *Islam, Fe cristiana i ciència, Música religiosa, Art cristià (món antic), El cristianisme. El pensament cristià, Antoni Gaudí, Art cristià (iconografia medi-*

eval) i *Religions de l'orient antic: Egipte i Mesopotàmia*.

Altrament, també hi ha el curs per a l'obtenció de la DEI (Declaració Eclesiàstica d'Idoneïtat) a Primària, amb un bloc pedagògic que imparteix la Facultat de Psicologia i Ciències de l'Educació, d'acord amb el conveni entre l'arquebisbat i la URV. El bloc teològic inclou la Consciència Moral, Introducció General a la Bíblia i Teologia Fonamental. Hi ha també una trentena d'assignatures com a crèdits de lliure elecció per als alumnes de la Universitat Rovira i Virgili. La inauguració oficial del curs 2002-2003 va tenir lloc el dimecres 16 d'octubre.

Joan Boronat

Nou curs de la cúria arxidiocesana

L'acte va tenir lloc a la capella.

L'arquebisbe va presentar el nou Pla Pastoral diocesà.

TARRAGONA.— El dia 1 d'octubre va tenir lloc la inauguració del nou curs de la cúria arxidiocesana. Hi van ser invitats tots els responsables dels organismes diocesans, els delegats i directors de secretariat, el personal contractat i els col·laboradors voluntaris. L'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, que va presidir l'acte després de la pregària de sexta, a la capella de la Casa, va fer una breu presentació del nou Pla

Pastoral diocesà, i va indicar que aquest Pla ha de ser també aplicat, en el que correspon, en els diferents serveis i activitats d'aquesta Casa.

Mons. Martínez Sistach va animar els presents a fer un treball il·lusionat, que és treball d'Església, al servei de les comunitats que formen la família diocesana. A continuació el vicari general, Mn. Miquel Barbarà, va llegir alguns fragments del Pla Pastoral,

que es va distribuir, com a primícia, entre els participants a l'acte. En el seu parlament va remarcar que el treball que es fa en aquesta Casa ha de tenir unes connotacions i unes motivacions que el facin diferent del d'una empresa qualsevol. (C.C.)

Domund 2002: «Jesucrist ens crida al relleu missioner»

TARRAGONA.— Des dels apòstols, des de Pau, molts homes i dones han pres la torxa de la fe i han anat sembrant llavors d'Evangelí arreu, molts cops regada amb la pròpia sang... El delegat diocesà de Missions de l'arquebisbat de Tarragona, Mn. Josep Pascual, amb motiu del Domund 2002 i, sota l'enunciat d'*Els apòstols avui*, remarca que «avui també, missioners i missioneres d'arreu, arriben als racons del món, com un fantàstic transvasament de vides generoses que saben atansar-se i tenen prou olfacte per descobrir i estar al costat dels més senzills i humils de la humanitat. Amb un somriure als llavis, amb la pau al cor, amb sentiments de compassió, sense paraules, saben dir com estimen, com Déu estima i com, a través d'ells, traspua la Paraula. Són fruit de l'"Aneu i anuncieu la Bona Nova"».

Aprofundint en el lema del Domund d'enguany, «Jesucrist ens crida al relleu missioner», el delegat de Missions de l'arxidiòcesi tarragonina comunica que cada any, quan arriba el temps d'estiu, van passant per la Delegació diocesana de Missions missioners i missioneres. No porten cap missatge, ells i elles són missatge. Tots vénen una mica tocadets: el do de la vida que es manifesta en el cos va rebent sotragades, es va afeixugant, els costa més pujar les escales..., tenen dos o tres o cinc anys més, ja no són jovenets, ni jovenetes... amb tot, tots i totes deixen una flaire juvenil, d'alegria, de pau, de serenor. Tots i totes tenen ganes de retornar a la missió, però amb enyorança, van dient que es fan grans i que són poquets i que la feina els desborda... La pau i el somriure no s'esborra del seu rostre, però els seus llavis ens diuen de les seves limitacions...

Mossèn Josep Pascual afegeix que «hom no pensa en un "relleu", perquè cap d'ells no renuncia, però sí que pensa en una Església que per ser sempre jove s'hauria de donar més. Donar el que té, donar vides i diners». (J.B.)

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

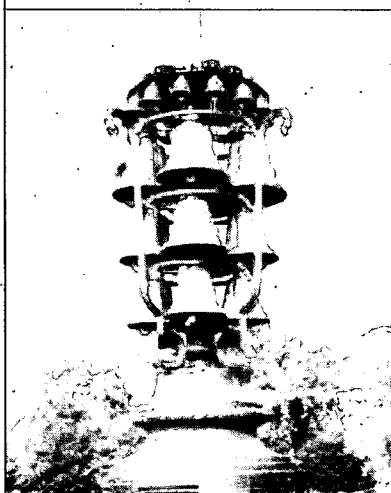
Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

ERMEC

Tots els serveis per al campanar

Experiència
Tradició i
Tecnologia.

CAMPANES NOVES
JOUS I BATALLS
SOLDADURES DE CAMPANES
AUTOMATISMES
RELOTGERIA MONUMENTAL
CARILLONS
EQUIPS MEGAFONIA

Distribuidor oficial:

CAMPA
clock-o-matic

Alcalde Móstoles, 42-44
08025 Barcelona

Tel. 934 501 600
Fax 934 330 885

ermec@ermec.com http://www.ermec.com/campanario.htm

Menorca

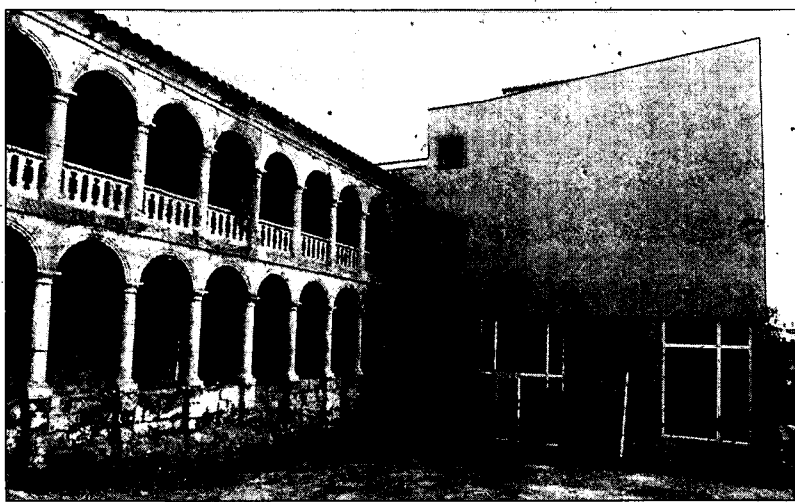
Càritas diocesana estrena nous locals

■ L'entitat ocupa la planta baixa d'un antic convent rehabilitat

MAÓ.— Càritas diocesana de Menorca es va instal·lar durant el mes de setembre en l'emblemàtic edifici de Calàbria, a Maó. També el Centre de Dia del Consell Insular s'ha instal·lat al mateix edifici.

Totes dues entitats, juntament amb el Projecte Home, que va ser el primer a traslladar-s'hi l'agost del 2001, donen vida a aquest edifici, propietat del bisbat, i que ha estat restaurat amb la col·laboració de l'administració local i insular, a través d'escoles taller d'inserció social juvenil. L'únic inquilí que falta en aquest moment és l'Ajuntament de Maó, que en farà servir algunes sales per a cursos de formació.

El secretari general de Càritas i ecònom diocesà, Antoni Carreras, explica que resta pendent una tercera i última fase d'obres per a la rehabilitació de la façana principal del antic temple de Calàbria i l'ade-

Calàbria és un antic convent rehabilitat.

quació de les zones enjardinades. Per a això, afirma Carreras, «hem de buscar la forma de finançar aquest últim tram d'obres».

Càritas ocupa la planta baixa de l'edifici amb una recepció per als usuaris, i una sala espaiosa de despatxos amb dos administratius, una treballadora social i dos tècnics en projectes de medi ambient. S'han

habilitat unes golfes per a arxiu i diversos despatxos per a l'atenció a immigrants, assessoria jurídica i laboral, i la coordinació general dels serveis que ofereix Càritas. A més, s'ha reformat el soterrani, que s'ha condicionat com una sala gran per a formació de voluntaris.

Guillem Ferrer Monjo

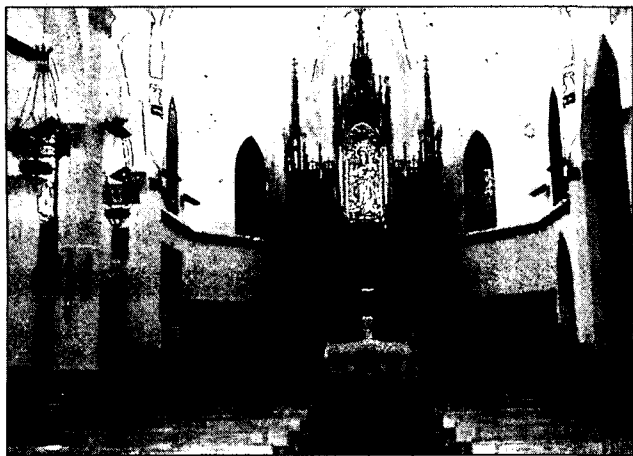
El santuari de Maria Auxiliadora reobre les portes

CIUTADELLA.— A començaments del mes de setembre el santuari de Maria Auxiliadora, de Ciutadella, patrona de la ciutat, va reobrir les portes al culte,

després que s'haguessin acabat les obres de reforma interior que s'han dut a terme durant els mesos d'estiu de juliol i agost.

El director del col·legi Sant Francesc de Sales i superior salesià, Miguel Carabias, ha expressat la seva satisfacció per la feina feta i per l'interès demostrat pels fidels, que han manifestat que els ha agradat aquesta restauració, que dignifica la lluminositat interior del santuari.

En la restauració efectuada s'ha renovat totalment la instal·lació elèctrica, així com la posada en marxa d'un nou enllumenat a l'interior del temple. També s'ha emprès l'eliminació de barreres arquitectòniques a través d'una rampa des del carrer Maria Auxiliadora. L'eliminació d'humitats a les parets interiors del santuari ha estat una altra de les actuacions importants, a més de pintar tota la nau de l'església, llevat de la zona de l'antic santuari, restaurat amb anterioritat. (G.F.M.)

Santuari de Maria Auxiliadora.

Ordenació d'un nou prevere

CIUTADELLA.— Francisco Cardona Vidal és des del 22 de setembre passat prevere de l'Església de Menorca. La celebració de l'ordenació presbiteral es va fer a la catedral de Menorca, a Ciutadella, davant de centenars de fidels arribats de tots els pobles de l'illa, que el van acompanyar a ell i als seus familiars més propers.

El bisbe de Menorca, Mons. Joan Piris, va expressar la seva satisfacció per aquest entranyable acte per a l'Església diocesana i va

manifestar la seva alegria per l'assistència de tants fidels, a més d'agrair als pares de Cardona Vidal el lliurament d'un dels seus fills a l'Església per realitzar la tasca ministerial del sacerdot.

Mons. Piris va estar acompanyat pels preveres Sebastià Taltavull, Gerardo Villalonga i Miquel Anglada, a més de gairebé tot el presbiteri diocesà, i sacerdots arribats expressament per assistir a l'ordenació, entre els quals hi havia companys d'estudis teològics de

Cardona, el prevere maonès Miquel Huguet, que treballa a Roma, i uns quants sacerdots de la prelatura de l'Opus Dei. Cardona va celebrar la seva primera missa solemne el 29 de setembre a la parròquia de Santa Maria de Maó, d'on és natural. Llicenciat en Estudis Eclesiàstics per la Universitat Gregoriana de Roma s'ha format al Col·legi Espanyol de Roma i, durant el curs 2002-2003, seguirà estudis de Dret Canònic a la mateixa ciutat. (G.F.M.)

Fotos: «Diari Menorca»

Els delegats, en una foto de grup.

Reunió dels delegats de Missions

CIUTADELLA.— Els delegats de Missions de les diòcesis de Catalunya i Balears es van reunir entre el 2 i el 5 de setembre a Ciutadella, al Seminari diocesà, per revisar les accions conjuntes que fan les seves respectives delegacions i per preparar el nou curs 2002-2003.

Entre els temes destacats el delegat menorquí, Josep Manguán, apunta la necessitat d'obrir vies pràctiques per promoure el laicat missioner, com a vocació específica, que necessita ser promogut al si de l'Església.

Aquest serà un dels temes que abordarà el proper Congrés Missioner que ja prepara la Conferència Episcopal Espanyola per celebrar a Burgos el setembre del 2003. Una altra de les qüestions va ser fixar les bases per a un programa de formació que ajudi els grups d'animació missionera de les parròquies a realitzar i millorar la seva tasca pastoral. Els responsables de Catalunya i Balears de la pastoral missionera van fer unes quantes visites a comunitats i membres de l'Església menorquina per conèixer el perfil missioner de la diòcesi. El bisbe de Menorca, Mons. Joan Piris, va participar en una de les sessions de treball i va presidir dos dies la celebració de l'Eucaristia amb els delegats. (G.F.M.)

Els Equips de la Mare de Déu homenatgen els seus fundadors

CIUTADELLA.— El Col·legi Salesià de Ciutadella va acollir el 22 de setembre passat la trobada d'inici de curs dels Equips de la Mare de Déu (EMD) de la diòcesi menorquina. El jesuïta Lluís Armengol va ser l'encarregat, aquest cop, de donar la dosi de reflexió a les 300 persones reunides amb una conferència sobre la vida conjugal i familiar des de l'esperança cristiana. Per part seva, el moviment va fer un senzill homenatge d'agraïment al matrimoni Josep Maria Roig i Maria Dolors Amat, promotors dels inicis dels EMD a l'illa, ja fa 30 anys.

Durant la trobada es va procedir al canvi de consiliari que durant 22 anys ha ocupat Joan Bosco Faner, i que a partir d'aquest moment realitzarà Rafel Portella Moll, rector de Sant Antoni M. Claret de Ciutadella. Pel que fa als canvis, el matrimoni ciutadellenc Sebastià Mercadal i Martina Mir van ser escollits com a representants menorquins en la comissió regional de Catalunya i Balears, en substitució de Marc Florit i Tònia Florit de Ferreries.

Els EMD agrupen en aquest moment 24 equips, en els quals participen uns cinc matrimonis per equip. Fa 30 anys, de la mà del matrimoni Roig Amat i del matrimoni Pi-Vanrell, es va iniciar una etapa fructífera pel que fa a acompanyament familiar des de la fe cristiana. (G.F.M.)

Francisco Cardona va rebre l'ordenació de mans del bisbe Piris.

Tortosa

S'inaugura el nou curs del Seminari diocesà

■ Aquest any són nou els seminaristes majors

TORTOSA.— El dia 2 d'octubre, al vespre, es van fer els actes solemnes de la inauguració del nou curs del Seminari diocesà de Tortosa, presidits pel bisbe de la diòcesi, Mons. Xavier Salinas i Viñals. La lliçó inaugural va anar a càrrec del professor d'Història de l'Església Francisco R. García Monforte sota el títol *La Gloriosa del 1868*.

Els actes de la inauguració del curs revesteixen la solemnitat que requereix una institució tan fonamental per a la vida de la diòcesi com és el Seminari diocesà. D'aquesta institució diocesana han de sorgir els futurs preveres al servei del Poble de Déu. La solemnitat, però, pot xoçar amb el nombre més aviat escàs de vocacions per a les necessitats que es poden preveure per al futur immediat. Aquest any són nou els seminaristes majors: quatre en l'etapa dels estudis teològics, dos en estudis complementaris i tres en etapa pastoral.

Cal dir també que hi ha dos seminaristes menors que fan estudis de Batxillerat. Aquests estudien al col·legi Sagrada Família, situat al mateix edifici del Seminari diocesà, i reben formació cristiana i vocacional de part del Seminari.

A les 19 h s'iniciava l'Eucaristia votiva de l'Esperit Sant, presidida pel bisbe de la diòcesi i concelebrada pels formadors i professors del Seminari. Després de la celebració eucarística es va fer el tradicional jurament de fidelitat a la fe i a la doctrina de l'Església per part dels professors que aquest curs han d'impartir les classes.

L'Aula Major del Seminari diocesà va

El bisbe va presidir l'Eucaristia votiva de l'Esperit Sant.

ser el marc per a l'acte inaugural acadèmic. El rector del Seminari, mossèn Ramon Font i Peig, va ser el primer a prendre la paraula per repassar el curs anterior, amb els actes del cinquantè aniversari de l'edifici del Seminari, i per parlar dels reptes del nou curs. Per la seva part, el vicerector del Seminari, Mn. Blai Ruiz, va fer la lectura de la memòria del curs anterior.

La lliçó inaugural va tenir per títol *La Gloriosa de 1868* i es va fixar sobretot en les concrecions i les repercussions a la ciutat i a la comarca de Tortosa. Va cloure l'acte el bisbe Salinas, que va donar per inaugurat el nou curs acadèmic 2002-2003 del Seminari diocesà de Tortosa.

Aquests actes, però, van ser precedits per una setmana prèvia de formació en la qual van participar tots els seminaristes majors. Aquests dies de formació van ser del dilluns 23 al diumenge 29 del mes de setembre. Les xerrades de formació van ser sobre els mitjans de comunicació social, el comportament humà, la caritat pasto-

ral i sobre espiritualitat cristiana i sacerdotal. El bisbe Xavier va predicar un recés espiritual sobre el tema de la disponibilitat sacerdotal.

També la setmana de formació prèvia calia que tingués un caire verdaguerià en aquest any. Per això es van traslladar a Vic i comarca. Van ser a Folgueroles, el poble natal de mossèn Cinto Verdager, així com al santuari de la Mare de Déu del Mont, on va cantar la seva primera missa l'insigne poeta de les lletres catalanes.

També van visitar el santuari de la Mare de Déu de la Gleva i el Museu Episcopal de Vic.

El darrer dia d'aquesta setmana de formació es va dedicar a planificar el curs en aquells assumptes de vida interna i comunitària, alhora que van participar en el XXVII Curset Diocesà de Catequesi. I el dia 1 d'octubre van començar les classes del nou curs acadèmic.

Roman Casanova

«La Gloriosa del 1868»

La Gloriosa del 1868. Les Juntes i el Govern provisional. Concreció a Tortosa va ser el títol complet de la lliçó inaugural del nou curs del Seminari diocesà de Tortosa, pronunciada per Mn. Francisco R. García Monforte, professor d'Història de l'Església. De bon començament i fins al final, va captar l'atenció de l'auditori.

Mn. García va destacar que «la revolució "Gloriosa" del 1868 inicia a Espanya l'anomenat sexenni 1868-1874. Es caracteritza per haver experimentat totes les formes de govern que apareixen en els manuals de dret polític». García, però, es va centrar en les Juntes del Govern provisional i especialment en les seves repercussions a Tortosa. El missatge positiu seria que «per a l'Església va ser una sacsejada impressionant que va incidir decisivament sobre les velles estructures eclesiàstiques i que va obligar a buscar nous mètodes d'evangelització».

Els promotors eren militars dedicats a la política. El més notable va ser el general Prim, de Reus. A la fi es va convèncer que, a més dels soldats, calia la implicació del poble. «En definitiva, s'enfortia la fatídica i increïble coalició dels insurrectes amb demòcrates i progressistes», va dir Mn. García Monforte. Amb mentalitat liberal, es va escollir atacar l'actitud antiprogressista de la reina Isabel II i, de retruc, l'Església, que donava suport a la monarquia.

Tot plegat va culminar amb un govern provisional que va signar els famosos tretze decrets, la majoria antireligiosos i anticlericals. Heus-ne ací alguns: expulsió dels jesuïtes, prohibició de les propietats dels religiosos, tancament dels convents fundats després del 29 de juliol del 1837, supressió de les facultats de Teologia i de la llibertat de reunió i confiscació dels arxius eclesiàstics.

El conferenciant va fer palès el contrast entre l'Ajuntament i l'Església, aquesta segona personificada en el bisbe Benet Vilamitjana, que va demostrar ser un eclesiàstic respectuós al començament de l'ideari liberal però que després va protestar per escrit en defensa dels drets de l'Església davant dels atacs de les autoritats locals. (J. Blanc i Bahima)

«Construir el Temple del Tibidabo equival a entronitzar el Sagrat Cor de Jesús a Barcelona. El Sagrat Cor de Jesús des del Tibidabo beneeix la nostra ciutat i el món sencer»
(CARDENAL CASAÑAS, any 1902)

Centenari del Temple del Sagrat Cor de Jesús del Tibidabo
1902-2002

CICLE DE CONFERÈNCIES

Tindrà lloc, si Déu ho vol, els dimecres, dies 6, 13, 20 i 27 de novembre i 4 de desembre a les 19,30 hores en el Saló d'Acte de la Balmesiana (Duran i Bas 9, Barcelona)

Dimecres, 6 de novembre de 2002, a les 19,30 hores
«Cent anys de Història del Tibidabo»

Rvd. P. Nicolás ECHAVE-SUSTAETA, SDB, Director de la Comunitat Salesiana Don Bosco de Martí-Codolar

Dimecres, 13 de novembre de 2002, a les 19,30 hores
«Don Bosco i el Tibidabo»

Rvd. P. Ramon ALBERDI, SDB, Historiador (autor d'Una ciudad para un Santo i Don Bosco en Barcelona)

Dimecres, 20 de novembre de 2002, a les 19,30 hores
«Actualitat de la devoció al Sagrat Cor de Jesús»

r. Francisco CANALS VIDAL, Membre de la Pontífica Acadèmia de Sant Tomàs

Dimecres, 27 de novembre de 2002, a les 19,30 hores
«La consagració i la reparació en la devoció al Sagrat Cor de Jesús»

Rvd. P. Luis María MENDIZÁBAL, SJ

Dimecres, 4 de desembre de 2002, a les 19,30 hores
«Eucaristia y vida cristiana»

Monsenyor Francisco MUÑOZ ALARCÓN, Director Espiritual Diocesà de l'Adoració Nocturna de Barcelona

Solsona

46è aniversari de la coronació de la Mare de Déu del Claustre

SOLSONA.— Amb la presència del bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra; de l'administrador del santuari del Claustre, Mn. Joan Clos; de l'Escolania de la Mare de Déu del Claustre; dels exescolans i de tots els fidels, es va celebrar el 7 d'octubre una vetlla en honor de la Mare de Déu del Claustre. Es complia el 46è aniversari de la seva coronació.

La celebració va començar amb els cants de l'Escolania i dels exescolans i amb la lectura d'un poema de Mossèn Cinto Verdaguer que acaba dient que a Jesús s'hi arriba per Maria. Seguidament, Mn. Joan Clos va llegir el capítol de l'Evangeli corresponent a la visita de Maria a santa Elisabet.

En el sermó, el bisbe Jaume Traserra va recalcar com Maria va a veure la seva cosina Elisabet, «Maria hi va amb pressa, amb decisió», i va recordar que amb la mateixa decisió i pressa ve Jesús a donar-nos la salvació per a la vida que no s'acaba.

Tot seguit, les pregàries a la Mare de Déu del Claustre van servir per expressar a la Mare de Déu «els nostres anhels i les nostres il·lusions», tot demanant-li que la

El bisbe Jaume, durant la celebració.

URGELL

Projecte per millorar l'atenció als joves

LA SEU D'URGELL.— El delegat de Joventut de la diòcesi d'Urgell, Pepe Chisvert, ha impulsat un projecte nou amb què es vol aprofitar l'embranchada provocada per l'Aplec de l'Esperit i la revitalització que aquest va suposar per al bisbat en el camp de pastoral per als joves. Es tracta d'ampliar l'atenció als joves de diverses maneres: fent catequesi a nois i noies de més d'11 anys i fent activitats conjuntes més enllà de la catequesi. S'han previst en aquest sentit excursions, marxades guiades per recórrer el patrimoni artístic i arquitectònic de l'àrea geogràfica de la diòcesi, i d'altres activitats que donin suport a la importància de la recerca espiritual. Amb la intenció de treballar per fer un calendari d'activitats i establir els paràmetres del nou projecte, la Delegació diocesana de Joventut havia convocat una reunió per a l'11 d'octubre. Aquest tipus de reunió només es repetirà a finals de curs per avaluar el treball realitzat. (C.C.)

sapiguem trobar i que sapiguem acceptar-nos i estimar-nos fent «camí tot superant els entrebancs que trobem en la nostra vida». També es va pregar per la ciutat de Solsona, perquè estigui «unida, lliure, responsable, compromesa, on la solidaritat sigui la que ajudi a obrir-nos als que vinguin a viure entre nosaltres».

Així mateix, es va pregar per l'Església de Solsona, «que com a cap del bisbat es mostri autèntica, fidel a l'Evangeli i oberta a les noves generacions». I no va faltar una pregària per «Catalunya, per Espanya i pel món...», perquè la pau veritable doni la prosperitat a tots els pobles de la terra». Finalment es va demanar a la Mare de Déu que «sapiguem somriure com Ella ho devia fer moltes vegades, en la seva vida de Natzaret. Un somriure no costa res i produeix molt. Enriqueix els qui el reben, sense empobrir els qui el donen. No dura més que un instant, però el seu record a vegades és etern. Ningú no és prou ric per poder-se'n estar i ningú no és tan pobre per no poder-lo donar».

Havent pregat de cor a la Mare de Déu del Claustre, es va cantar el *Magnificat* i el bisbe Jaume va pronunciar la pregària final, preludi del cant de l'Himne de la Coronació i dels Goigs, que van cantar l'Escolania i els exescolans amb tota la força possible. Mentre tothom cantava amb emotivitat els cants finals es va pujar a estimar la Mare de Déu. Va ser una bona manera de tancar aquest 46è aniversari de la coronació.

Text i foto: Ramon Estany

La ràdio amable

Freqüències

- 106.6** Barcelona
- 93.7** Catalunya central
- 103.4** Girona
- 105.0** La Seu d'Urgell
- 107.5** Andorra

www.radioestel.com

Som gairebé a totes les llars

És del tot segur que a la seva llar, com a la de milers i milers de famílies, hi ha instal·lat algun producte Roca.
Al llarg de més de 75 anys, el nostre objectiu constant ha estat augmentar la qualitat de vida proporcionant confort i benestar màxim, a tots els gustos i necessitats.

Això ens obliga a millorar allò que moltes vegades sembla immillorable.
Conegui les novetats de Roca. Hem aconseguit aplegar els últims avenços tecnològics amb el disseny més actual.

CAMBRES DE BANY
AIRE CONDICIONAT
CALEFACCIÓ
CERÀMICA

Roca

Promoure la formació integral de la persona

■ El Centre de Joves i Adults de la Fundació ACIS acull nois amb situació de risc social i adults amb problemes psíquics

El Centre de Joves i Adults és una de les branques en què s'estructura la Fundació ACIS. El seu objectiu és la inserció social, amb l'ajut de la intervenció educativa, dels seus alumnes: d'una banda, adolescents conflictius, i, de l'altra, adults amb discapacitat psíquica i/o

problemàtica mental. Enguany el Centre de Joves i Adults ha fet el seu 40è aniversari. Les unitats educatives externes, les activitats de taller i les àrees de formació conformen una oferta formativa d'ensenyament reglat i no reglat que ha esdevingut garantia d'èxit.

La Fundació ACIS, una entitat sense afany de lucre, va començar les seves activitats l'any 1962 amb el nom d'Agrupació Cultural i Social com a resposta a les diverses necessitats culturals, socials i espirituals que hi havia en la societat barcelonina d'aquell temps. L'arquebisbat de Barcelona va acceptar i va reconèixer el 1986 la transformació d'aquesta Agrupació en l'actual Fundació Pia Autònoma Agrupació Cultural i Social (ACIS). Des del seu inici, ACIS ha estat obert a tothom, sense discriminacions ni elitismes de cap tipus.

Els punts tècnics que defineixen l'ideari d'aquesta entitat són quatre fonamentalment: educació social, activa, catalana i cristiana. L'eix d'aquesta educació és la persona, tenint en compte sempre les seves característiques individuals. Les portes d'ACIS estan obertes a tots aquells que tinguin necessitats de formació i no puguin ser atesos per la xarxa normalitzada. L'organigrama de la fundació comprèn, a més del Centre de Joves i Adults, una llar d'infants, un grup de cultura i esplai d'adults, l'escola Artur Martorell i l'Encant de Gràcia.

El Centre de Joves i Adults va tenir com a nucli originari l'Escola d'Adults, a partir de la qual s'ha anat conformant l'actual estructura d'ACIS. Va néixer com a escola nocturna per a noies, on s'oferien classes de cultura general, costura, mecanografia i brodat. «Una de les impulsores i fundadores de

l'Escola d'Adults va ser la senyora Roser Tomàs, juntament amb dues cosines seves molt emprenedores», recorda Rosa Martínez, directora del Centre de Joves i Adults. El pas del temps ha determinat el perfil de l'escola, que ha passat a ser

consum de drogues, etc. Aquests adolescents queden exclosos dels centres educatius habituals a causa de les dificultats d'adaptació que pateixen i ara pels conflictes que arriben a provocar.

«Cal donar-los una segona oportunitat. No és veritat que no hi hagi esperança per a ells. Amb un bon equip de professionals i, sobretot, amb afecte es poden rehabilitar. El nostre tarannà d'escola familiar influeix en els joves positivament», explica Rosa Martínez. Fa quatre anys que l'escola va iniciar el projecte formatiu de les anomenades unitats educatives externes (UEE), amb conveni amb el Departament d'Ensenyament.

Les finalitats generals de les UEE són descobrir les destreses i capacitats dels joves, assolir hàbits i normes que afavoreixin l'estructuració personal i social, recuperar coneixements culturals i instrumentals bàsics, conèixer elements del món laboral, aprendre tècniques i hàbits que els possibiliti l'accés al mercat laboral i frenar processos d'aïllament i marginació. S'hi imparteix matemàtiques, llengua, ciències socials, ciències experimentals i tecnologia visual i plàstica. En aquest espai es duen a terme activitats de taller basades en l'aprenentatge de tècniques bàsiques corresponents a diferents oficis: pintor, lampista, electricista, fuster, paleta o mecànic. També es fan sortides lúdiques i culturals.

Taller de tècniques artístiques.

mixta i a ampliar la seva oferta formativa. Està oberta des del setembre fins al juny.

Unitats educatives externes

L'escola atén, al matí, setze nois i noies de 12 a 16 anys, que vénen derivats del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya i que segueixen una programació adaptada de l'ensenyament secundari, a causa de les greus mancances que pateixen en la seva situació social, familiar i escolar. Són joves que pertanyen a famílies desestructurades (atur, alcoholisme...), amb un alt grau d'absentisme escolar, comportaments agressius, actituds delictives, iniciació al

Aconseguir una integració social

A la tarda, la mitjana d'edat se situa entre els 18 i els 50 anys. El perfil dels alumnes és de persones amb discapacitat psíquica i/o problemàtica mental (esquizofrènia, trastorns paranoics...) que no poden accedir a una oferta formativa d'adults normalitzada i que són derivats des de diferents recursos de la xarxa assistencial. «Ofereim una alternativa distinta al que es fa en un centre de dia, un centre cívic o un casal», afirma Rosa Martínez. «La nostra oferta —afegeix— té el ritme adient per a aquests alumnes. Són grups reduïts amb atenció personalitzada.» Aquesta escola d'adults disposa de 45 places.

Els objectius primordials que es volen assolir són els següents: afavorir les relacions interpersonals, aconseguir una integració social, treballar hàbits d'horari i assistència que els permeti adaptar-se a un àmbit laboral, afavorir la seva autoestima, estimular la introducció de canvis en el seu estil de vida, defugir l'acomodació al rol de malalt mental a partir d'activitats normalitzades i evitar la tendència a fer crònica la dependència de l'administració. L'escola proporciona tallers de formació (cuina, jardineria, tècniques artístiques, aula de cultura i informàtica).

Es tracta de dos col·lectius ben heterogenis. «Al llarg de l'any —comenta la directora del Centre de Joves i Adults— hi ha com una mena de setmana cultural on hi ha una interacció entre tots dos grups. Fem gimcanes amb joves i adults i funciona d'allò més bé. És una experiència fantàstica.» Pel que fa al voluntariat, Rosa Martínez assenyala que «tot i que hi ha un tècnic especialista en cada àrea de treball, tant els joves com els adults necessiten una atenció constant i personalitzada. Els voluntaris fan una gran tasca. Per aquest motiu, fem una crida a totes aquelles persones amb preparació acadèmica, responsables, compromeses i amb serenitat i equilibri emocional que vulguin ajudar-nos».

Miquel Àngel Codina

CENTRE DE JOVES I ADULTS-FUNDACIÓ ACIS
C/ MOLIST, 17
08024 BARCELONA
TEL. 932 847 931
FAX: 932 843 034
a/e: centreacis@telefonica.net

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

1995
I CONGRÉS CATALÀ
DEL VOLUNTARIAT

1998
CONGRÉS EUROPEU
DEL VOLUNTARIAT

2001
ANY INTERNACIONAL
DEL VOLUNTARIAT

2002 CONGRÉS CATALÀ
DE L'ASSOCIACIONISME
I EL VOLUNTARIAT

incaVol

On ens podeu trobar

Diputació, 92-94
08015 Barcelona

incavol@correu.gencat.es

93 228 73 05

www.voluntariat.org

0126 atenció
ciutadana

BARCELONA, 15 i 16 DE NOVENBRE
Palau de Congressos de Catalunya

Facilitar la inserció sociolaboral de dones amb problemes de marginació

■ És l'objectiu primordial de la coordinadora Anem per Feina

A mitjans de la dècada dels noranta, un grup d'entitats socials que formaven part del Secretariat de Marginació Social del bisbat de Barcelona, i molt arrelades al barri del Raval, van decidir donar resposta a un nombrós col·lectiu de dones que, per diferents

motius, quedaven fora del mercat laboral i que depenien dels serveis socials i/o de xarxes d'economia submergida, amb el corresponent risc d'exclusió social. D'aquesta manera va néixer la coordinadora per a la inserció sociolaboral Anem per Feina.

Actualment les entitats que formen part d'Anem per Feina són Càritas diocesana de Barcelona, la Fundació Centre Obert Joan Salvador Gavina, les Germanes Oblates i SAIF Els Quatre Vents. Els objectius generals d'aquesta coordinadora són tres: facilitar la inserció sociolaboral de persones en situació de marginació, risc d'exclusió social i/o dificultats d'integració; promoure'n el desenvolupament integral i treballar a favor de la igualtat d'oportunitats entre home i dona, tot potenciant una concepció del treball que dignifiqui i afavoreixi el creixement de les persones.

Pel que fa als objectius específics, són els següents: facilitar la inserció social i econòmica de les dones usuàries, mitjançant l'accés a llocs de treball en condicions dignes; vetllar per la formació continuada de les treballadores; treballar l'adquisició de les habilitats socials per mantenir les feines a llarg termini; afavorir l'autonomia personal; fomentar la participació de les dones en el desenvolupament del programa; facilitar la inserció laboral de les dones estrangeres i el seu coneixement de la nostra legislació i hàbits laborals amb la finalitat que mantinguin les feines a llarg termini; afavorir la inserció social i la creació d'alternatives econòmiques per a dones que exerceixen

Cal orientar les dones en els seus processos laborals.

o han exercit la prostitució i conscienciar les dones usuàries i els clients vinculats al programa dels seus drets i deures laborals, així com de la conveniència de cotitzar regularment en el règim corresponent de la Seguretat Social.

Aconseguir i mantenir una feina digna

A les grans ciutats com Barcelona hi ha moltes dones que, per causes ben diverses —dones soles amb fills menors, de diferents orígens culturals, amb limitacions formatives, socialment rebutjades per

prejudicis socials, etc.—, es troben amb molts obstacles per incorporar-se al mercat laboral. Són dones amb possibilitats laborals que necessiten algú que cregui en elles i en les seves capacitats, que les ajudi a somiar un futur millor per a elles i per als seus fills, que les ajudi a ubicar-se en el món del treball i que les orienti i ajudi.

«Quan vam començar, trobar feina per a aquest col·lectiu de dones semblava», segons Montse Grau, directora d'Anem per Feina, «una missió impossible».

«Sis anys després, hem pogut comprovar que juntes (les entitats) i juntes (les dones usuàries, professionals i clients) hem fet possible l'impossible. Podem dir que la major part de les dones que passen pel nostre servei troben feina (en el primer semestre de 2001, un 77%) i una feina digna és el primer pas per sortir de situaci-

ons de pobresa», explica Montse Grau.

Anem per Feina gestiona una borsa de treball especialitzada en servei domèstic i atenció geriàtrica i està oberta a altres àmbits d'actuació; orienta i acompanya les dones en els seus processos laborals i personals; fa formació i reciclatge professional; ofereix serveis d'assessoria jurídica i laboral i potencia la creació de grups d'ajuda mútua. «Ens acostem a les dones —afegeix Montse Grau— posant la persona per davant de la seva problemàtica. «La persona és el primer valor i està per damunt de tot altre, també per sobre dels diners», diu la frase que hem estampat en les nostres samarretes solidàries».

«Acompanyem les persones, ens situem al costat seu i entenem la nostra tasca com un camí que fem juntament amb elles. Jesús camina amb els deixebles d'Emaús, al seu costat, els escolta, els fa les preguntes justes i espera que ells mateixos s'adonin de la realitat que viuen. Amb aquest estil, difícil però esperançat, treballem dia a dia amb les dones», afirma la directora d'Anem per Feina. Les possibilitats de col·laborar són diverses: des de fer una donació fins a associar-se, fer una oferta de treball o oferir-se com a voluntari/ària.

Per a més informació: Anem per Feina, av. de les Drassanes, 27, baixos - 08001 Barcelona, tel. 934 433 040, fax 934 418 474, a/e: anemperfeina@pangea.org i web: www.anemperfeina.pangea.org

Miquel Àngel Codina

Conveni entre la Fundació Abadia de Montserrat 2025 i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques

MONTSERRAT.— La Fundació Abadia de Montserrat 2025 i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques van signar recentment un conveni, per mitjà del qual aquesta entitat que agrupa municipis, comarques i ens locals de Catalunya es compromet a promoure entre els ajuntaments i la societat civil la contribució a l'ajut per al manteniment i la renovació del patrimoni col·lectiu de Montserrat.

L'acord, que van rubricar l'abat de Montserrat, P. Josep M. Soler, i el president de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM), Joan M. Roig, té una vigència de dos anys, prorrogable automàticament si cap de les parts no manifesta el contrari. El conveni es va signar a la Sala Gassó del monestir de Montserrat, en presència d'una nombrosa representació de l'ACM, entre els que es trobaven Josep Mariné, president de la Diputació de Tarragona; Josep M. Matas, secretari general de l'ACM, i Josep Sinca,

director general de la Fundació Abadia Montserrat 2025.

L'ACM és una entitat que té personalitat jurídica pròpia i, entre els seus objectius, també té la representació, la defensa i la promoció dels interessos generals dels seus associats. És una institució que fomenta la cultura i el manteniment dels valors socials, i està disposada a col·laborar i treballar conjuntament amb totes aquelles entitats i organismes, la finalitat de les quals sigui la projecció col·lectiva d'interessos socials i nacionals.

Amb aquest conveni, l'ACM i la Fundació Abadia de Montserrat 2025 col·laboraran en la projecció, manteniment i foment dels valors propis del monestir i del santuari de Santa Maria de Montserrat, en benefici de la ciutadania, per a la continuïtat i la consolidació de l'Església i la societat, i en la participació als fons econòmics necessaris per a l'assoliment dels objectius de la Fundació. (C.C.)

La bona notícia

Un carmelita, terapeuta de cos i ànima

«El frare que guareix» és el nom que es dona a Nova Delhi (Índia) a Anthony Panakkal, frare carmelita descalç que des de fa molts anys guareix malalts a la ciutat de Puthupally. No es tracta d'un carisma sobrenatural o miracler, sinó d'un coneixement científic i experimental d'herbes, aigües termals i substàncies animals; ingredients coneguts, alguns, per laboratoris farmacèutics internacionals, i d'altres, encara per descobrir.

A la ciutat de Puthupally cada dia són ateses més de 200 persones i, segons fra Panakkal, l'aspecte psíquic del pacient té un paper important per posar remei al seu trastorn físic o moral: «La fe, la calma i la confiança dels meus pacients ajuden molt en els tractaments medicinals.»

Al costat del seu convent hi ha un hort per al conreu d'herbes medicinals i un lloc adient on es crien serps amb el verí de les quals s'obtenen remeis eficaços. Tot està pensat per a l'aplicació de cada cas, i d'això en té una llarga experiència. Amb tot, fra Anthony reconeix humilment que la seva acció guaridora és obra de la pregària. «Tots els dies encomano a Déu els malalts en l'Eucaristia que celebro», diu.

En aquests darrers temps, el religiós missioner ha rebut guardons de l'estat indi, com a reconeixement per l'activitat altruista, totalment gratuïta a favor dels malalts més pobres. El frare té 64 anys, dels quals se n'ha passat trenta investigant la medicina tradicional índia. Així mateix, amb el transcurs dels anys, s'ha lliurat al tractament i teràpia de perturbacions de caràcter psicològic, com ara la depressió i l'angoixa.

Fra Anthony Panakkal segueix la tradició del seu orde carmelita, atès que aquí la famosa «aigua del Carme» ha estat un antídoto contra tota mena de mals durant una pila d'anys.

Per Francesc Gamissans

cultura

Mn. Josep Dalmau, guardonat amb el Memorial Joan XXIII de la Pau

GALLIFA.—El 28 de setembre passat va tenir lloc al santuari de la Mare de Déu de Gallifa l'acte de lliurament del Memorial Joan XXIII de la Pau 2002, creat per l'Institut Víctor Seix de Polemologia, a Mn. Josep Dalmau i Oliver, capellà de Gallifa, pel seu servei als marginats i la seva recerca constant d'una veritat de pau. Hi van assistir prop de cinc-centes persones, entre les quals, altres guardonats amb aquest premi en edicions anteriors, com Pepe Beúnza, Miquel Casanovas i Lluís Sans.

També es van rebre moltes adhesions, entre elles, la del bisbe de Vic, Mons. Josep M. Guix. «Comparteixo la teva alegria i satisfacció. Enhorabona», va escriure el bisbe de Vic en una nota adreçada a Mn. Josep Dalmau. «Et desitjo —va afegir Mons. Guix— que per molts anys puguis continuar treballant al servei de la persona humana, de la justícia, de la pau i de totes les causes justes.»

En el transcurs de l'acte va ser llegit el poema *Angelo Roncalli*, de Pere Quart (Joan Oliver). Montserrat Salvat, presidenta de l'Institut Víctor Seix de Polemologia, va lliurar el Memorial a Mn. Dalmau. El guardonat es va dirigir al públic i li va agrair la seva assistència. Tot seguit, va exposar els seus criteris, principis i doctrina de la cultura de la pau. Posteriorment, el grup de teatre de Sant Llorenç Savall va oferir una bella interpretació del musical Gospel. (C.C.)

Unes escultures que es deixen tocar

BARCELONA.—Fins al 15 d'octubre la galeria d'art Iris (c/ Enric Granados, 17 - Barcelona) ha acollit una exposició preparada perquè els cecs puguin llegir en Braille el títol i els tríptics de la mostra i tocar les escultures exposades de l'artista Ramon Massana. «La meua infància l'he passada jugant a la vora del riu Segre amb les seves pedres polides —escultures esculpides pel frec de l'aigua. És potser per això que les meves últimes obres són pedres de riu amb les quals vull expressar algunes idees», afirma Massana. (C.C.)

Verdaguer, un il·lustre gogista

Jacint Verdaguer pot ser comptat entre els gogistes del segle XIX per tres fets: era col·leccionista de goigs, en va escriure de nous i va redactar una prosa sobre l'origen dels goigs. No sabem el valor que devia tenir la col·lecció de goigs verdagueriana perquè a la seva mort es va dispersar, però la correspon-

dència de Verdaguer testimonia l'existència d'aquesta col·lecció. Pel que fa a la prosa que va redactar sobre els goigs, va ser inclosa a *Excursions i viatges*, el primer llibre de viatges modern en català, i en ella evoca l'origen popular dels goigs a la Mare de Déu del Mont.

Però la contribució més important de Verdaguer al món dels goigs es deu a la seva tasca com a poeta: Verdaguer va escriure nou goigs religiosos ajustats a les característiques del gènere: cinc de dedicats a la Mare de Déu (sota les advocacions de Gràcia, Montserrat, Mercè, Ripoll i Cor de Maria) i quatre a sants i beats (Pere Claver, Romeu de Llúvia, Miquel dels Sants i Diego de Cádiz).

D'aquests goigs en podem destacar tres. Els *Goigs a Nostra Senyora de Montserrat* van ser estrenats el 1880, l'any del suposat mil·lenari de la troballa de la imatge. Han assolit un gran nombre d'edicions i han estat musicats per diversos compositors, entre ells Francesc de P. Baldelló i Ireneu Segarra. Els *Goigs a la Mare de Déu de la Mercè* van ser musicats per Lluís Millet i van assolir també una gran popularitat. Els de Ripoll, encarregats per Morgades en el marc de la recuperació del gran cenobi català, han estat objecte recentment d'una minuciosa recerca de Joan Roig i Montserrat, publicada per Gogistes Tarragonins. Verdaguer va recollir tots els seus goigs, exceptuant els dedicats a la Mare de Déu de la Mercè, en diversos reculls poètics: *Càntics*, *Montserrat*, *Sant Francesc*, *Veus del Bon Pastor*, *Aires del Montseny*...

A més d'aquests goigs, Verdaguer en va escriure uns de profans dedicats a «sant Taló» i va deixar sis esborranys de goigs inacabats, d'escàs interès literari. Caldria afegir, encara, que Verdaguer va escriure un gran nombre de cants dedicats a la Mare de Déu i als sants acompanyant-se a altres

formes de poesia religiosa: cobles, càntics, himnes, idil·lis...

Per tal d'aprofundir en aquest vessant de l'obra de Verdaguer, l'associació Amics dels Goigs i el Museu-Casa Verdaguer de Vil·la Joana han organitzat un cicle de conferències sobre «Verdaguer i els goigs».

Les cinc primeres sessions tenen lloc a la seu d'Amics dels Goigs, dimecres o dimarts, a les 19.30; les tres darreres tindran lloc a Vil·la Joana els dissabtes a les 11.00.

La inauguració del cicle, el 9 d'octubre, va consistir en una conferència de Narcís Garolera sobre *Verdaguer, excursionista i folklorista*. Seguiran les sessions següents: *L'afecció de Verdaguer per la poesia po-*

pular, per Jaume Ayats (16 d'octubre); *La conflictiva religiositat de Verdaguer*, per Josefina Roma (23 d'octubre); *Verdaguer i els gogistes del segle XIX*, per Joan Campabadal (30 d'octubre); *Verdaguer, un poeta al servei de l'Església*, per Ignasi Moreta (5 de novembre); *El cicle montserratí*, per Ramon Millet (16 de novembre); *Els goigs verdaguerians*, per August Bover (23 de novembre); i *Les edicions de goigs verdaguerians*, per Joan Roig i Montserrat (30 de novembre). Les tres darreres sessions, en dissabte i a Vil·la Joana, inclouran una visita guiada al museu a càrrec de la seva directora, Mari-Cruz Martín (dia 16); un recital poètic dirigit per August Bover (dia 23) i un concert de goigs i altres cants de Verdaguer a càrrec de la Schola Cantorum de Barcelona, que dirigeix Joan M. Aragonès (dia 30). Per a més informació: Amics dels Goigs, c/ Ortigosa, 14, 1r 4a - Barcelona, tel. 932 680 573.

Ignasi Moreta

Membre d'Amics dels Goigs

Jacint Verdaguer.

Any Gaudí

On va viure Gaudí

25 Mediterrani

Gaudí va ser un home mediterrani. Necessitava veure el mar sovint i molts diumenges anava a l'escullera. Criat a Reus i a Riudoms, els seus ulls blaus sempre copsaren la llum mediterrània, d'inclinació mitjana, com la més apropiada per a l'art. «La nostra força i superioritat plàstica —deia— és l'equilibri del sentiment i la lògica.»

Així és com es va manifestar la seva religiositat. Equilibrada entre el sentiment i la raó, amb una profunda pietat personal, que a vegades semblava d'infant per la seva puresa innocent, servida per una intel·ligència exquisida i poderosa, que coneix a fons la Sagrada Escriptura, la tradició i la doctrina de l'Església i fa de Gaudí un importantíssim teòleg catòlic, sobretot en el seu àmbit específic: la litúrgia, la manera de celebrar les cerimònies religioses.

Josep M. Tarragona
(www.e-cristians.net/gaudi)

Baldaquí de la catedral de Mallorca, restaurada per Gaudí.

LA PREGUNTA DE LA SETMANA

Amb quin altre nom és conegut el temple expiatori de la Sagrada Família?

- Envieu les respostes a Catalunya Cristiana. Concurs Antoni Gaudí. C/ Comtes de Bell-lloc, 67, 41 - 08014 Barcelona; o per correu electrònic (redaccio@catcrist.com), indicant Concurs Gaudí.
- Cal que indiqueu el vostre nom i cognoms, adreça i telèfon.

Casa Graupera Mestres Neulers des de 1895 a Mataró
Les autèntiques Neules Graupera són d'Enric Graupera
Tres segles d'experiència ens avalen.

c/ Sant Simó, 5 cant. Fossar Xic (Mataró) Tel: 937 550 222 - Fax 937 550 326
a/e: info@casagraupera.com web: www.casagraupera.com

Horari: de dilluns a dissabte de 10 h a 14 h i de 17 h a 20.30 h (desembre tots els dies).

Les millors neules de tot Catalunya les de Casa Graupera. És clar!!!
Tasti les primeres neules en «pot de vidre» de disseny.
Així com els assortits en capsa, record de Mataró. Torrons i polvorons com els d'abans, xocolates de disseny de fabricació pròpia i amb ingredients naturals.
Aquest Nadal demani Neules de «Qualitat Alimentària»

Servei a Domicili

II Trobada de Cors Parroquials de la Catalunya Central

■ Igualada serà la ciutat que acollirà aquest acte, que tindrà lloc el 20 d'octubre

IGUALADA.— El proper 20 d'octubre Igualada serà la seu de la II Trobada de Cors Parroquials de la Catalunya Central, en un acte organitzat pel Cor Parroquial de la basílica de Santa Maria d'Igualada.

En aquesta jornada hi prendran part les corals següents: Cor Parroquial de Bagà, Coral Sant Esteve de Balsareny, Cor Parroquial de Santa Maria d'Igualada, Schola Cantorum d'Igualada, Cor Parroquial de Moià, Cor Parroquial de Monistrol de Montserrat, Coral Mare de Déu del Portal dels Prats de Rei, Capella de Música de Sant Feliu de Sabadell i Coral de Sant Martí de Sesgueioles.

El programa previst és el següent: a tres quarts d'onze del matí, recepció de les corals participants a la basílica arxiprestal de Santa Maria. Tot seguit, salutació i benvinguda per Mn. Salvador Mundó i Roviró, rector de la parròquia de Santa Maria d'Igualada i arxiprest de l'Anoia-Segarra. A un quart de

dotze del migdia tindrà lloc una recepció municipal a l'Ajuntament d'Igualada.

A dos quarts d'una del migdia, assistència i participació en els cants de la missa dominical a la basílica de Santa Maria, que serà presidida per Mn. Joan Torra i Bitllet, vicari episcopal. L'organista serà Lluís Victori i Boladeras i el monitor dels cants, Antoni M. Prat i Tort.

A les dues del migdia es farà un dinar a l'hotel Canaletas. A les cinc de la tarda, al Teatre Municipal l'Ateneu, s'assajaran les cançons de conjunt. Una hora més tard, hi haurà un concert de germanor a l'esmentat teatre. L'entrada és lliure. La jornada s'acabarà a les nou del vespre amb el *Cant dels adéus*. (C.C.)

Campanar de la basílica de Santa Maria d'Igualada.

Una òpera que reflexiona sobre la lleialtat

BARCELONA.— Els dies 19, 23, 27 i 31 d'octubre i 4, 6, 8, 10 i 12 de novembre tindrà lloc al Gran Teatre del Liceu la representació de l'òpera *Ariadne auf Naxos*. És una òpera d'un pròleg i un acte, amb música de Richard Strauss i llibret d'Hugo von Hofmannsthal, basat en la *comédie-ballet* de Molière *Le bourgeois gentilhomme* (1670). Reuneix dues estètiques: la de l'òpera bufeta i la de l'òpera seriosa. La contraposició entre dues dones —la riallera Zerbinetta i l'artificiosament noble Ariadne— resumeix l'essència de l'obra. La versió definitiva es va estrenar el 1916 a la Hofoper de Viena. Darrere d'aquests personatges es planteja un senzill i a la vegada terrible problema vital: el de la lleialtat a un mateix.

Tres quarts d'hora abans de l'espectacle, s'ofereix al Foyer una sessió informativa sobre l'òpera, de lliure accés per als assistents. Organitzada per Amics del Liceu, el proper 18 d'octubre, a les 19.30, a la Sala de l'Orquestra del Gran Teatre Liceu, tindrà lloc una conferència sobre *Ariadne auf Naxos*, a càrrec de Jordi Llovet, catedràtic de Teoria de la Literatura de la Universitat de Barcelona.

Alfons Miralles

Nova edició del Cicle Internacional de Música Orgues de Ponent

LLEIDA.— El Cicle Internacional de Música Orgues de Ponent s'ha convertit en un dels certàmens musicals més importants dels que se celebren arreu de Catalunya. El que en un principi va començar com una iniciativa engrescadora de l'Associació Amics de l'Orgue de les Comarques de Lleida, amb els anys i l'estreta col·laboració de la Diputació de Lleida, l'Institut d'Estudis Ilerdencs, la Generalitat de Catalunya i diversos ajuntaments del territori, s'ha convertit en el màxim exponent del panorama organístic del nostre país.

En la seva quarta edició, Orgues de Ponent 2002 es compon de deu concerts, amb organistes de primer ordre, procedents de Suïssa, Itàlia, Euskadi i dels Països Catalans. A més del seu elevat valor musical, aquesta iniciativa pretén atansar

la societat lleidatana a una riquesa patrimonial poc coneguda i recuperar, en la mesura de les seves possibilitats, una tradició musical i organística mil·lenària, latent a Catalunya des de la seva alba.

Amb la voluntat d'oferir un programa de concerts cada cop més ampli i heterogeni, el cicle d'enguany presenta com a novetats remarcables la incorporació d'instrumentistes pertanyents a diverses formacions musicals de les comarques de Lleida (Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida, Orquestra de Cambra de Cervera, Cor del Conservatori Professional i Municipal de Música de Lleida, etc.) i s'aproxima, així, a la nova realitat musical de les nostres comarques.

Ramon Estany

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Sant Bartomeu, patró dels carnisers

Dins de la sèrie filatèlica que Càritas de Luxemburg va dedicar el 1963 als patrons de diferents confraries, destaquem avui el de sant Bartomeu. Patró dels carnisers, el seu escut mostra el crani d'un bou i, al damunt, una corona aguantada per dos lleons. En el centre podem observar la figura del sant.

El vertader nom de Bartomeu era Natanael. Va agradar a Jesús pel seu caràcter alegre. Sant Joan ha esbossat el seu primer encontre amb el Mestre. D'aleshores ençà, no se sap res més d'aquest apòstol. Va ser crucificat o decapitat després

d'haver evangelitzat Armènia, Mesopotàmia i Aràbia. Com que, potser, va ser escorxat viu, assaonadors i carnisers l'han fet patró seu. En altres contrades els carnisers tenen com a patró sant Antoni, sant Lluc i sant Maties. La festivitat de sant Bartomeu se celebra el 24 d'agost.

LES RECEPTES DE

JOAN
Villaró

Un calidoscopi culinari

No hi ha res més encertat que comparar la preparació d'una amanida amb el moment que un pintor comença a barrejar els colors per fer una de les seves teles. Si els tons i matisos possibles resulten «inacabables», passa el mateix amb els ingredients d'aquest meravellós i infinitament creatiu calidoscopi culinari.

L'amanida, per definició, és una suma d'hortalisses i de verdures crues —a vegades també cuites—, que es pot acompanyar amb salses fredes o tèbies. Per tant, la creació és il·limitada. Es poden fer veritables obres d'art culinari: «Digueu-me un producte diferent cadascú de vosaltres, amics alumnes, el primer que se us acudeixi.» Els més de 30 alumnes que tenia en aquella classe de la meua escola de cuina van fer, entre tots, canviant i combinant els colors, una veritable amanida democràtica. En comptes d'un vot, un ingredient.

ESCOLA DE CUINA JOAN VILLARÓ

c/ Emili Boté, 5, local 2 - 08400 Granollers

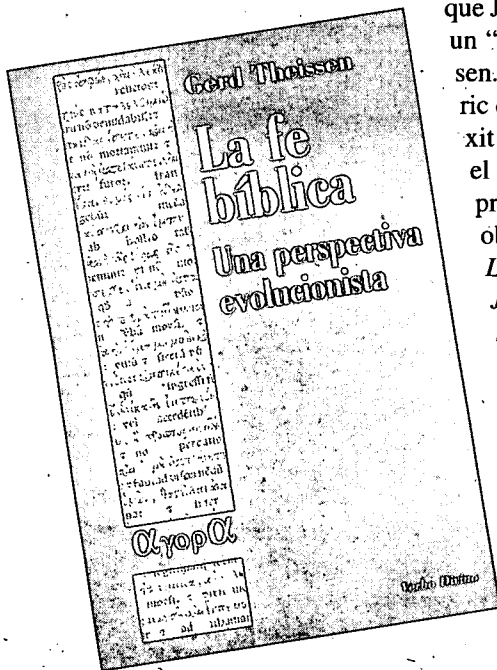
Tots els interessats a adquirir el seu llibre *Aprèn amb mi* truqueu al tel. 938 793 402.

LLIBRES

Lectura integral de la Bíblia

Aquest llibre aplica a la fe bíblica els esquemes de la teoria de l'evolució, tot i que l'autor, Gerd Theissen, un dels exegetes i teòrics de la Bíblia, i en especial del Nou Testament, més significatius de l'actualitat, és conscient de les seves connotacions negatives. No és tan ingenu com per associar l'evolució amb l'optimisme sobre el progrés; aquest ha portat la humanitat a un punt en el qual podria destruir el món. Tampoc no ignora la diferència entre evolució biològica i història humana. La distinció entre evolució biològica i cultural és crucial en el seu argument. «La intuïció bàsica d'aquest llibre la vaig tenir quan em preparava per fer un curs sobre cristologia. Aleshores vaig haver de pensar en la manera de transmetre als meus alumnes el fet

que Jesús era per a mi alguna cosa més que un "home ordinari", afirma Gerd Theissen. Mitjançant un enfocament sociohistòric dels textos bíblics, reconstrueix el teixit social, cultural, econòmic i polític en el qual van sorgir la figura de Jesús i les primeres comunitats cristianes. Altres obres seves són: *La sombra del Galileo*. *Las investigaciones históricas sobre Jesús* (1999) i *El Jesús histórico: manual* (2000). *La fe bíblica* captivarà no tan sols els interessats en la relació entre religió i ciència, sinó qualsevol que tingui alguna curiositat sobre les qüestions religioses. (C.C.)

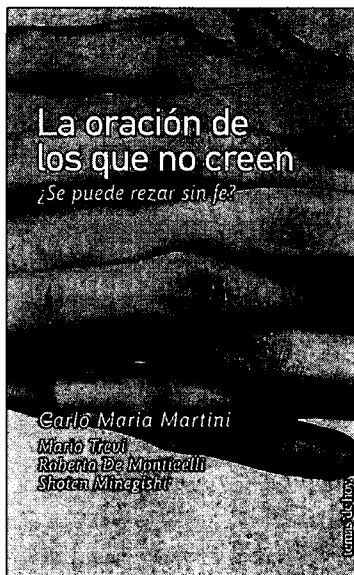

Gerd Theissen, *La fe bíblica. Una perspectiva evolucionista*. Editorial Verbo Divino, Col·lecció Àgora, Estella 2002, 267 pàg.

La pregària, necessitat de transcendència

Després de l'èxit aconseguit amb l'obra *¿En qué creen los que no creen?*, en la qual el teòleg i jesuïta Carlo Maria Martini i l'escriptor i semiòleg Umberto Eco dialoguen sobre l'ètica i els seus fonaments al final del mil·lenni, el qui va ser arquebisbe de Milà

ha reunit tres figures de ben diversa condició —un psicoanalista, una professora de Filosofia i poetessa, i un monjo budista— per parlar de la pregària com a possible nexa d'unió entre laics i creients, com a expressió d'una necessitat de transcendència comuna. Es pot pregar sense fe? La poesia és pregària? O ho és la meditació, com a forma de sentir-se unit a la totalitat? Els testimonis personals de Mario Trevi, Roberta de Monticelli i Shoten Minegishi, així com les seves reflexions profundes, donen resposta a aquestes i moltes altres preguntes. I la voluntat conciliadora de Mons. Martini, oberta sempre a la comprensió de les diferències, teixeix un mosaic suggeridor per a tots els lectors, els que creuen i els que no creuen. (C.C.)

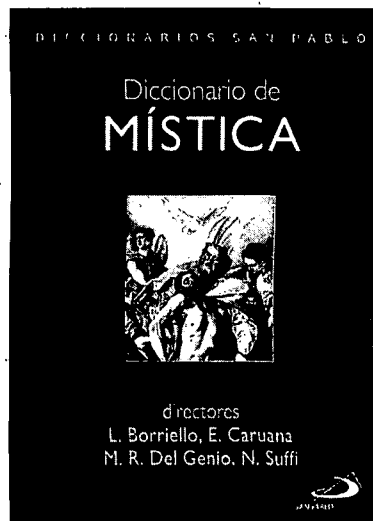

AA.DD., *La oración de los que no creen. ¿Se puede rezar sin fe?* Editorial Temas de Hoy, Madrid 2002, 142 pàg.

Estudi de l'experiència mística

La mística cristiana en sentit estricte és, per naturalesa, realització del misteri de Crist en l'home i requereix l'exercici de diferents virtuts teològals, a més de l'obra de l'Esperit Sant dins de la mediació de l'Església. Aquest diccionari intenta oferir un cos doctrinal d'acord amb la tradició de l'Església i, al mateix temps, l'experiència dels místics que s'han obert a l'acció de l'Esperit en tots els temps (d'Abraham a Edith Stein), arreu (des del desert, com sant Antoni Abat, fins a la contemplació pels carrers de Madelaine Delbrêl), en totes les edats (de la infància, amb Antonietta Meo, a l'edat madura de sant Alfons Maria de Liguori). Tots ells han demostrat que la vida mística és la vocació fonamental de l'ésser humà i que s'ha de concretar en el que és quotidià de diferents formes, però actuant sempre oberts a l'Esperit Sant. Amb aquesta obra s'intenta aclarir el problema de la mística avui, centrant l'atenció sobretot en la mística cristiana, però incloent-hi també algunes dades de la mística d'altres religions. (C.C.)

AA.DD., *Diccionario de Mística*, Editorial San Pablo, Col·lecció Diccionarios San Pablo, Madrid 2002, 1.785 pàg.

Edició innovadora dels Apòcrifs

Esgotada des de fa uns quants anys l'edició original d'aquest tercer volum dels Apòcrifs de l'Antic Testament, Edicions Cristiandad va decidir al seu dia tornar-la a posar a disposició dels seus lectors. L'èxit aconseguit per aquella primera edició quedava ratificat per l'interès creixent que aquest gènere d'escrits ha vingut suscitant en les últimes dècades. Semblava evident que els destina-

taris de la sèrie *Apòcrifos* havien de comptar amb el conjunt íntegre dels títols que la componen. Animada per aquest propòsit, aquesta editorial va encomanar una nova edició al professor Antonio Piñero Sáenz, especialista en els escrits de l'època, col·laborador ben proper del professor Alejandro Díez Macho en la preparació de l'edició primitiva. L'obra s'estructura en set apartats: els salms de Salomó, les odes de Salomó, la pregària de Manassè, el llibre quart dels Macabeus, el llibre arameu d'Ahicar, Josep i Asenet, i els Oracles sibil·lins. Tots ells es divideixen en introducció i textos. (C.C.)

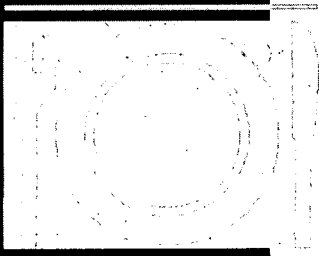
Alejandro Díez Macho i Antonio Piñero Sáenz, *Apòcrifos del Antiguo Testamento. Tomo III*. Edicions Cristiandad, Madrid 2002, 612 pàg.

Ous durs verds

INGREDIENTS:

ous
maionesa
espinacs
pernil cuit

PREPARACIÓ:

Primer de tot coueu els ous. Quan ja estiguin cuits, refresqueu-los amb aigua freda i peleu-los. Després tal·leu-los per la meitat.

Bulliu els espinacs, escorreu-los bé i reserveu-los. Tot seguit, prepareu una maionesa ben espessa. Quan estigui ben lligada, barregeu-hi els espinacs.

Cobriu els ous durs amb la maionesa de color verd i esquitxeu-los amb trossets de pernil cuit.

El llibre de la setmana

La Xina: adolorida, tràgica joventut

La jove escriptora xinesa Shan Sa recorda, amb angoixa i rebel·lió els dies viscuts a la seva pàtria, durant l'imperi de Mao. Va tenir l'experiència dolorosa i tràgica de la «revolució cultural», i ens la comunica en els escrits que publica en el seu exili francès.

Les seves pàgines no són divagacions més o menys romàntiques, sinó que s'hi planteja el que va poder ser la frustració d'una joventut, a la qual es negava qualsevol possibilitat d'il·lusió.

Com en la seva novel·la anterior, *La Puerta de la Paz celeste*, els protagonistes de *La jugadora de go*, són dos joves, gairebé adolescents, que veuen les seves vides marcades pels absurds de la ideologia, i la irracionalitat de les exigències de la guerra. En tots dos casos, es tracta de la crònica d'amors impossibles, sorgits d'una atracció misteriosa i inexplicable entre dos éssers, en situacions humanes irreconciliables, que els situen a la frontera de la desesperació i de la mort.

Shan Sa no és una promesa que irromp en el món literari francès, seguint la tradició de tants escriptors estrangers que s'acullen a aquesta llengua. Va poder obtenir la beca Goncourt el 1997 com a autora de primera novel·la. Avui, amb *La jugadora de go*, se situa en un pla de maduresa

Shan SA,
La jugadora de go.
Ed. del Bronce, Barcelona 2002, 274 pàg.

important, en descriure amb sobrietat, i estil molt personal, el procés d'aproximació d'un oficial de l'exèrcit d'ocupació japonès, i una jove xinesa rebel i independentista. I la baula que unirà aquestes dues vides, que creixen i es desenvolupen paral·leles en la narració de Shan Sa, és un senzill tauler de go.

El coneixement del cor femení, i el descobriment del seu cos, continuen paral·lelament a aquest atractiu insospitat, que conduirà a la passió i a la mort.

Shan Sa ha conegut la rebel·lió de la joventut davant de la irracionalitat de la revolució cultural, i ha hagut de viure les ferides d'una guerra entre els pobles xinès i japonès, tan propers i tan llunyans al mateix temps. I en un procés gradual, i ben dosificat en breus capítols paral·lels, ens descobreix la teranyina que es teixeix entre aquestes dues vides fins a conduir-les a l'horror final.

És l'eterna història dels amants que es troben abocats al vertigen de l'autodes-

trucció, quan descobreixen la veritat de les seves identitats i dels seus sentiments més profunds. I no hi ha cap concessió al sentimentalisme fàcil, sinó la cruesa de situacions irreversibles, que fan impossible la que hauria de ser més assequible a la condició humana: l'amor.

La jugadora de go és una narració excel·lent, que ens situa en l'epicentre del terratrèmol, que fa trontollar els fràgils edificis de la ciutat dels homes i les dones de tots els temps i d'arreu, quan en les seves vides sorgeix el conflicte entre l'ànima de llibertat i de ser, i les barreres que construeix, implacable, la pròpia història dels pobles. Són gairebé lloc comú a totes les literatures, perquè ho han estat en totes les cròniques humanes, per molt petites i ignorades que siguin. Des de Romeu i Julieta, a Juan de Mancilla

i Isabel Segura —els amants de Terol— tots ocupen sempre un lloc a la pàgina negra dels amors impossibles.

Com els protagonistes de *La jugadora de go*.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Lliurament de premis del Dia de la Sardana 2002

Tal com va esdevenir l'any passat, aquest mes d'octubre la basílica de Santa Maria del Pi de Barcelona tornarà a ser l'escenari de l'acte de lliurament dels premis del Dia de la Sardana, instituïts per l'Obra del Ballet Popular. Concretament, el dia 18 d'octubre, a les vuit del vespre, se celebra aquest acte que enllaça amb la festa de proclamació de Ciutat Pubilla, ja que és el moment en el qual l'Obra del Ballet Popular dona a conèixer la identitat dels guardonats. Cal recordar que el mes d'abril del 2002, al Vendrell, es van proclamar els guanyadors d'aquestes distincions del Dia de la Sardana.

Enguany, la Medalla al Mèrit Sardanista, concedida a Frederic Soler i Cardona, per la seva dilatada activitat al servei de la sardana no podrà ser recollida pel guardonat ja que va morir el 25 de juny passat. Frederic Soler havia estat un gran activista cultural, havia portat a terme accions de dinamització i de coordinació, entre les quals cal recordar les darreres edicions de la Caravana *La Flama de la Sardana* que anualment precedien la proclamació de Ciutat Pubilla.

Jordi León i Carme Rusalleda rebran, en l'acte del 18 d'octubre, a la basílica del

Pi, les Medalles al Mèrit Musical i al Mèrit Cívic, de les quals s'han fet mereixedors, respectivament, per l'activitat com a instrumentista, compositor, director i pedagog, el primer; i pel suport reiterat i incondicional a la sardana de la prestigiosa professional de la restauració. D'altra banda, Albert Sans, a títol individual, i l'Agrupament d'Esbarts Dansaires, a títol col·lectiu, rebran la Medalla al Mèrit a la Dansa Popular Catalana.

Al costat d'aquests màxims guardons, l'Obra del Ballet Popular també lliurarà una trentena de distincions a persones i entitats que han destacat en diferents aspectes de l'àmbit sardanista com la continuïtat, la dedicació, la divulgació pedagògica, la difusió a través dels mitjans de comunicació, el suport de la iniciativa privada, l'edició d'estudis sardanistes i la producció discogràfica.

La cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona posarà el contrapunt musical a aquest acte que anualment organitza l'Obra del Ballet Popular de lliurament dels premis i distincions a persones i entitats que han destacat en el foment i promoció de la sardana. (C.C.)

Amics de Catalunya Cristiana

Amics, subscriptors,
lectors i pelegrins de

CATALUNYA CRISTIANA

TROBADA EXTRAORDINÀRIA
A MONTSERRAT

Presidit pel bisbe Joan Carrera, auxiliar de Barcelona

amb motiu dels
20 anys de pelegrinatges

dissabte, 9 de novembre

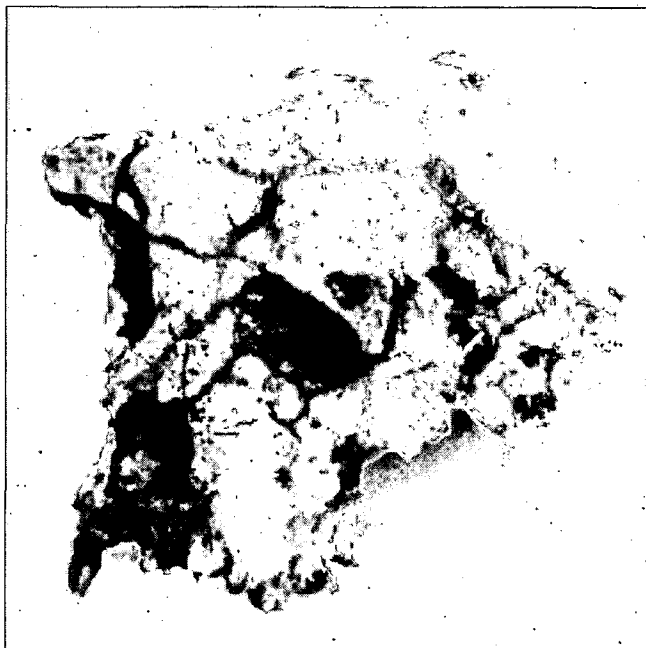
Reserva de places d'autocar - tiquets per al dinar de germanor

Amics de Catalunya Cristiana (abans del 28 d'octubre)

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona; Tel. 934 092 700 - Fax 934 092 701

Un nou avantpassat de l'espècie humana?

Molt sovint ens trobem amb noves troballes de fòssils que fan revisar l'arbre filogenètic humà. I a cada nova descoberta es planteja un nou retoc de l'esquema establert fins aquell moment. La revista *Nature* en un número del juliol passat publica la notícia de la troballa, per part d'un equip francès sota el lideratge de Michel Brunet, d'un altre fòssil africà que fa modificar-lo. Es tracta d'un crani amb alguns fragments de mandíbules, trobats a la regió de Koro-Toro (Txad). Li ha estat posat de nom científic *Sahelanthropus tchadensis* i com a denominació vulgar Toumai, que en la llengua local vol dir «esperança de vida». Sembla que ha de considerar-se un avantpassat del llinatge humà per les característiques de dents molt semblants a les nostres i protuberàncies superciliars molt marcades, típiques de la família dels homínids. La seva antiguitat és de 6-7 milions d'anys. Seria una de les primeres espècies de la línia homínida separada de la dels ximpanzés ara fa 10-15 milions d'anys. Probablement ja era bípede, però no es pot assegurar. Tenia una capacitat craniana petita, d'uns 320-380 cm³ (l'home actual la té de 1.400), però també era de mida corporal no gaire gran, com la d'un ximpanzé actual.

conclusions que vulguin ser definitives. No neguem la importància de la troballa, però ens cal esperar que més fòssils vagin clarificant el camí del procés evolutiu que culminà (per voler de Déu) en l'espècie dotada d'ànima espiritual.

Què hi podem dir, nosaltres? Serà un rebesavi nostre? No és el primer fòssil que, sent anterior als australopitecs típics, és considerat avantpassat de la nostra espècie. Ja es va dir que ho havia de ser l'*Australopithecus afarensis*, descobert el 1974 (de 3,1 milions d'anys, el 1990 es digué el mateix d'un altre fòssil, l'*Australopithecus anamensis* (també de 3,1 milions d'anys), el 1994 s'afirmà això de l'*Ardipithecus ramidus* (de 4,5 milions d'anys), i el 2001 algú considerà que era més bon candidat l'*Orrorin tugenensis* (de 6 milions d'anys) i al mateix any d'altres s'inclinaren pel *Kenyanthropus platyops* (de 3,5 milions d'anys). Aquest d'ara és més antic, però no es veu clar que fos el progenitor de cap d'ells.

A *Nature* Bernard Wood diu que és un fòssil «que pot canviar radicalment la forma com tractem de reconstruir l'arbre» de la filogenia humana. I nosaltres hi afegirem: una cosa semblant es va dir quan es desenterraren els altres.

Creiem que cal tenir prudència abans de treure conclusions que vulguin ser definitives. No neguem la importància de la troballa, però ens cal esperar que més fòssils vagin clarificant el camí del procés evolutiu que culminà (per voler de Déu) en l'espècie dotada d'ànima espiritual.

Aktualitats científiques

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Teories evolucionistes i ciència de l'evolució

En el llibre sobre l'origen de les espècies del 1859 Darwin no deia res de l'origen de l'espècie humana. Només hi feia una petita insinuació cap al final de l'últim capítol, que hi deia, com a conseqüència de tot el que havia explicat de la selecció natural entre animals: «Es farà (s'entén, amb tot el que he exposat) molta llum sobre l'origen de l'home i la seva història.» No hi afegeix res més i el llibre acaba dient: «Hi ha grandesa i esclat en la idea que la vida, amb les diverses energies i facultats que té, fos originalment alenada pel Creador en comptades formes, o potser en una de sola; i que, mentre el nostre planeta ha anat girant segons les lleis de la gravitació des d'aquell començ tan simple, s'hagin desenvolupat i evolucionin interminablement formes in comptables de vida de les més belles i meravelloses que pugui concebre la fantasia.» Aquesta al·lusió al Creador no va ser suficient per evitar la indignació que la frase anterior provocà en molts creients, principalment en els jerarques de l'Església anglicana. Però també va ser la que més aplaudiments li va fer guanyar de part dels materialistes, alguns dels quals s'havien fet amics seus. I van ser aquests amics els que l'incitaren a escriure alguna cosa més sobre el tema. Darwin s'hi resistia. Però davant de la insistència i potser també perquè la seva mentalitat anava canviant i davant l'èxit del primer llibre ja havia perdut la por, o la timidesa, d'expressar el que pensava, es va decidir. El llibre sobre l'home va sortir de la impremta el 1871, dotze anys més tard que l'*Origen de les espècies*:

«The descent of Man and Selection in relation to Sex»

Així el va titular. O sigui «La descendència de l'home i la selecció en relació amb el sexe». Hi exposa que l'home, com

12 L'origen de l'espècie humana segons Darwin

a animal que és, prové també, com tots els animals actuals, d'un animal anterior del mateix grup biològic que el goril·la i el ximpanzé, el grup anomenat dels primats. El llibre té dues parts gairebé independents l'una de l'altra, perquè dona una gran importància a la selecció sexual que li ocupa més de la meitat de l'exposició. S'ha de reconèixer que des del punt de vista del rigor científic aquesta altra obra de Darwin és molt inferior a la primera.

Hi explica que la relació de parentiu que hi ha d'haver entre l'home i els altres animals és demostrat fonamentalment amb tres raons: per l'homologia dels òrgans humans amb els dels animals mamífers, cosa ben evident i sabuda, per les semblances entre el desenvolupament embrionari de l'home i el de la resta de vertebrats, i per l'existència d'estructures rudimentàries en l'esser humà que apareixen com a vestigis d'altres que es troben funcionals en certs animals. Tot això, diu, mostra que l'home està emparentat amb els primats principalment, però també amb els mamífers en general i, en grau menor, amb tots els vertebrats. I que tots ells han de provenir d'un tronc comú. No posa cap argument paleontològic, però és que no el pot posar. En aquest moment encara no s'ha descobert cap fòssil que faci referència a una possible evolució d'un primate primitiu fins a l'home.

Després Darwin passa a l'aspecte psicològic. I aquí sí que hem de dir que Darwin fa servir uns arguments de poc valor i dona unes explicacions que no convencen

gaire. Diu que també hi ha d'haver hagut una transició gradual entre l'animal i l'home pel que fa a les qualitats intel·lectuals i morals. I partint d'aquest pressupòsit vol trobar una explicació basada en la selecció natural que doni raó de l'aparició de les facultats mentals humanes. Afirmar sense més que: «No hi ha diferència fonamental entre l'home i els mamífers superiors quant a les facultats mentals», i si bé reconeix que entre els simis actuals més ben organitzats i la ment del salvatge més primitiu hi ha encara una diferència molt gran, aquesta diferència, diu, és només de grau perquè «existeix un abisme encara més gran entre el poder mental de qualsevol dels peixos inferiors, com la lamprea, i els simis antropomorfs» i, ve a dir, si és gradual la diferència mental des d'una lamprea a un goril·la, també ho ha de ser la que hi ha entre el goril·la i l'home. I en coherència amb aquesta idea s'esforça a cercar fenòmens humans de tipus cultural o moral que es puguin considerar com la continuació o expansió de costums que ja es troben en els animals superiors.

A la segona part del llibre parteix del principi que les femelles seleccionen els mascles que troben més atractius i, també, que són els més forts, en la competició per una femella, els que tenen èxit. Això, diu, es veu en tots els grups d'animals, tant en els artròpodes com en els vertebrats. I ho mostra amb una gran multitud d'exemples. En conseqüència els mascles «mills», o sigui els de característiques sexuals secundàries de més qualitat, seran els que tindran més descendència. Així,

amb el pas del temps es faria una selecció que portaria a un canvi en l'espècie cap a una forma més «perfecta», fins i tot en intel·ligència. Aquesta selecció deguda al sexe seria també, segons Darwin, la que explicaria no tan sols la diferència entre els dos sexes (l'home és més fort, més corpulent, que la dona) sinó també la diversitat de races.

Què hi diu la ciència actual

Hem de dir, abans que tot, que quan se cita Darwin poques vegades la cita és d'aquest llibre. No té el mèrit del primer que posava les bases d'un evolucionisme força racional. Aquest conté moltes inexactituds i proposicions no demostrades. Els arguments que posa per demostrar que la ment humana només difereix en grau de la d'un animal no són de valor. Els camps de la psicologia i de l'ètica són molt més complicats que el de la pura biologia. No es pot extrapolar sense més un fet biològic a un ordre que no és el seu. I pel que fa a la segona part, la importància tan gran que dona Darwin a la selecció en relació amb el sexe ja no hi ha cap biòleg que l'admeti. L'abast d'una selecció d'aquest tipus és molt limitat en la majoria dels casos.

El mateix estil de Darwin ja ha variat. Es veu com el seu pensament va evolucionant. De ser un creient sincer a la seva joventut, temorós de dir res que pugui anar contra la religió, ha passat a elaborar una doctrina que l'allunya de la fe cristiana, almenys de la que l'Església d'Anglaterra li ha transmès, primer ho feia amb uns arguments tímids, ara ja ho fa amb afirmacions que no pot demostrar del tot i que els jerarques eclesíastics consideren irreligioses. Deu ser, doncs, que Darwin ha perdut del tot la fe en Déu? Heus aquí un interrogant que es mereix ser tractat amb més extensió. Hi dedicarem el capítol següent.

TAC

Novetats cinematogràfiques

Qualificacions: * Dolenta ** Regular *** Bona **** Molt bona

O.T. la pel·lícula **

Directors: Jaume Balagueró i Paco Plaza.
Intèrprets: els setze concursants d'*Operación triunfo*.
Documental-Musical. Espanya, color, 2002, 95 minuts.
Públic: Joves.

«Oblida tot el que has vist.» Això deia un dels eslògans que Filmax, TVE i l'Acadèmia d'Artistes han emprat com a principal reclam per atreure l'audiència televisiva del ja famós, històric i comentat concurs. Es tractava d'oferir una cosa diferent del que les càmeres havien mostrat fins ara: els nervis, els neguits, les pors i altres actituds i sentiments, conseqüència de la pressió de la fama i dels seus espeternecs més funestos.

Això no obstant, el resultat decebrà —tot i l'amplitud estilística que permet el gènere— a qui esperi un documental en tota regla. I és que els dos directors (el brillant Balagueró, d'*Els sense nom* i del recent *Darkness*; i el debutant Paco Plaza), potser limitats per les entitats coproductores del film, obren l'objectiu d'una manera lleugera. S'hi albira

David Bustamante, davant dels fans.

aquest cantó fosc de la fama, però el producte no deixa de mostrar un 80% de més del mateix. Això sí, amb una fotografia, un muntatge i un so brillants. Sens dubte, amb els anys, serà molt interessant donar un cop d'ull a la pel·lícula i a on i com estan cadascun d'aquests nois. Per ara, la seva estrena a 303 sales d'arreu de l'Estat —el mateix nombre que *K-19* de Harrison Ford— i el tercer lloc en taquilla la primera set-

mana demostren la magnitud del fenomen.

Humor: 1 i 1/2; acció: 1; violència: 0; sexe: 0; llenguatge: col·loquial (qualificacions de 0 a 3).

Estrena en vídeo

La bella y la bestia ****

Direcció: Gary Trousdale i Kirk Wise.
Guió: Linda Woolverton i Roger Allers. / Animació Disney.
Fantasia, EUA, color, 1991-versió IMAX 2002. 88 minuts.
Tots els públics.

«La Bella i la Bestia», tot un clàssic.

Un encanteri obre aquesta història, en què un cruel príncep és convertit en una horrible bestia. Per trencar l'encanteri, la Bestia s'haurà de guanyar l'amor d'una bonica dama amant dels llibres, Bella, abans que no caigui l'últim petal d'una rosa encantada.

Es tracta d'una nova versió d'aquest clàssic Disney, ara restaurada i digitalment remasteritzada, juntament amb una nova seqüència musical. Aquesta escena, de sis minuts, es titula *Humano otra vez*, i ha trigat dos anys a veure la llum. Tot el film és un prodigi musical, visual i narratiu i fa una magnífica adaptació del conte. Hi destaquen des dels personatges protagonistes fins als acurats secundaris, encarnats per tassetes, espelmes, teterees... A més, va ser la primera pel·lícula d'animació a ser finalista als Oscars: va arribar a sis categories de les quals va guanyar la millor cançó i millor banda sonora. El DVD també inclou el vídeo musical de la nova versió de *La bella y la bestia*, interpretat i introduït per Gisela (d'*Operación triunfo*).

Humor: 1 i 1/2; acció: 1; violència: 0; sexe: 0; llenguatge: culte-col·loquial.

La habitación del pánico **

Direcció: David Fincher.
Guió: David Koepp.
Intèrprets: Dwight Yoakam, Forest Whitaker, Jodie Foster.
Comèdia. EUA, color, 2001. 117 minuts. / Públic: Joves.

Meg és una dona espantadissa i insegura que ha portat molt malament la separació del seu marit, i que ara se sent angoixada perquè està sola havent de tenir cura de la seva filla Sarah. Amb l'objectiu de reconstruir la seva vida, decideix mudar-se lluny de la seva llar anterior, i compra una casa a l'oest de Nova York. No és gaire gran ni esplèndida, però té alguna cosa que interessa Meg. El seu propietari anterior, turmentat per les mateixes pors que Meg, va decidir construir una mena de cambra de seguretat, concebuda com a refugi antinuclear, amb provisions per sobreviure-hi diversos dies en cas que passés alguna cosa dolenta. En la seva primera nit, Meg es veurà obligada a amagar-s'hi quan tres lladres entren a casa seva per buscar una fortuna que l'ancià havia amagat. Però, i si és a la petita cambra?

La tensió, el suspens i la claustrofòbia, molt ben dibuixats a través de la realització de Fincher (*Seven*, *The Game*), són les claus d'aquest entreteniment amb alguna metàfora interessant, però per sota de la mitjana de les seves pel·lícules anteriors. Extres al DVD: versió anglesa, amb subtítols en espanyol, anglès i portuguès; tràiler i filmografies.

Humor: 0; acció: 1; violència: 1; sexe: 0; llenguatge: col·loquial.

Jodie Foster és Meg Altman.

El món de la televisió

► Temps d'aventura ***
Dijous - 21.40 h - 33

Un espai setmanal que dona l'oportunitat a l'espectador d'allunyar-se de la contaminació, de la feina, del ritme de la ciutat, etc. En definitiva, *Temps d'aventura* proporciona un acostament a la natura, a l'esport i a la vida sana. Un bon equip tècnic du a terme aquest programa que, a més d'emetre un reportatge, ofereix la previsió meteorològica del cap de setmana, novetats, notícies, consells i la ruta especial que es proposa cada setmana.

Indrets i esports per descobrir tenen nom i cognom a *Temps d'aventura*: «Un vol en parapent a la vall de Boí», «Barranc del Llebricuet», «Muntanyes calcàries a Catalunya», «El Mulhacén amb bicicleta», «El barranc de l'Infern», «La via ferrada Regina», «Ruta amb bicicleta des de l'estany Gento», «Pantà de Sau», «La Mola de Colldejou», etc. Joves.

► La natura amb... **
Divendres - 21.30 h - 33

Espai dedicat a temes diversos, com l'antropologia, la sociologia, la natura... A cada capítol un actor de Hollywood s'ofereix a protagonitzar una aventura educativa, ja sigui amb els animals més estrambòtics o amb elefants, ja sigui viatjant per les rutes d'una civilització perduda. Presentat de forma amena, original i entretinguda, ho serà més o menys segons el convidat, però sempre aprendrem alguna cosa del món en què vivim. Joves.

► En camp contrari **
Dimecres - 21.30 h - TV3

En camp contrari és un programa en part documental i en part debat. La suma de tots dos gèneres pretén oferir una manera diferent d'abordar temes que generin polèmica en la nostra societat. La primera part, el documental, té una durada de trenta minuts. Després, el debat, en directe i d'una hora de durada, té lloc al plató, presentat per Pere Escobar.

El documental retrata la convivència de dues persones amb opinions oposades sobre el tema en qües-

El presentador del programa, Pere Escobar.

tió. Són personatges desconeguts pel gran públic que han acceptat el repte de defensar la seva posició al terreny de l'altre, en camp contrari. El debat reprèn el fil deixat pel documental. Té un format diferent cada setmana, amb testimonis i un públic reduït, d'unes cinquanta persones, però compromès i participatiu. S'amplien, es matisen i es discuteixen les diferències generades al documental. L'interès del programa dependrà del tema de què es parli. Adults.

► Pecado original *
De dilluns a dissabte - 21.30 h - Telecinco

Telecinco va estrenar, fa unes setmanes, aquest espai d'humor que substitueix *El Informal*. Es tracta d'un recull dels gags més desafortunats de la setmana —que no són pocs— de qualsevol cadena de televisió. En aquest recull tant li fa el gènere, la raça o la convicció religiosa o política. Allò important és riure's del pròxim, posant paraules en la boca de persones que mai no les van pronunciar o treure-les de context. La rialla, grollera sobretot, és la màxima en aquest espai que no dubta a ridiculitzar qualsevol.

Hem arribat en un punt a la nostra societat en què no distingim entre allò que atempta contra la llibertat aliena i allò que és sentit de l'humor fi i intel·ligent. Els telespectadors que volem una televisió de qualitat no podem donar suport a aquesta mena d'espais àcids, crítics i sobretot poc respectuosos amb els altres, sigui qui sigui.

TAC

Des de les 02.00 a les 6.30 hores, selecció de música instrumental.
Sant Rosari, a les 6.30 hores.

El tren de les set (reflexió matinal), 07.00 hores.

Espurna d'Alba, a les 07.15 i 02.00 hores.

Informació general i d'Església, cada mitja hora.

Comentari de l'Evangeli, a les 7.30, 15.30 i 02.00 hores.

Pensament humà i cristià, cada hora.

Comentari creient sobre l'actualitat, a les 10.30 hores.

Angelus cantat, a les 12.00 hores.

Dilluns

07.00-09.00 El Primer Cafè (informatiu i tertúlia)
09.00-10.00 Hora blaugrana (esports)
10.00-14.00 Radiofórmula
14.00-14.30 Sin concesiones (esports)
14.30-15.00 Catalunya actualitat (informatiu)
15.00-18.00 Radiofórmula
18.00-20.00 La Plaça de l'Església (magazin)
20.00-21.30 Sin concesiones (esports)
21.30-23.00 Qui tingui oïdes (actualitat en clau cristiana i un informatiu general i d'Església durant la primera mitja hora)
23.00-00.00 Planeta Blau (medi ambient)
00.00-02.00 Rumba Llatina

Dimarts

07.00-09.00 El Primer Cafè
09.00-10.00 Hora blaugrana
10.00-14.00 Radiofórmula
14.00-14.30 Sin concesiones
14.30-15.00 Informatiu
15.00-18.00 Radiofórmula
18.00-20.00 La plaça de l'Església
20.00-21.30 Sin concesiones
21.30-23.00 Qui tingui oïdes
23.00-00.00 Paraules d'amor (família)
00.00-02.00 Rumba Llatina

Dimecres

07.00-09.00 El Primer Cafè
09.00-10.00 Hora blaugrana
10.00-14.00 Radiofórmula
14.00-14.30 Sin concesiones
14.30-15.00 Informatiu
15.00-18.00 Radiofórmula
18.00-20.00 La plaça de l'Església
20.00-21.30 Sin concesiones
21.30-23.00 Qui tingui oïdes
23.00-00.00 Mar de claror (catequesi)
00.00-02.00 Rumba Llatina

Dijous

07.00-09.00 El Primer Cafè

09.00-10.00 Hora blaugrana
10.00-14.00 Radiofórmula
14.00-14.30 Sin concesiones
14.30-15.00 Informatiu
15.00-18.00 Radiofórmula
18.00-20.00 La plaça de l'Església
20.00-21.30 Sin concesiones
21.30-23.00 Qui tingui oïdes
23.00-00.00 A tota costa (submarinisme)
00.00-02.00 Rumba Llatina

Divendres

07.00-09.00 El Primer Cafè
09.00-10.00 Hora blaugrana
10.00-14.00 Radiofórmula
14.00-14.30 Sin concesiones
14.30-15.00 Informatiu
15.00-18.00 Radiofórmula
18.00-19.00 La plaça de l'Església
19.00-20.00 Catalunya sense barreres (atenció a discapacitats)
20.00-21.30 Sin concesiones
21.30-23.00 Qui tingui oïdes
23.00-00.00 Amb llum pròpia (personatges famosos)
00.00-02.00 Nit de música

Dissabte

07.00-08.30 La gran diferència
08.30-09.00 Contes de la Fada Vetakika
09.00-10.00 Radiofórmula
10.00-11.00 Club de golf (esports)
11.00-12.00 Trotamundos (turisme rural)
12.00-13.00 Hora blaugrana
13.00-14.00 Radiofórmula
14.00-17.00 La gran diferència (selecció musical)
17.00-18.00 Vaixells, trens i música country
18.00-19.00 En compàs de cine (cinema)
19.00-20.00 Els temps de la música (música clàssica)
20.00-00.00 Resson o futbol Sin concesiones
00.00-01.00 Radiofórmula
01.00-06.30 La gran diferència

Diumenge

07.00-08.30 La gran diferència
08.30-09.00 Contes de la Fada Vetakika
09.00-10.00 Tot sardana
10.00-12.00 Rutes per Catalunya (excursions)
12.00-13.30 Sirocco (ONG)
13.30-14.00 Cafè internacional
14.00-17.00 La gran diferència
17.00-18.00 Mar de claror
18.00-18.30 La Taula de l'Evangeli (comentari de les lectures dominicals)
18.30-20.00 Avui és el dia del Senyor (prèvia i Eucaristia des de la catedral de Barcelona)
20.00-21.00 Melodies de fe (música cristiana)
21.00-23.00 Resson o futbol Sin concesiones
23.00-23.30 Missatge en una ampolla (reflexions)
23.30-00.00 Moments a mitjanit (reflexió cristiana)
00.00-00.30 La cova del Country
00.30-01.00 Cova de Jazz
01.00-06.30 La gran diferència

106.6 FM Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat
93.7 FM Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà i Garraf **ARQUEBISBAT DE BARCELONA**

103.4 FM Gironès, Selva, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estany i Garrotxa **BISBAT DE GIRONA**

105.0 FM Ràdio Principat: Alt Urgell, Cerdanya, Noguera, Segarra, Pla d'Urgell i Urgell
107.5 FM Ràdio Principat: Andorra **BISBAT D'URGELL**

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

09.00-09.20 Informatiu matí + el Temps
09.30 Música Principat
14.00-14.15 Informatiu migdia + el Temps
20.00-20.30 Informatiu + el Temps + Música Principat
9.15, 14.15, 18.45 el Temps
9.00, 12.00, 15.00, 17.00 Butlletins horaris

Cada dia

06.45 Un bon motiu per viure
08.12, 10.45, 16.15 Agenda
12.45, 17.45 Recomanacions turístiques
00.00-02.00 Música Principat

Dilluns

20.30-21.00 Des del campanar

Dimarts

20.30-21.00 In Corpore Sano

Dimecres

20.30-21.00 El que més ens agrada

Dijous

20.30-21.00 Fruits de la terra

Divendres

20.30-21.00 La Taula de l'Evangeli

Dissabte

13.00-13.30 Església d'Urgell
13.30-14.00 In Corpore Sano

Diumenge

18.00-18.30 La Taula de l'Evangeli

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge - De 22.05 a 23.00h,
Objectiu, l'home

Programa de valors humans: fets, el cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista (II part) a la germana M. Victòria Molins, s.t.j., directora de l'editorial STJ, sobre el seu llibre *Em dic Antoni Gaudí*; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

2

Diumenge 20

08.45 *Tiempo de creer* (programa protestant).

Programa dedicat a les manifestacions religioses de la comunitat musulmana, jueva i evangèlica.

09.30 *Pueblo de Dios* (repetició del dilluns 14)

«Iquitos, cien años después.»

Fa 100 anys els missioners agustinians espanyols arribaven a Iquitos, a la selva peruana, per fer-se càrrec de l'evangelització d'un territori amazònic immens. En aquest temps la seva tasca ha estat variada i complexa. La cultura, l'educació i l'atenció social han estat els pilars d'aquesta feina.

10.00 *Últimas preguntas*

«Desde la misión.»

Aquest diumenge l'Església catòlica celebra el Diumenge Mundial de les Missions, el dia del Domund. Què significa aquest dia? Com és la vida en la missió? Parlem amb el pare Francisco Bautista missioner que durant els últims anys ha portat la Bona Notícia a Benín.

10.25 *Testimonio*

10.30 *Santa Missa*

Amb la participació de la coral Sant Vicenç de Sabadell (Vallès Occidental), sota la direcció d'Eulàlia Llargués. (Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Víctor Subirana.)

Dilluns 21

17.15 *Pueblo de Dios*

«Un pueblo que revive.»

Diumenge 20

09.00 *Signes dels Temps*

«L'Hospitalitat de Lourdes.»

Cada any centenars de catalans visiten la localitat de Lourdes, al sud de França. Malalts, disminuïts i voluntaris peregrinen a aquest santuari amb l'objectiu de pregar a la Mare de Déu. Conversa amb Josep Maria Cullerell, president de l'Hospitalitat de Lourdes de Barcelona.

Altres temes:

—Resum de la Jornada sacerdotal d'homenatge a Mn. Cinto Verdaguier.

—Entrevista a Jaime Mediavilla, delegat general de l'Orde Mínim.

—Presentació del llibre *Ambaixador a la cort del Gran Mongol*.

—Comentari de cinema, amb Jordi Cabanes.

—Comentari de l'Evangeli de diumenge.

(Dirigit per Francesc Rosaura i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió la nit del diumenge al dilluns, a partir de les 03.00 h per TV3; el diumenge a les 10.30 h pel Canal TVC Internacional i pel Canal TVC Sat.

Divendres 18

20.30 *Creure avui*

Espai cultural, una entrevista de Montserrat Romaguera a Jordi Puiggalí, pintor i escultor; Eulàlia Puigderrajols ens presenta l'entrevista d'actualitat; *Agenda* d'activitats de l'arxiprestat de Mataró i el *Temps de reflexió*, amb el comentari de les lectures del diumenge.

El programa repeteix l'emissió el dilluns a les 13.30 h.

Cada diumenge

12.00 *Paraula i vida*

Espai que escriu i presenta Mons. Lluís Martínez Sistach. (El programa repeteix l'emissió el diumenge a la tarda cada tres hores).

També s'emet pel Canal Reus TV a partir de les 11.55 (es repeteix cada dues hores).

Canal Berguedà de Televisió

Bona notícia, programa quinzenal que s'emet els dimecres a les 20.15h, el dissabte (migdia) i el diumenge (nit).

www.radioestel.com

Els teus programes a la web, per escoltar-los quan vulguis

OCTUBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA MARE DE DÉU DEL ROSER

Altres bisbats

• **RELIGIOSOS CAMILS.**— El Centre d'Humanització de la Salut dels religiosos camils organitza a Tres Cantos (Madrid) un curs sobre *Ideari, ètica i espiritualitat camiliana*, del 5 al 7 de novembre. Més informació: tel. 918 060 696, fax 918 040 033, a/e: cehs-secretaria@humanizar.es

Barcelona

• **EXPOSICIÓ «POSTALSD'AQUÍ».**— El 18 d'octubre s'inaugura a Vilafranca del Penedès l'exposició *Postals d'aquí. Escrites i enviades, abans, durant i després de la guerra*. Es pot visitar fins al 3 de novembre del 2002. Està organitzada per la capella de Sant Pelegrí, el Museu de Vilafranca i el Museu del Vi. També Vilafranca del Penedès és la seu de l'exposició *Kinzena poetica*, que estarà oberta fins al 28 d'octubre.

• **IMMIGRACIÓ.**— El 19 d'octubre, jornada amb diferents associacions que reflexionaran sobre la immigració: a les 10.00, obertura i presentació a càrrec d'Eulàlia Mas (coordinadora U. T. Barcelona, Federació Catalana de Voluntariat Social); a les 10.15, presentació de cada entitat; a les 11.15, pisolabis; a les 11.45,

marc legislatiu i social; a les 13.00, detecció de necessitats; a les 14.30, dinar; a les 16.00, propostes d'intervenció i a les 18.00, cloenda. Organitza: Federació Catalana de Voluntariat Social i SOS Racisme. Més informació: FCVS, tel. 934 589 906, a/e: fcvs_bcn@suport.org

• **FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.**— El 21 d'octubre, a les 19.30, conferència-col·loqui sobre l'actualitat cultural i religiosa del mes, a càrrec de Jordi Piquer, sacerdot i periodista. C/ València, 244, 1r - Barcelona. La Fundació Joan Maragall organitza també el seminari *Cristianisme i romanticisme. Art i espiritualitat a l'època romàntica*, a càrrec d'Eduard Cairó. Tindrà lloc els dies 17, 24, i 31 d'octubre, i 7, 14 i 21 de novembre, des de les 19.00 fins a les 21.30, a l'Auditori de l'entitat. Per a més informació: Fundació Joan Maragall, tel. 934 880 888, fax 934 882 444, a/e: fjm@fundaciojoanmaragall.org

• **165 ANYS DEL CONSERVATORI DEL LICEU.**— El 21 d'octubre, a les 20.30, *Carmina Burana* de Carl Off i *Transformacions* a la memòria de F. Mompou de Joan Albert Amargós, a l'Auditori Nacional de Catalunya; el 25, a les 20.30, concert de música flamenca a l'auditori Winterthur. Més informació: tel. 933 041 124 i 933 041 128.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El 21 d'octubre, a les 20.45, escola de pregària amb el tema *Una comunitat que prega* amb Josep M. Lull; el 21, a les

21.30, presentació del catecumenat i fixació de les dates de les següents reunions. Coordina: Ignasi Salvat; el 25, Josep Mària i Ignasi Salvat organitzen un cinefòrum sobre *El show de Truman*. Més informació: c/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona.

• **AVISMÓN-CATALUNYA.**— El 22 d'octubre, a les 19.00, a la sala de festes La Paloma, tindrà lloc una exhibició de balls de saló, organitzat per Avismón-Catalunya, associació que treballa per proporcionar a la gent gran una més gran qualitat de vida. A les 20.30 se celebrarà un sorteig a benefici d'aquesta entitat. A les 21.30, gran ball per a tots els assistents. Per a més informació: Avismón-Catalunya, c/ Jocs Florals, 59, baixos - 08014 Barcelona, tel. 933 325 858, fax 933 325 446, a/e: avismon@yahoo.com, web: www.avismon.org.

• **PARRÒQUIA DE SANT LLUÍS GONZAGA.**— El 23 d'octubre, a les 20.00, a la parròquia de Sant Lluís Gonzaga (c/ Selva de Mar, 200 - Barcelona) se celebrarà una missa en memòria de Francesc Casanovas i Martí, fundador i president del Seminari del Poble de Déu, que va morir el 15 de juliol passat.

• **CICLE DE CONFERÈNCIES «TENDÈNCIES ACTUALS DE LA FILOSOFIA».**— La Universitat Pompeu Fabra, l'Institut d'Educació Contínua i la Fundació Joan Maragall, dins del cicle de conferències «Tendències actuals de la filosofia», tindrà lloc el 23 d'octubre, a

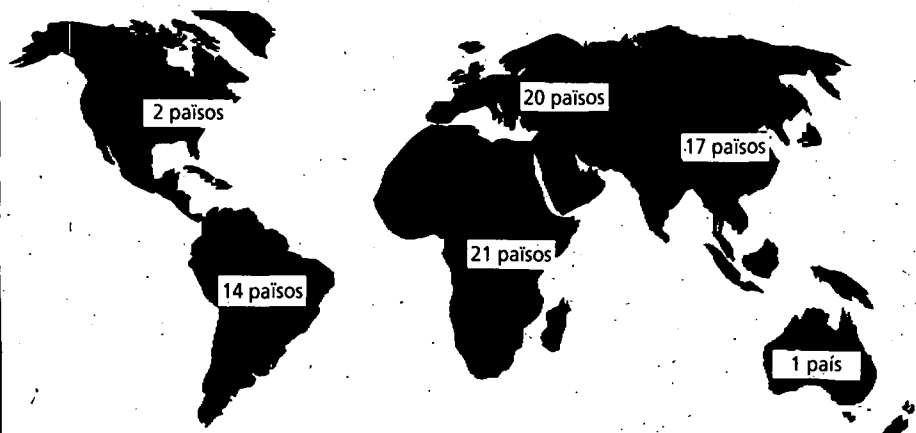
les 19.30, la ponència *Ètica i filosofia política*, a càrrec de Francisco Fernández Buey, catedràtic de Filosofia de la Universitat Pompeu Fabra, i el 30 d'octubre, a les 19.30, la ponència *Estètica*, a càrrec de Jordi Ibáñez, professor d'Estètica i Teoria de les Arts de la Universitat Pompeu Fabra. Les ponències tindran lloc a l'Auditori de l'Institut d'Educació Contínua, c/ Balmes, 132 - Barcelona.

• **PALAU DE LA MÚSICA CATALANA.**— El 23 d'octubre, a les 21.00, concert de Midori (violí) i Robert McDonald (piano); el 24, a les 21.00, actuació de la Chamber Orchestra of Europe; el 27, a les 22.00, gran Aplec de Tardor de Barcelona. Més informació: c/ Sant Francesc de Paula, 2 - Barcelona, tel. 932 957 200, fax 932 957 210, a/e: palau@palaumusica.org, Internet: www.palaumusica.org

• **CONFERÈNCIA SOBRE VERDAGUER I ELS GOIGS.**— El 23 d'octubre, a les 19.30, Josefina Roma parlarà sobre *La conflictiva religiositat de Verdaguer*. Organitza: Museu Casa-Verdaguer i Amics dels Goigs. Lloc: seu dels Amics dels Goigs, c/ Ortigosa, 14, 1r 4a - Barcelona.

• **BALMESIANA.**— Conferència sobre *Verdaguer vist des de dins: dimensions interiors del poeta de Folgueroles*, a càrrec del P. Raimondo Sorgia, o.p., i presentació del seu llibre *Roses i roselles. Comentari literari i espiritual al Roser de tot l'any de Mn. Jacint Verdaguer*. Serà el 23 d'octubre, a les 19.30, a la Balmesiana (c/

BEATIFICACIÓ DE MARIA DE LA PASSIÓ, FUNDADORA DE LES FRANCISCANES MISSIONERES DE MARIA

El proper dia 20, Dia Mundial de les Missions, serà beatificada la fundadora de les Franciscanes Missioneres de Maria: Maria de la Passió.

Hélène de Chapottin, aquest era el nom de Maria de la Passió, va entrar a l'edat de 20 anys a les clarisses i aquesta experiència franciscana la va marcar per a tota la vida. Va descobrir Francesc, pobre i lliure, germà de tots. Però la vida austera li fa malbé la salut i dos mesos més tard n'ha de sortir. Al cap de tres anys va ingressar a les Reparadores, allà va rebre el nom de Maria de la Passió. El 19 de març de l'any 1865 va ser enviada a Tuticorin, a una de les tres cases que les Reparadores tenien a l'Índia. Cap al 1875, trobant-se en moments difícils, amb la manca de comunicacions, en una època de gran dificultat per viatjar, alguna cosa es va trencar amb el Centre de l'Institut a Roma. Els esdeveniments es van precipitar i juntament amb altres religioses va haver de sortir de la Societat de Reparadores.

Ella desitjava poder conservar la vida religiosa i, aconsellada pel vicari apostòlic d'aquella missió, es decideix anar a Roma, juntament amb tres germanes més per exposar el cas al papa Pius IX que la va escoltar i la va animar a continuar endavant. Va aprovar la fundació d'una congregació, consagrada especialment a les missions. Va ser el dia 6 de gener del 1877. Després va entrar al tercer orde franciscà i va prendre el nom de Franciscanes Missioneres de Maria.

L'Institut es va estendre per tot el món. La fundadora va morir el 15 de novembre del 1904, a Sanremo, Itàlia. En aquell moment eren 2.060 germanes treballant a 23 països. Actualment estan presents a 75 països i són 7.829.

CURSOS DE LA BALMESIANA (2002-2003)

Ser y libertad, Dr. Ignacio Guiu

Cada dilluns de 19.00 a 20.30 h. Del 14 d'octubre al 16 de desembre.

La santidad y sus dificultades, Dr. Pedro Suñer

Cada dimarts de 19.30 a 20.30 h. Del 22 d'octubre al 3 de juny.

Introducción al latín, Dr. José M. García de la Mora

Cada dimarts de 18.30 a 20.30 h. Del 22 d'octubre al 3 de juny.

Reflexiones teológicas sobre el misterio revelado (I), Dr. Francisco Canals

Cada dijous de 19.00 a 20.00 h. Del 24 d'octubre al 5 de juny.

Introducción al griego, Dr. José M. García de la Mora

Cada dijous de 18.30 a 20.30 h. Del 24 d'octubre al 5 de juny.

Duran i Bas, 9, Barcelona. secretaria@balmesiana.org - 933 026 840.

PRIMAVERAS Y OTOÑOS (CHUNQIU)

詩既亡春秋作
寓褒貶別善惡

Com que el *Libro de Canciones* havia caigut en desús, Confuci va escriure *Primaveras y Otoños*, amb la finalitat de suggerir crítiques i distingir el bé del mal.

CONVIVÈNCIES
AMB PETER YANG

Del 5 al 8 de desembre
als germans maristes
(Valladolid).

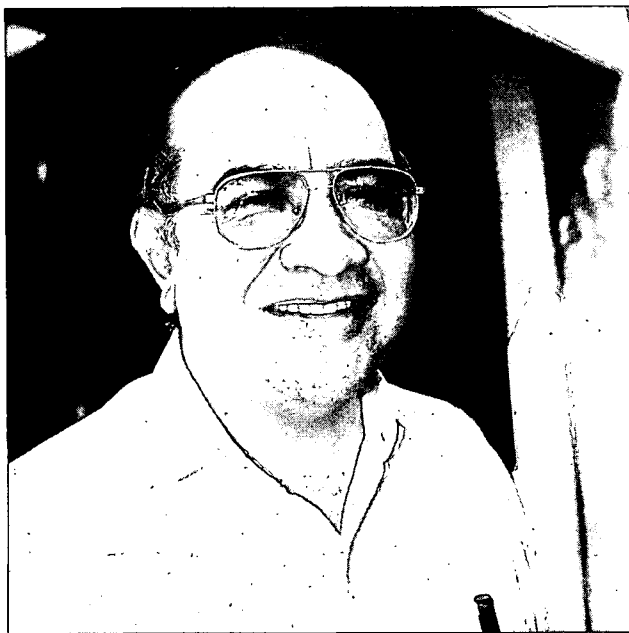
TAI - TXI ZEN CRISTIA

«Rincón del Silencio»

c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 562 444

Des del carrer

El testimoni de vida de Mons. Romero ressona encara avui amb força en les consciències de molta gent. Per a molts a Amèrica Llatina, és sant Romero d'Amèrica, com l'anomena afectuosament el bisbe català Pere Casaldàliga. Així ho creu també Armando Márquez, teòleg salvadorenc que ha estat fa poc a Barcelona, convidat per l'ONG SED-Catalunya, per parlar, entre d'altres temes, de la figura i el missatge d'aquest arquebisbe sud-americà considerat per Joan Pau II com un dels màrtirs del segle XX.

Armando Márquez, teòleg salvadorenc, ha estat a Barcelona parlant de Mons. Óscar Romero

«La figura de Mons. Romero encara avui és profètica»

—Per què és important no oblidar-nos avui de la figura de Mons. Romero?

—En una situació molt difícil, d'injustícia social i de misèria, la figura de Mons. Romero va ser important per als salvadorencs perquè era somiar i esperar noves perspectives. Aquests canvis no han arribat totalment i les denúncies que ell va fer continuen vigents i cada cop ressonen amb més força. La celebració del 20è aniversari l'any 2000 ens va deixar molt impressionats i va marcar una nova etapa en la percepció de Mons. Romero. A partir del 2000 ha irromput la seva figura, el seu missatge, la seva paraula... i ha superat totes les expectatives. A tot arreu se'l celebra i se'l recorda a través d'eucaristies, tardes culturals, vetlles de pregària...

—Cosa que també passa a Occident.

—Jo m'he quedat admirat i molt motivat de veure com se'l recorda a Europa, com hi ha grups que n'assumeixen el nom, i fins i tot hi ha carrers que el porten. Veig que hi ha molt d'interès i cada cop és més clar que els que el van matar per fer callar la seva veu, no van aconseguir el seu objectiu, perquè vint-i-dos anys després de la seva mort cada dia és més fort l'eco i el ressò de la seva veu. El mateix Joan Pau II el va nomenar durant el Jubileu dels màrtirs com un dels màrtirs del segle XX.

—N'hi ha prou amb el record de Mons. Romero?

—No tan sols cal recordar-lo sinó que també cal assumir-ne el missatge. Això vol dir ser fidels a l'opció pels pobres en un món molt avançat, amb una gran tecnologia, amb molts recursos, en què la pobresa es manté i la distància entre rics i pobres s'eixampla. L'opció pels pobres continua vigent i cal continuar apostant per ells.

—Què tenia Óscar Romero que fascinava i encara avui fascina tanta gent?

—Jo crec que el fet d'haver estat capaç de canviar la seva postura. De ser una persona molt aliada amb els poders va passar a adonar-se que, com a pastor, havia d'estar més a prop dels pobres. Aquest canvi va impactar moltíssim. Sentíem que teníem un bisbe que era la nostra veu en un moment en què hi havia ben poques llibertats. Va prendre una postura molt valenta des de les homilies i ens va ajudar molt a il·luminar la realitat i a llegir també la Sagrada Escripura des dels problemes i des de la nostra vida. Ens va convidar a actualitzar l'Evangeli, a unir la Paraula amb la vida. Això va ser realment profètic.

Per a nosaltres, Mons. Romero va ser el pastor i el gran profeta i al final de la seva vida ens va donar la prova d'amor més gran que es pot donar a un poble, donar la vida per les seves ovelles. Aquest

testimoni d'amor i d'entrega és el que ens permet continuar mantenint viu el seu esperit.

—Vostè ha escrit diverses obres sobre ell, una d'elles és el *Catecismo de Mons. Romero*, quins són els eixos d'aquest catecisme?

—En llegir les seves homilies descobrim que ell parla com un catequista, i d'acord amb això vaig pensar que podria ser interessant apropar la seva paraula en forma de catecisme. Ell tracta tots els temes a les seves homilies i aquesta era una manera d'ordenar el seu pensament. Després va sortir el Catecisme de l'Església catòlica i això em va servir per utilitzar el mateix esquema. De fet, el de Mons. Romero ve a ser el mateix, però inculturat a El Salvador. Segueix el mateix ordre del Catecisme: credo, sagraments, manaments, pregària... encara que en forma de pregunta i resposta. És una manera de veure Mons. Romero amb una visió integral del seu pensament.

El que més es coneix d'ell és la seva postura profètica, de denúncia i defensa del poble, i poc d'altres coses. Fins i tot se n'ha donat una visió equivocada, se n'ha pervertit la figura, i se l'ha titllat de comunista, subversiu i contrari a l'Església. En el *Catecismo*, però, descobrim una persona molt fidel a l'Església.

Samuel Gutiérrez

«Tradicions» condemnables

El fenomen migratori i el contacte entre cultures i religions molt diferents són aspectes positius de la nostra època, perquè ens enriqueixen els uns als altres. Aquesta trobada de costums diferents, però, també pot generar conflictes. A vegades, pràctiques que per a certes cultures són normals, indiscutibles i fins i tot bones, per a nosaltres són clarament unes aberracions que atempten contra els drets humans més bàsics. Un dels casos més clars és el de la mutilació sexual de les dones en certs llocs de l'Àfrica negra, i contra la qual s'intenta lluitar amb energia des de tots els àmbits. Almenys en aquest cas la nostra societat és unànime i coincideix a afirmar que, malgrat ser una tradició que forma part d'una cultura, és una pràctica vexatòria, una tortura cruel i per tant condemnable.

En altres casos, en canvi, aquesta unanimitat queda inexplicablement trencada quan topa amb pràctiques tant o més perilloses que la mutilació, com ara la negativa a fer transfusions de sang al legant motius religiosos. Aquesta actitud, sovint de la mateixa família de l'afectat, acostuma a acabar amb la mort del pacient, i per això freqüentment aquests casos acaben als jutjats. Algun cop, però, les sentències absolen els familiars al·legant que han actuat per tradició religiosa. Si en l'ablació genital l'argument de la tradició cultural no serveix per amagar la naturalesa criminal de l'acte, per què en canvi en aquests altres casos —en què el resultat ha estat la mort!— el mateix argument (la tradició cultural) eximeix de tota culpa? Per què tot i la gravetat dels fets s'apliquen criteris tan oposats en un i altre cas?

Eduard Brufau

Joan Carrera Planas

Bisbe auxiliar de Barcelona

Lula... tal vegada?

Serà ell, Lula da Silva, el sindicalista avesat a la lluita, mecànic torner d'ofici, insubornable i, alhora, guarit de maximalismes... el polític capaç de fer renéixer l'esperança, al Brasil i més enllà?

Recordo una missa del cardenal Arns, un diumenge al vespre, a la catedral de São Paulo. Era un moment dur de la lluita dels *sem terra*. La gent l'escoltava amb interès visible i ell vindicava els drets dels pobres, la justícia social, la solidaritat... tot advertint, al mateix temps, de la temptació de la violència que, en lloc de construir, augmenta la destrucció. Tenia tota la raó. Però tots sabem fins a quin punt és difícil avançar amb eficàcia pel camí estret que voregen, a banda i banda, els extremismes de signe contrari. Perquè no quedi tot en paraules, cal que s'hi comprometin persones de cap clar i amb capacitat d'acció.

Del compromís de Lula pel canvi social en donen fe sobradament els seus antecedents. Revolucionari de cor, es va moure, de jove,

en el marc del sindicalisme de línia marxista. Es proposava, deia, «despertar la consciència que cada un de nosaltres no pot ser tractat de manera diferent perquè és negre o blanc, home o dona, perquè té diploma o no en té, perquè és obrer o banquer». És veritat. I ho és més visiblement quan els edificis luxosos són al costat de les *favelas*, 32 milions de brasilers han de viure amb menys de dos euros diaris, i cada mes apareixen *menhinos da rua* assassinats. Ara bé, l'originalitat de Lula rau en el procés que ha estat capaç de seguir fins avui per tal d'incidir en la realitat: ha acudit repetidament a les urnes, ha obert el seu partit

a la col·laboració amb altres sectors de la societat, ha sabut rectificar quan ha calgut. Res a veure amb un Fidel Castro i ni tan solament amb Hugo Chávez. No és estrany que amplis sectors, més enllà del seu partit, l'hagin votat en la primera volta, que nombroses comunitats cristianes de base li tinguin confiança, i que fins i tot molts empresaris i financers li mostrin una actitud oberta.

Això no vol pas dir que, si finalment esdevé guanyador, hagi de tenir un futur fàcil. Les dificultats objectives per reorientar el país són enormes i és de preveure que seran malèvolament utilitzades per tal de fer-lo fracassar. Ell acaba de declarar: «Només té sentit arribar al poder per fer coses diferents de les que s'han fet fins ara. Les minories conservadores ja han governat massa temps.» I, encara: «Caldrà adoptar mesures d'emergència, per exemple la reforma agrària.»

Parlava, al principi d'aquest comentari, de fer renéixer l'esperança. Tant de bo Lula da Silva ho aconsegueixi. Fa massa temps que ens és negada en nom del possibilisme resignat i de la por a mals pitjors... Esperem que ni la impaciència, quan les coses vagin lentes, ni els interessos, quan els canvis esdevinguin reals, no frustrin les expectatives il·lusionades de tants brasilers en aquest moment.

Ara mateix

Rauxa

W N E M U K E

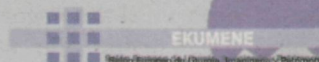
Salón Europeo de Liturgia, Imaginería y Patrimonio

25, 26, 27 y 28
OCTUBRE

2002

Recinto Ferial
Casa de Campo
MADRID

ARTÍCULOS RELIGIOSOS DE RECUERDO
ASOCIACIONES DE FIELES
BELLAS ARTES
CAMPANAS
COFRADÍAS Y HERMANDADES
EDITORIALES Y LIBROS
EDUCACIÓN CATÓLICA
EQUIPAMIENTO
IMÁGENES
INNOVACIONES TECNOLÓGICAS APLICADAS
INSTITUCIONES
MOVIMIENTOS DE APOSTOLADO
MÚSICA SACRA
OFICIOS ARTÍSTICOS
ORNAMENTOS LITÚRGICOS
PLATERÍA Y ORFEBRERÍA
RESTAURACIÓN Y CONSERVACIÓN
TURISMO Y PEREGRINACIÓN
VITRALES

HORARIO

De 11:00
a 20:00 horas

CÓMO LLEGAR

Metro: Línea 6
(Alto de Extremadura)

Autobuses:
31 - 33 - 36 - 39 - 65

ENTRADAS

Adulto	8€
Carnet de estudiante - Mayores de 65 años	4€
Entrada gratuita a menores de 13 años (acompañados)	

OFICINAS PERMANENTES

C/ Guzmán el Bueno, 99 - 1º • 28015 MADRID
Tlfno.: 91 543 17 02 - Fax: 91 543 25 19
info@ekumene.com
www.ekumene.com